

KNJIGA 29

KOLEKCIJA DRINJANIN

http://www.safaric-safaric.si/zds@@@/zds_ndh_drinjanin/2023-00_General_Drinjanin.htm

<http://www.hrhb.info/showthread.php?t=6983&page=1>

<http://www.hrhb.info/showthread.php?t=5135&page=29>

Tko je Maks Luburić, General Drinjanin?

Prikaz rezultata str. 561/872

Tema: Tko je Maks Luburić, General Drinjanin?

08-08-2015 06:39#561

Bobani

Stari lisac

Datum registracije

Jun 2013

Poruke

2,348

VAŽNOST JEDNOG PISMA: PRIJATELJI SMO DIJALOGA, Piše general DRINJANIN

Pismo koje dolje niže iznosim je pisao general Drinjanin gosp. Igoru Buljan (1935-2009) 12 veljače 1964. godine, a ova pismo se nalazi u knjizi "PISMA VJEKOSLAVA MAKSA LUBURIĆA" strana 304, 305 i 306. Upoznao sam Igora Buljana ljeti 1962. godine na Monmante, Sacre Coeur u Parizu. Završio je kemijski fakultet na sveučilištu u Zagrebu. Sebe je smatrao studentom. Stric mu je bio Vice Buljan, hrvatski partizan, komunista i antifašista i jedan od jugoslavenskih prvoboraca NOR. Tražio je da mu pomognem naći posao. Mojom preporukom zaposlio se je u istom poduzeću gdje smo dr. Miljenko Dabo Peranić i ja radili, Labrairie Hachette. Razvili smo dobro prijateljstvo i našli zajednički rječnik u radu za Hrvatsku. Upoznao sam ga sa izdanjima DRINAPRESS-a: letke, Obrana, Drine i drugo. Iz dana u dan mu se sviđalo sve što je pročitao. Znao je mnogo o ishodu rata , više sa stričeve strane i, kako je sam rekao da za mnoge stvari nije čuo dok o njima nije sada pročitao u izdanjima DRINAPRESS-a. Na moj nagovor, kao intelektualac, pisao je generalu Luburiću. Neka mi se oprostí ako u zaporkama stavim neke dodatke poradi boljeg razumijevanja samog sadržaja u pismu, jer su mi neke stvari poznate. Donosim pismo u originalu:

general DRINJANIN

12.II.1964.

Br. Buljan Igor,

90 rue Blomet, hotel du Nivernais,

Paris, XV.e. FRANCE

Dragi hrvatski brate ! (Već ovim naslovom, kako mi je Igor pričao, general Drinjanin ga je osvojio, mo)

Primo sam Tvoje pismo, kao i priloge. Hvala na svemu i posebno na opširnosti. Ima mnogo mladih, koji žele da ih se razumije, shvati, a da ni prstom ne maknu, ni u pogledu napora prema ostalima, ni u pogledu nastojanja, da i sami shvate nešto od onoga što se događa i što je izvan njih. Kada god mognete pišite mi o problemima, a i ja ću u važnijim stvarima konzultirati Vas i prijatelje, pa da

vidimo šta i kako možemo napraviti za Hrvatsku mladi i stari. I ne treba se niti bojati da se ne razumijemo, i nije važno da se u svemu razumimo, niti je odsudno, da se to odmah dogodi, ali jest važno da ima dijaloga.

Skoro isti principi odnose se na i sastav i brojčano stanje onih komponenata, koji formiraju bilo grupu sveučilištaraca, bilo grupu Prijatelja Drine. Problemi i vrijeme, osobe i događaji, vrline i defekti komponenata zbližavati će i udaljavati ljude, - ali mukleusi ([po mojoj prosudbi ova riječ "mukleusi" bi trebala značiti šutnja, oni koji šute i rade mo](#)) su tu, misli se, radi se, nastoji se i iz svega će borba i vrijeme nešto učiniti za našu stvar kao i u formiranju samih. Ja dakle ne gledam tragično na gibanje, brojna stanja, odlaske i povratke. Ako proučite povijest revolucionarnih (ili inih) pokreta vidjeti ćete iste simptome. To je prirodno. U predvečerje događaja to će sve izgledati solidnije, evidentnije, a tih događaja na našem obzorju nema, kao ni izričitih dominantnih polova, osoba, dok su ideologije i tako već skoro sve istrošene i nalazimo se, svi skupa, u dobu kriza i traženja putova unutra kanibalsko-pragmatičnih poteza "velikih".

Hvala na imenima, i učinite to i drugi put, a ja Vam velim načelni stav. I onda na kraju - tu je još čovjek sa svim svojim manama, vrlinama, ambicijama, netaktičnostima i nekada se iz osobnih razloga traži ideološki, taktički, ili politički plašt, da ne ispadnemo smiješni. Naprijed, dakle. U svakom slučaju i uz sve gornje mene će jako veseliti, da Miljenko ([Dr. Dabo Peranić, mo](#)) nađe u Vama dobra i korisna suradnika.

U pogledu letaka mi smo velikodušni i nama je svejedno, da li dolaze od NOVE HRVATSKE ([novina koju je izdavao u Londonu Jakša Kušan, mo](#)) i prijatelja, ili s druge strane, ali mislimo da bi letci namijenjeni hrvatskom narodu trebali biti ne stranački, svehrvatski, i jedva vjerujem da će itko od HOP-a slati letke koje tiska DRINA ili idu u ime Kušana ili iz Munstera ([grad u Njemčkoj, mo](#)).

Moramo biti apsolutno velikodušni i ne sitničavi. Nije pametno da tako rade, ali nije pametno ni to, da se od njih to traži. Pa uvijek sve propadne na tom nesretnom sitničavskom problemu. Nu stvorimo AKTIVISTIČKE CETRE, svehrvatske, državotvorne, i bez natruhe malog buržuskog i malograđanskog karaktera. U Hrvatskoj vlada novo doba, novi duh, i Vi to znate. Šta je Hrvatima stalo do nekih imena iz Londona, Madrida, Munstera? Stvorimo aktivističke letke, aktivističke centre među nama, i stvorimo sredstva, i naprijed ! Inače nikada napried ! Ja sam u zadnjih 7 mjeseci surađivao i sa onima , koji me javno napadaju, ili se od nas elegantno ograđuju. Mi hoćemo pokušati i to. Dajmo, zaboga, položimo ispit zrelosti u našoj propagandi. Vidite kako radio Madrid ([Glas Madrida kojeg je vodio prof. Pavao Tijan sa svojom suprugom preko 20 godina, mo](#)) daje primjer. Mi bi mogli, pa ne koristimo priliku, da o SEBI GOVORIMO. Tu je čitav problem naše politike, strategije i propagandne politike. Šta se hoće postići? Isticati Kušana iz Londona, Gezu iz Australije, ([Geza Pasty je bio pokretač, organizator i prvi predsjednik Hrvatskog Revolucionarnog Bratstva, HRB kojeg su agenti Udbe kidnapirali iz Nice, francuska, ljeta 1965. godine i usmrtili u YU, mo](#)) Maksa iz Madrida, Orlovića iz Munstera, ili Miroslava ([Varoš, Udbin agent, mo](#)) iz Rima, ili Derviša iz Pariza, ([Derviš Šehović je bio predstavnik bosanskih muslimana u Francuskoj, mo](#)), - ili trebamo pred narod izići sa problemima, primjerima i solucijama. Drugo : drukčiju propagandu treba voditi u tuđini, drukčiju pred narodom. Nisam ja proti stvaranja grupa i demokratizacije, nu pred narod treba izlaziti sa suvremenim rješenjem, ako hoćemo postići neki efekt. Računajte dakle sa nama, ali na drugoj bazi. Zašto nebi stavili adrese svih novina, radio postaja i javnih adresara? Nu i tako još od HOP-a nećete dobiti suradnju. Mi smo mnogo koplja polomili u tom predmetu, jer na sve vele: treba pitati Buenes Aires, a od tamo znate šta vele, da su svi pošteni Hrvati u njihovom redovima, i Živio Hefer! ([Predsjednik HOP-a koji je naslijedio Poglavnika, mo](#)) Razgovorite dakle o predmetu.

Naša slova su br. 10. a uopće nemamo drugih, osim neznatno malo br. 6. koje ne upotrebljavamo, a

koja su predviđena tek za trgovačko sveučilište. Mi nemamo foto i drugih sprava za to, nego samo tiskarske strojeve i poznata Vam slova.

Ja ću poslati nešto ovih DRINA o kojima pišete, i razmišljao sam o ponovnom tisku. Molim vas uzmite tu stvar u razgovor sa našim Krugom i prof. Dabom, pa konkretno recite šta izostaviti, šta nadometnuti. Ispravno stavljate opasku da treba nadodati nešto o problemima muslimana, pa čak i izmijeniti tekst, jer ja sam to povjerio bio jednom drugom krugu intelektualaca, gdje je prevladao "zapad", a vi znate da to nije kriterij, osim - na zapadu samom i u propagandne svrhe. Mi moramo k tome i sa socijalne strane nešto i smijeniti i nadodati. Razgovarajte i uzmite tu stvar ozbiljno, jer ima materije za to u tom broju. Ja se nadam da ćete "osposobiti" tu Drinu za današnjicu.

Ja sam poslao g. Profesoru 100 kom. OBRANA, a drugih 100 g. Šehoviću za muslimanski sektor kako u Francuskoj, tako i za druge geografske prostore. U pogledu cijena DRINE to neka tamo uredi sam g. Dabo, a prema prilikama i mogućnostima.

Jezik ! Oh to je već tragično. Mi dobivamo sa svih strana toliko opaski i tako kontradiktornih, da je za poludjeti. Ja tom problemu nisam davao važnosti. Prvo jer nisam siguran više u ništa, a ni gg. profesori, a osim toga ja se ne bavim tim nego do sada Bebek ([Željko, prvi urednik novine OBRANE, mo](#)), prije drugi, nekad jedan, nekad drugi, jedni čestitaju, drugi psuju za iste stvari. I budući da tu stvar ne možemo riješiti, ja ostavljam svakom neka piše kako hoće, a oni koji ispravljaju kako hoće, dok se ne nađe rješenje.

Mene veseli da ste povezani sa g. Šehovićem, i da ispravno gledate na stvar muslimana i problematike koja postoji, i koja se neće riješiti negiranjem. Naravno ne radi se o g. Šehoviću, nego o Odboru Hrvata Muslimana. Trebalo bi svu tu propagandu uspraviti na načelne probleme i na aktiviste, koji mogu, trebaju i moraju pripadati svim hrvatskim grupama. U predvečerje događaja i tako će se morati sva propaganda uskladiti, pa je dobro praviti pokuse i stvarati precedente.

Nemojte se obeshrabiti ako naiđete na mnogo nerazumijevanja. Ima ih. Mi nikog ne isključujemo, ali ih ima mnogo, koji to čine sa nama, tajno i javno. I mi moramo računati sa ljudima, jer je sve veći broj onih (kvalitetno slabijih) koji nam predbacuju, da mi pomažemo mnogima, koji lupaju po nama, iako to rekompenzira kod elita (koje ne gledaju na kvalitetu).

Ja sam iz Pariza u više navrata dobio pisma od intelektualaca i na ista odgovorio. Uvijek ne prihvaćamo sve, ali je sigurno, da smo mnogo toga usvojili. Prijatelji smo dijaloga, i kako vidite nikom ne solimo pamet, jer ljude želimo uvjeriti i damo se i sami uvjeriti. Nastavite, dakle, i dogovorite sa g. Profesorom.

Svima oko Vas šaljem iskrene hrvatske pozdrave, a posebno onima, koji su s nama bili ili jesu u vezi. Odani Vam Vaš

general Drinjanin.

(Poslije amnestije iz 1962. godine koju je Aleksandar Ranković uveo, mnogi Hrvati su napuštali svoja djedovska i roditeljska ognjišta. Mnogi su došli i u Pariz. Bio sam jedan od onih koji je mnogima pomogao. Kod mene u stanu izgledalo je kao u čekaonici ili autobusnoj postani, izletištu itd. Po podu su spavali dok ime se papiri ne srede za boravak i posao ne nađe. Kako sam imao mnogo hrvatskih knjiga, časopisa, novina, letaka i sl. iz svih hrvatskih strujanja, po cijelu noć bi čitali. Najviše su govorili da im se štivo DRINAPRESS-a dopada, jer je bio više prikladan mišljenju ideja Hrvata iz Domovine. To je general Drinjanin znao vrlo dobro, te je na osnovu tih domovinskih ideja zadobivao povjerenje, kako se je to u ta vremena govorilo u emigraciji, PASOŠARA. Možda baš iz tih od nekih "pasošara" Udba je vrbovala svoje agente protiv svojih poznanika i sunarodnjaka

Hrvata. Tako je i Ilija Stanić kao "pasošar" postao ubojica hrvatskog generala Maksa Luburića. Otporaš.)

08-08-2015 22:23#562

Bobani

Stari lisac

Datum registracije

Jun 2013

Poruke

2,348

PISMO DRA. MILJENKA DABE PERANIĆA O VOKIĆU I LORKOVIĆU

(Dr. Dabo Peranić je bio član Glavnog Stana Hrvatskog Narodnog Otpora. U svojstvu te dužnosti je otišao u lipnju 1968. godine posjetiti Hrvate Canade i Amerike. Kako sam i javio u jednom od prošlih pisama da ću iznijeti i pismo dra. Peranića gdje on piše o slučaju Ministara NDH general Anti Vokiću i minister vanjskih poslova NDH dry. Mladenu Lorkoviću, što sada i činim. Ovo pismo se nalazi u knjigi "**PISMA VJEKOSLAVA MAKSA LUBURIĆA**" na strani 939 i 940. Mo.)

17. VIII . 1968 God.

Draga braćo !

Trebao sam Vam se javiti odmah poslije prisustovanja na zborovanju Otpora Područja "Sjever". Čekao sam da dođem do generala, te Vam se tek sada javljam. Sređujemo zajednički misli i utiske, analiziramo sve što sam tamo doživljavao, razmatramo sve ono što se odnosi na budući rad, i nastojimo izvagati pri svakoj odluci sve "za" i sve "protiv". Hrvatska je emigracija sva u pokretu. Dopise i izvješća dobivamo sa svih strana, druge očekujemo, a u međuvremenu Vam šaljem nekoliko misli, o kojima smo ovog prvog dana razgovarali.

1. Iako je Vanjski Front tek u svojim počecima / koji će biti napravljen iz svih kontinenata /, Radni Skup "Sjever" je zauzeo ekipno stav prema formiranju neke vrsti novog Vijeća. I u ostalim Područjima zauzimamo isti stav. Budimo jedinstveni, jer progresivnost naših koraka će biti Hrvatskoj od koristi samo ako i dalje ostanemo dosljedni samima sebi. Ostanimo tako dosljedni i prema rezoluciji u pogledu Vijeća, t.j. nastupajmo kao ekipa. Ostajmo čvrsto oko onoga što je zaključeno, i ne poduzimati ništa ni Glavni Stan bez vas, ni Vi bez Glavnoga Stana. / Zašto, reći ću pod brojem 3. /

2. Da ostanemo tako jedinstveni, potreban je koordinirani rad među svim organizacijama. Obavještavajte jedan drugoga što radite i poduzimate, potpomažite jedan drugoga u radu, znajte izbjeći sve ono što ne ide u korist Hrvatske, a idite za onim što uslovljuje skoro ostvarenje Hrvatske Države. Vi dobro znadete da je Otpor sa svojim djelovanjem pokrenuo zbližavanje Zagreba i hrvatske emigracije. (To bi najbolje dans mogao reći i potvrditi prvi predsjednik RH dr. Franjo Tuđman da je danas živ. Ali fala dragom Bogu da još ima živi svjedoka koji to mogu potvrditi, a i ja sam jedan od tih, da je dr. Franjo Tuđman tražio istaknute Hrvate hrvatske političke emigracije kako bi ostvario ideju Maksa Luburića **O POMIRENJU I IZMIRENJU SVIH HRVATA.** Mo.) Tim možemo nastaviti samo zajednički, složno, te radi toga Vam stavljam na srce koordiniranost među Vama. To traži Hrvatska.

3. Prvu i drugu točku kažem Vam radi ove treće. Pregledavam sa generalom konfidencijalna izvješća od prije i sravnjujemo sa onim što piše "Hrvatski Narod" (novina, mjesečnik ili privremeni

Reorganiziranog HOP-a kojeg je vodio dr. Vjekoslav Vrančić, mo) od 15. VII. Dužnost nam je nastaviti u onom duhu, kako smo to propovijedali, za slogu i suradnju svih Hrvata i glupo bi bilo nijekati prilazak i suradnju novih ljudi, organizacija i ideja. Ali bi bilo još gluplje ne vjerovati onima izvještajima od naših prijatelja iz novog HOP-a, koji su nam rekli, da će se preuzeti ideja Otpora, jer su suvremene i jer su se pokazale ispravnim, ali baš zato da će se opet raznim manevrima nastojati eliminirati ljude povezane sa generalom. Tako na str. 4 točka 12 izjave Vrančića, pod slovom a. / veli se, da je dužnost novog Odbora (**ne Otpora, mo**) za uspostavu Hrvatske Države, kako veli doslovno: "uspostaviti vezu sa političkim krugovima u domovini u svrhu suradnje na uspostavi Hrvatske Države". Pitamo se koje su to snage i politički ljudi, ako ne oni, o kojima je Otpor prvi i jedini kroz dugi niz godina govorio? Pa i točka b./ da treba S BILO KOJOM VLADOM SVIETA surađivati. Što to znači, osim polaženja novim putovima? Ali pravi je dokaz u načinu, kako je sam Dr. Vrančić pokrenuo pitanje Lorkovića i Vokića, a na osnovi jednog dokumenta i iskaza jednog starog povratnika, časnika, koji daje pismeni iskaz o tome kako su prije povlačenja ubijeni Lorković i Vokić.

Ali što on ne zna jest, da i general ima u rukama izvorni primitak i dosta bi bilo da ga otiska. (Ovdje prilažem dio iz jednog pisma kojeg je general pisao nekome, ne znam kome. U hrpi pisama koja posjedujem pronašao sam jedan škarama isječen odlomak pisma kojeg ću ovdje staviti od riječi do riječi, a na taj osječak pisma ću staviti moju bilješku za bolje razumijevanje onima koji budu imali moju ostavštinu, te da znadu od kuda i kako je došlo do ovog komadića pisma.

Citiram:

"...2. Br. Mirko Bušić, tajnik Otpora u Argentini mi javlja, da je dogovoreno sa Predsjednikom Lukasom Juričićem otišao na predavanje Vrančića, koje je isti održao nakon povratka iz USA i Kanade. Kao i uvijek bio je okružen prof. Oršanićem i prijateljima, i naši su stekli dojam, da je kao i obično sve unaprijed dogovoreno sa ovim i sa Jelićem, u koju svrhu je i išao na sjever, gdje je sa Došenom i Uj. Hrvatima, kako kaže SVE UREDIO. Govorio je 80 minuta i jednom spomenuo, da je bio sa Gagrom (**Ratko Gagro, predsjednik Otpora za Canadu, mo**) i tamo isto uredio. Odatle ona obavijest Došena, kako sam Vas prije obavijestio na osnovu izvješća brata Ratka i Šege, koji mi je poslao članak o javnom nastupu u Chicagu. Da polaže važnost na Uj. Hrvate, jer da su tamo većina intelektualaca. Ostali "tko se ne uključi, da sam sebe isključuje". Govorio je da je bio i sa Krnjevićem, (**dr. Juraj Krnjević tajnik HSS i poslije smrti dra. Vladka Mačeka 1964. g., postao je predsjednik iste, mo**) koji da je rekao, da nema običaja ići na Sabore u čijoj pripremi nema učešća, ali da je Krnjević sutradan održao govor svojim i rekao da "put do Hrvatske vodi putem HSS-a". Zatim da je o Heferu (**dr. Stjepan Hefer postao predsjednik HOP-a poslije Poglavnikove smrti, mo**) nema govora, ali ako Hefer u 11 sati odrekne se svih časti i titula, da će u 11 i jednu minutu to isto čini, pa što narod odluči. Nu to može biti solucija za HOP, ali ne za Otpor i hrvatsku Državu, jer nije drugo ništa rekao. Ostaje dakle borba oko vodstva HOP-a i tko će za to moći pokrenuti više ljudi, ideja i organizacija.

3. Posebni problem u tome jest da je Vrančić, htijući ili ne, pokrenuo pitanje odgovornosti za Vokića i Lorkovića sa izjavama o povratniku Grabovcu (**Mijo Grabovac postao 264 Ustaša i položio ustašku prisegu 11. 1. 1934 g., B. Krizman: PAVELIĆ I USTAŠE str. 557, mo**), koji da je dao pismenu izjavu, kako je rekao generalu Moškovu (**Ante Moškov, mo**), da su svi zatvorenici u Lepoglavi pušteni, a "kako nismo znali što bi sa Lorkovićem i Vokićem, da smo ih ubili". Da tu izjavu imaju Asančić od Heferova Domobrana i on, tj. Vrančić jednu kopiju. S obzirom da ne znamo ocijeniti što ima iza svega toga, što je Vrančić zapravo htio s time, te radi činjenice, da je isti Grabovac, prema mojim podacima danas kod kuće, tj. u Imotskom, gdje slobodno živi, moramo biti oprezni. Da li se on ...".

Na svu žalost isječak ovog pisma se završava tako kako sam opisao. Mo. Otporaš.)

Međutim morao bi optužiti jednog starog povratnika, satnika, PTB-a (**Poglavnikova Tjelesna Bojna, mo**), koji je k tome danas prema svemu živ i slobodan u Domovini. Dakle ili primiti na svoja leđa krivnju za onu dvojicu, ili optužiti jednog starog povratnika, kako bi Udba montirala još jedan proces i objesila tog čovjeka, kojega bi tužio nitko manje nego general Luburić! Vidimo sjene Azeva, vidim stare intrigente Jelića i Oršanića, koji svaki par godina prave na račun naivne emigracije **POLITIČKI TURIZAM**, i gdje se stalno optužuje sam generala, kao da hrvatski narod nema drugih problema doli pitanje smrti dvojice Ustaša koje su izdale Ustaštvo, dvojice ministara koji su izdali Vladu, dvojice ambiciozni ljudi, koji su razgovarali sa argentićima pete klase, a nama htjeli dokazati da su razgovarali sa "zapadnim saveznicima".

Molim vas da pričekate detaljni studij, držite se skupa i razgovarajte kolektivno, i ne dajte se navući na tanak led, ne dajte izjave i ne komentirajte, dok ovu stvar ne objasnimo.

Prof. Dr. Miljenko Dabo Peranić.

(pridružuje se pozdravima: general Drinjanin.

Olovkom nadodano. Staviti ću u zaporke: (Odboru Središnjice Erik Lisak Mnogo Vam se zahvaljujem na dočeku, čestitam na radu i uspjesima, te želim nove uspjehe. uz pozdrav Vaš Miljenko.

General Drinjanina također olovkom nadodaje: Zahvaljujem se svima na trudu i žrtvi za profesora. generalov potpis.

Sada donosim izjavu Mije Grabovca i po potrebi, ako se ukaže, ću nadopuniti pod mojim običajnim znakom, moja opaska "mo".

Prenosim sve iz novine OBRANA br. 150, Madrid - Travanj 1971., strana 16

"HRVATSKA MISAO"

Cordoba, Argentina 7. lipnja 1970.

Poštovani Gospodine Uredniče!

U pismu od 31. svibnja o.g. javljate mi, da ste - u dogovoru sa g. drom. Vjekoslavom Vrančićem - odlučio objaviti u Hrvatskoj Misli (**novina, mo**) moje izvješće o smrti Vokića i Lorkovića, koje sam napisao 12 prosinca 1959. i original predao g. ing. Ivanu Asančaiću na čuvanje u uredu Hrvatskog Domobrana, a kopiju t.j. prijepis sam dao g. Vrančiću; također sam poslao prijepis pokojnom generalu Maksu Luburiću od prilike sedam mj. prije njegove tragične smrti. (**Pismo dra. Peranića je od 17 kolovoza 1968. u kojem navodi što piše novina "Hrvatski Narod" od 15 VII., dakle iste godine 1968., a pisac ove izjave kaže da je poslao "prijepis" generalu Maksu Luburiću od prilike sedam mj. prije njegove tragične smrti. Ako je ovaj izvještaj pisan 31. svibnja 1968. te nadodajmo oko prilike sedam mjeseci, evo nas u početku 1969. godine. Zato dr. Peranić i govori "...da general ima u rukama izvorni primjerak i dosta bi bilo da ga otiska..." mo**) Luburiću sam poslao na njegovu pismenu želju, on me je zamolio u pismu da mu pošaljem rečeni izvještaj, ja kao njegov stari prijatelj nisam mu mogao to odbiti nego sam mu to vrlo rado učinio, samo sam mu poslao malo skraćeno ono po vojnički. Ne samo da nemam ništa protiv toga da se objavi, nego naprotiv želim da se to učini, i to čim prije, a Vama hvala što ćete to učiniti.

Marko Čavić,
Cordoba, Rep. Argentina

B. Acosta 434, Cerro Las Rosas.

U nastavku donosim izjavu Marka Čovića u vezi sa sudbinom bivših ministara u Vladi NDH, dra. Mladena Lorkovića i ustaškog Krilnika Ante Vokića. Smatrali smo uputnim ne vršiti nikakvih jezičnih izmjena, kako u naprijed objavljenom pismu, tako ni u izjavi, jer nismo željeli da bilo u čemu ograničimo slobodu izražavanja i neposrednost izvjestitelja. Držimo, da je sadržaj posve jasan, pa mu je stoga nepotreban bilo kakav komentar s naše strane.

SLUČAJ VOKIĆA LORKOVIĆA

Cordoba, Republica Argentina 12, prosinca 1959.

Niže potpisani izjavljujem da sam napustio Zagreb kao i ostala većina Hrvatske Vojske i veliki broj Hrv. civilnog pučanstva 6. svibnja 1945.g. Kako smo cijelu noć putovali kroz onu pustu gužvu nekako u zoru sedmoga istog mj. stigli smo u Krapinu. Slučajno sam se u Krapini našao sa generalom Antom Moškovom sa kojim sam bio intimni prijatelj još od godine 1933. iz prve emigracije ([položio prisegu 12 svibnja 1933. i postao Ustaša pod rednim brojem 67., B. Krizman OAVELIĆ I USTAŠE, st. 555, mo](#)).

Moškov je sjedio u svom automobilu te i ja sam ušao k njemu i počeli smo razgovarati o našoj tragediji i tako smo bili obojica tužni da skoro nismo mogli ni razgovarati, ali kako smo bili umorni od puta počeli smo drijemati i tako smo se naslonili jedan na drugoga i zaspali, malo kasnije netko nam zakuca na prozorčiću od auta i oba se prenusmo od sna. Tko je zakucao to je bio ustaški satnik Mijo Grabovac također stari emigrant iz prve emigracije a to je bilo ujutro kada je počelo sunce izlaziti iza onih krapinskih šuma. Grabovac daje prijavak generalu ovako: Gosp. generale ustaški javljam da sam se iz Lepoglave povukao sa svima po Vašem brzoglasnom nalogu, general priupita a gdje su ti njih dva misleći na Vokića i Lorkovića. Grabovac odgovara ja sam njih primio kao izdajice i postupio kao sa izdajicama. General upita a što si sa njima učinija?

Strijeljao sam ih gospodine generale. Moškov se je zgrabio za kose i čupao sam svoje kose i plakao kao dijete suza za suzom su mu tekle niz lice, priupita ponovno Grabovca i reče mu a što da od tebe radim nesretni brate.

Grabovac odgovara, strijeljajte me gospodine generale drugo nisam ni zaslužio ...

Moškov je ponovno sebi čupao kose i plakao i kroz plač govori Grabovcu odstupi da te ne vidim. Kada je Grabovac otišao, ja govorim Moškovu zašto nisi dao da ja te ljude čuvam pa bi sada bili ovdje sa nama.

Moškov odgovara sada je sve kasno dragi moj Marko.

Grabovac je rođen u okolici Imotskog, ako se ne varam, mislim da je iz Runovića ali to bolje znadu svi Imočani.

Jedini živi svjedok koji ovu izjavu zna i čuja rečeni prijavak to sam ja.

Marko ČavIć

Pripadnik bivše P.T.B.

(Svjedočanstvo gosp. Marka Čavića je razjašnjena tajna smrti Lorkovića i Vokića. A koliko se za nju nepravredno okrivljivalo generala Luburića! Kao u ovom slučaju, tako će istina izići vremenom na vidjelo i u drugim slučajevima. Tko je ubio Vokića i Lorkovića, bilo je odavno poznato generalu Luburiću, ali on je radije nevin podnosio lažne optužbe, nego da bude tužitelj. Uredništvo "Obrane".)

10-08-2015 12:17#563

Bobani

Stari lisac

Datum registracije

Jun 2013

Poruke

2,348

SPLETKE OKO GENERALA DRINJANINA

(Donosim ovdje pismo generala Drinjanina kojeg je pisao pod kodnim imenom PRIMAVERA. (Ne znam što bi ta riječ "primavera" u ovom slučaju mogla značiti, ako ne **"od prove važnosti"**, mo.) Pismo je pisano na 7 stranica povjerljivim dužnosnicima RADNOG SKUPA HRVATSKOG NARODNG ODPORA. Poradi boljeg razumijevanja pisma, morati ću tu i tamo dodati neke moje opaske, pa molim da se to uvaži. Ovo okružno pismo se nalazi u knjizi **"PISMA VJEKOSLAVA MAKSA LUBURIĆA"** na stranicama 673, 674, 675, 676, 677, 678 i 679. Mo. Otporaš.)

Uredništvo i Uprava

Madrid,

OPERACIJA PRIMAVERA

general Drinjanin,

12.III.1967.

Lukasu, Štefu, Ratku, Stipi, (Lukas Juričić, Argentina, Štef Crnički Cleveland, Ratko Gagro, Toronto, Stipe Brbić Australija, mo.

Dragi moji !

Pišem ovo pismo Vama četvorici s tim, da svaki od Vas učini u svojoj zemlji ono što mu sugeriram, ili što mogne savezno da prigodom proslave Desetog Travnja, bilo sastanaka Radnog skupa, bilo prigodom u ovu svrhu sazvanog sastanka, bilo da prijepisom ovog pisma obavijestite svaki na svom području one, za koje misli, da je bezuvjetno potrebno da znaju, bilo po dužnosti u organizaciji, bilo jer je to iz drugih razloga potrebno. Isto molim sve ostale, pa i Rudija Erića, Marijana Nosića, Envera (**Mehmedagića, mo**) i Šegu Stipu, kao i druge, da im ne šaljem okružnicu izravno. To je zato da se ne mučim sa prepisivanjem, a i jer ovako ne znam, da li ću moći i ovo dovršiti, iako je nedjelja jutro rano. Napisati ću Vam što stignem, a vi prenesite najužima ono što poručujem, a ostalima ono, što bude potrebno prema Vašoj uvidjavnosti.

1.) Počet ćemo jednim događajem, koji Vam je poznat. Posjet Tita Austriji. Udba je tu stvar iskoristila da pokrene INTERPOL protiv hrvatske emigracije, a dobrono protiv nas, jer je naš rad opasan radi razdvajanja njihovih redova. "Atentat Grabovca" (**Sjećam se tog slučaja. Tada sam živio u Parizu. Radi se o jednom Hrvatu pasošaru koji je navodno htio izvršiti atentat na Tita. "Atentator" je uhapšen, hrvatska emigracija optužena, poimenice Hrvatski Narodni Otpor, mo**) je stvar Udbe. O tome nema sumnje. Za ovo smo od prije znali, još iz Italije, da su Udbaši. O tome je pisala i Jelićeva novina (**Hrvatska Država, mo**). Meni je to javljeno još prije. Stvar mi je potvrdio i čitav niz ljudi. Razbijači i kriminalci, agenti provokatori, u službi Udbe.

Sada su oni "priznali". I dali izjave INTERPOLU. Tisak iz Jugoslavije odmah "veže konce". Tako i do "slučaja Medvedović". (U kolovozu 1966. godine netko mi je pokucao na vrata. Otvorim i pred sobom vidim nepoznata čovjeka s brkovima. Bez riječi pruži mi novinu "Hrvatska Sloboda" koju su izdavali Ujedinjeni Hrvati Njemačke; Mile Rikavina i drugi. Unutra vidim rukopisom ispisanu moju lozinku TRUP, Tajni Revolucionarni Ustaški Pokret ...Na moj upit tko ste vi, predstavi se da je Slavko Logarić iz Njemačke te da ga k meni šalje Mile Rukavina. Pozovem ga da uđe u moj stan.

Pričao mi je kako je u Štuttgardu ubio jednog jugoslavenskog špijuna, nekog Medvedovića od Imotskog. Ostao je kod mene neko vrijeme. Potrudio sam se da mu pribavim potrebne papire da ode za Španjolsku, pošto je to bila jedina zemlja koja antikomunističke izbjeglice nije vraćala u Jugoslaviju, mo) I kako je Tito šef Države, sve u vezi njegove sigurnosti, prema statutima INTERPOLA, spada u nadležnost i sve su Države, članice, dužne vršiti naloge. Tako i španjolska policija, koja je član iste kao i Jugoslavija.

2.) Već peti dan da je zatvoren u Valenciji Slavko Logarić, s tim, da je njemačka sekcija Interpola tražila od španjolskog njegovu ekstradiciju. I kako je bjegunac sa njemačkom residencijom, pasošem i legalnom vizom, automatski potpada pod njemačku jurisdikciju. Ministarstvo Pravde je dalo nalog za ekstradiciju, tj. predaju njemačkim organima, da mu se sudi radi ubojstva "Medvidovića i drugih jugoslavenski građana" i radi toga" jer je skupa sa grupom Grabovac" organizirao aretate itd. Ja sam tih dana imao strahoviti neprilika radi drugih naših, jer "organizacija terorista je pripremala više napada na jugoslavenska diplomatska predstavništva i državne predvodnike". Nu ovi nisu njemački rezidenti, nego su "politički emigranti" i redarstvo je s dobrim kriterijem odbila uhićenje, a najmanje da bi poduzeli opći napad na "emigrante iz Jugoslavije" kako je to tražila Interpol, a gdje smo bili uključeni ja i još pet mojih, kao i još neki Macedonci, pa i jedan Srbin, valjda radi kamuflaže. Nu Logarića je zahvatilo, jer smo se nadali, da ga se neće potraživati, a kako je imao dobar pasoš, njemački, i mislili da se vrati, bio je kao turist i naravno legalno prijavljen, kao što je i došao. Izvukli su ga iz moje kuće i odveli.

Nismo se nadali, da bi se to moglo dogoditi, ali kako je traženo preko Ministarstva Vanjskih (poslova, mo) i Pravde, bili su nama nepoznati kanali, koji do sada nisu imali veze, i dok sam ja prije podne bio skupa sa Slavkom na političkom redarstvu i u vezi s kontrolom stranaca, čekali su nas agenti kriminalnog redarstva sa nalogom Min. Pravde, što je posebni slučaj, jer je legalno sasma pod njemačkom jurisdikcijom. (Napominjem da sam Slavku Logariću pomogao da ode u Španjolsku. Osobno sam išao na Španjolsko poslanstvo skupa sa drm. Miljenkom Peranićem. Španjolcima smo rekli da dolazi direktno iz Jugoslavije. Njemačku nikako nismo smjeli ni spomenuti, jer je za njim bila potjernica. A to što general navodi da je uz sebe imao legalne njemačke isprave, to stoji, jer je general morao igrati na svaku "legalnu" stvar kako bi se Slavka Logarića spasilo od izručenja Njemačkoj, pa, možda, eventualno i Jugoslaviji, mo)

3.) Smjesta sam išao u Madrid i pokrenuo prijatelje, koji su uz nas, kao i u ostalim slučajevima, preuzimajući ja odgovornost, da će ljudi napustiti teritorij, itd., jer kako ova zemlja živi i diže se od turizma, a komunisti i anarhisti joj napadaju ambasade u Italiji, Francuskoj, Holandiji itd., i kako je počela i dijelom već uspostavila konzularne, trgovačke i negdje redovne diplomatske odnose kako sa Rusijom, Rumunjskom, Bugarskom, tako i Jugoslavijom, i ti se odnosi pojačavaju danomice radi trgovačkih razloga (export voća), te na kraju, kako se zemlja nalazi na političko-diplomatskoj liniji USA-vatikanska koegzistencija, - sve to zemlju sili, da ne dozvoli rad političkih emigranata do mjere, da bi pomutili tu liniju njihove politike. Do koje će se mjere ići? To ne ovisi o nama, nego o igri velikih, i dokle će recimo Beograd i drugi napadati njih, pomagati Štrajkove itd. Španjolci su ponosni na svoju nezavisnost, i drže ju naprema USA. što se ovih dana dokazuje u novinstvu kada se ustanovilo, da su studentske nemire ovdje financirali agenti američke org. CIA. Jedna lekcija više za nas u svakom pogledu. Danas očekujem patera Oltra, koji je dušom i tijelom, kao i uvijek uz nas, kao i onda kada su nas ovdje tužili predstavnici našega HOPA, da smo komunisti. Na vodstvu aparata su čvrsti ljudi. Šef policije je jedan bivši divizioner iz Rusije. Bili smo s njim. I šef vanjskih (poslova, mo) je isto divizioner, i prijatelj Oltrin, ali je to drugo. Ministra Pravde poznaje Rudi Erić, jer smo ga skupa posjetili, dok to nije bio na njegovom imanju blizu moga mjesta. (Ovdje se treba nadodati da je general Drinjanin poznat po tome da je on rijetko kada pregledavao pisma koja je pisao. Pisao ih je na desetke tisuća; i uz sve druge dnevne obveze on si nije mogao priuštiti vremena za korigiranje i pregledavanje eventualnih (po) grješaka. A šta je htio reći "...dok to nije bio na njegovom imanju blizu moga mjesta... Po mom rezoniranju je htio reći: "dok smo bili na

njegovom imanju blizu moga mjesta", mo). On je isto rezervni časnik. Najgore se neće dogoditi ni s kim, i vjerujem ni sa Logarićem, već i zato, jer vide, da se tu ide po - mene. (Za sigurno "po mene" znači po generala Drinjanina; još ako se uz to soda da je baš u to vrijeme u ožujku 1967. godine Ilija Stanić došao u Španjolsku kao Udbin agent da dvije godine i mjesec dana kasnije ubije general Drinjanina, mo) Zato su spojili Grabovca sa Logarićem, Medvidovićem, i zato sam imao posjet jednog našeg Hercegovca, mladog "revolucionarca" (šteta da ga general ovdje u ovom pismu nije imenovao. Do sada izašlim dokazima samog ubojice Ilije Stanića, on je došao iz Njemačke u Španjolsku početkom ožujka 1967. Ovo pismo je pisano 12 ožujka 1967g., mo) za koga smo predmjevali da radi za Udbu. I dokazalo se, jer je prije dolaska Tita bio na svim mjestima odakle bi se "nešto moglo napraviti", a prigodom sastanka sa mnom nastojao je od mene dobiti bilo što, da me - kompromitira. I to smo uspjeli dokazati, i ovdje raskrinkati.

4.) Imam uz sve ostalo, dva važna problema :

a.) Logarić, za koga se borimo, i osim prijatelja pokrenuli smo i jednog poznatog kriminalistu i jednog advokata versiranog u internacionalnim odnosima. Ovaj će vjerojatno sutra na put u Bonn, ako ne uspijemo stvar riješiti na političko-redarstvenoj liniji, nego na vanjsko-juridichnoj, što je jako neugodno, komplicirano i skupo. Prva je linija uz nas, a druga sklona, iako mora imati obzira na obzire, već radi svojih slučajeva protiv komunista i anarhista, koji protiv njih rade, i zašto trebaju INTERPOL. I oni kontroliraju svoje radnike u Njemačkoj, imaju dakle ovakve ili slične probleme i ne mogu biti olaki, barem ne vanjskopolitički i juridichki sektor. On je u tamnici na raspolaganje njem. vlasti za ekstradiciju, iako smo uspjeli zaustaviti tok predaje i borimo se uz pomoć redarstveno-političkog sektora, da skrenemo stvar na političku bazu, u koju svrhu će možda biti održan proces, koji njih NE interesira, jer imaju dosta problema i sami, i jer čekaju ove godine 18 milijuna turista.

Osim toga Slavka terete za pet stvari, i koji su tamo, i naši, i Udbaši, brane se sa njim, jedni da sebe operu, i Udba da mene umoči. Iz rekonstruiranog plana to se vidi. Pojačavaju se odnosi između Jugoslavije i Španjolske. Tuku se, između ostalog, preko magareta. To magare sam ja i Radio sat, (Radio Glas Madrida kojeg je vodio i uređivao Pavao Tijan, mo) kojega smo lani spasili padre Oltra i ja, preko najviših organa, gdje su rekli "njet". I naša tiskara, koja je počela davati plodove svoga rada u emigraciji odgojem revolucionaraca, i u domovini u psihološkom ratu podvojanjem u njihovim redovima. Vjesnik je morao javno pisati o letcima Otpora (Novina Obrana je donosila skoro u svakom svoje broju na vrlo tankom papiru letke koji su bili isključivo tiskani u stotinama tisuća samo za Domovinu. To činim zato kako bi se mogla politička i nacionalna linija Otpora usporediti s odrazom tog vremena u kojem su se ti letci pisali i slali hrvatskome narodu u Domovini da vide da ga hrvatska emigracija nije napustila niti zaboravila, mo) i braniti se. O tome u OBRANI VIŠE. I s druge strane magare su oni španjolski komunisti, koji sjede u Beogradu (General Grinjanin misli na one poražene španjolske komuniste sa kojima su se jugoslavenski komunisti borili u španjolskom građanskom ratu 1936-1939 proti Franka, mo) i dobivaju od Vlade i Radio postaju i tisak za agitaciju protiv Franka ovdje. Nije dakle samo ideološka razlika općenita, nego rad Drinapressa i Radio sata Hrvatskoga, i crvene propagande iz Beograda. I kad se dvojica tuku preko magareta, onda magare obično izvuče kraći kraj. Ali i tako, akter je, kao i hrvatski svećenici u emigraciji, koji stoje na putu sređivanje odnosa Beograd-Vatikan, ili na drugim kolosjecima njima slični. Eno istog mons. Casaroli u Moskvi, Varšavi, Budimu itd. Gornje nam daje znati da konspiracija Rim-Beograd, nije uperena protiv izričito Hrvatske, što je dobro, ali s druge strane, stvar je načelna, šira, sistematska uopće sa komunističkim svijetom i zapadom, koji vidi da NE MOŽE VOJNIČKI I POLITIČKI VODITI RAT PROTIVU MOSKVE I BEOGRADA, i kao što Moskva i Beograd (ovaj odavna podržavan američkom pol. strategijom) radi straha pred Kinom, ne mogu izvesti "zadnju bitku" protiv slobodnog svijeta. Kakva je tu uloga, na našem sektoru, rezervirana preko slučaja Logarić za mene, ne znam. (Sve što se zna je to da je ovo pismo pisano 12 ožujka 1967. g., a da je general Drinjanin ubijen 20 travnja 1969 g., dakle poslije dvije godine, jedan mjesec i osam dana. To je to vrijeme u kojem se je SPLETKA PLELA OKO GENERALA

DRINJANINA, mo). Ali osjećam da s ovim tek počima, a ne završava. Dakle preko Logarića ide se za Luburićem, koji bi mogao biti to magare između Madrida i Beograda. **(Po ovome bi se moglo zaključiti da je general predosjećao spletke ooo sebe, mo.)**

b.) Kao posljedica svega toga nastaje i problem, kako mi je to sugerirano, da bi morali cijelu stvar DRINAPRESSA, postaviti na drugo mjesto, s drugim legalnim bazama, dakle premjestiti i kamuflirati. A to će reći revidirati i moj obiteljski položaj radi djece, arhive, rada, itd. Pri tome znam, osjećam i dobivam garancije, da se ne trebam bojati, **("Bojim se da ne ću dugo živjeti: naime sredio sam klišeje, sve je klasificirano, protokolirano, očišćeno i razbijeno u 40 grupa. I čak mi se dogodilo da sam našao što sam tražio! I kako sam Ti rekao da ne ću dočekati živ toga, bojim se da ne bi mogli Amerikanci izgubiti kakvu bombu nad Cargagentom, ili ja da nađem takvu, koja nije moja, ili ako Udba imadne koju previše, pa kaže, kad smo već u trošku, neka ide." General, pismo piscu (dru. Miljenki Dabi Peraniću, mo) od 19.II.1968.) Iz knjige POGIBIJA GENERALA LUBURIĆA, str. 29, mo)** i ne bojim se skorih dana, iako neće biti ugodno. Magare se treba "vrcati" da dobije što manje batina, jer će se vjerojatno problem onih, koji se tuku preko magareta s izričitim ciljem, da svaki od njih dokaže svom narodu, da je zapravo pobijedio a ne izgubio. Zapad želi vjerovati da je penetrirao na istok, kao i da je razbio monolitnost sistema, što stoji, a komunisti se hvale da su se spasili od srdžbe svog naroda sa kapitalističkim parama. I to stoji. Rata nema, pohoda nema, Kina je neprijatelj svima, i Vatikan, Kapital, Masonerija, nacionalizam traže put spasenju pred žutom opasnosti. To je istina, a sve drugo je sporedno pa i "sloboda zapada", "revolucija Rusije", "doktrina Vatikana" itd.

(Vidjeli smo iz ovoga pisma kako je general predosjećao da se nešto oko njega kuha. Teško je bilo predočiti pravu sliku. Dr. Peranić je pronašao u jednoj od soba jednu željeznu štangu godinu dana prije pogibije. Posumnjao je odmah u Iliju Stanića i zahtijevao da ga odstrani. General mu je rekao da više sumnja u Željak Bebeka nego u Iliju. Doći ćemo i do toga. Otporaš.)

Na meni je sada da Vam kažem moje probleme, sa radom i sa premještajem tiskare, mene i obitelji.

5.) Što imam Vama reći u vezi svega gornjega, s tim, da se ove misli prenesu na najuže suradnike, a djelomično i prema mjesnim prilikama i na druge suradnike, ili Hrvate, koji iako nisu pripadnici ili suradnici, gledaju s interesom naš rad i eventualno bi ga moralno, politički i ekonomski pomogli.

a.) u prvom redu neka se ne ljute prijatelji ako im ne mognem odmah na sve, brzo i opširno odgovoriti. Ostajem vjeran obećanju da ću ja osobno svakom Hrvatu odgovoriti na svako pismo, ali je tih pisama mnogo, među njima i pisama agenata Udbe, njemačkih, američkih, engleskih, i kako sam nedvojbeno ustanovio albanskih i Kinenskih agenata. Sastanci zahtijevaju oprez radi mjesta, sigurnosti, troškova, vremena i tema. Pisanje još više, jer su dokument, koji se može upotrijebiti na zlih načina i samo jedan dobar. To naši moraju razumjeti, pa ipak ima i dobrih, zlatnih ljudi, koji se uvrijede, zahvaljuju na "položajima", ako ne ostavljaju već Otpor, ili odlaze "kamo ih zovu", povlače se uvrijeđeni, jer da ih je "netko kod mene opanjkao". To je na Vama da uredite, kad i gdje se može.

b.) da smjesta i najaktivnije mobilizirate materijalnu pomoć jer su mi uz sve druge jade ovi događaji naprtili strahovite troškove, i morao sam tražiti na posudbu novac. Ja obično tražim kad sam "u dreku" do vrata. Dodijalo mi je moljakati, pisati, tumačiti, mnogo puta ponižavati se, gutati predbacivanja, napadaje, nekada i zafrkavanje, pa i vrijeđanje, ali kako nema druge, valja sve superlati i uvijek iznova počimati, moliti, ponižavati se, što znam, da ni Vama nije ugodno, i znam da osobno žrtvujete, gutate pilule gorke i čemerne, kao i ja, možda i više, jer ste u kontaktu i s različitim elementima. Pošaljite mi najhitnije sve što možete, bilo od tiska, bilo od Fonda, bilo

osobnim i užim inicijativama, bilo od osoba, koje bi ipak mogle i morale na neki način pomoći. Na Vama je da riješiti taj problem. Budite uvjereni i mogu Vam pružiti opipljivih dokaza, da smo pater (**Oltra, mo**) i ja i ovdje nešto sredstava smogli i davno potrošili, jer ne bi inače ni pola onoga napravili, što smo napravili na svim poljima. Ja sam bio toliko rastrgan ovih dana, da nisam imao vremena da pregledan u pogledu Fonda i razasaljem ostatak blokova i upozorim na jednu anomaliju. U isto vrijeme kad smo napravili nekoliko blokova Socijalnog Fonda stigla je potražnja od Šefa, da napravim FOND ZA SLOBODU HRVATSKE. Napravili smo hitno nešto i poslali avionski. Morao sam na put i ostavio sam, da mi izrade još. Pri numeriranju nisu imali u vidu razliku između dva Fonda i opetovani su neki brojevi, mislim prvi. Pisao sam Štefu, jer je kasnije uglavnom na njega poslano, da ispravi. Ako mognem sutra, što ne znam, jer očekujem povratak patera iz Madrida, poslat ću ostatak. Tu je glavna briga na Štefu i Ratku, da to sravne i daju drugima, bilo podatke, bilo druge blokove. Oni su u glavnim centrima. Vladeku isto pišem posebno jer on skoro uvijek uzajmi od svoga i pošalje, a onda kasnije naplaćuje si. Štef neka uredi sa Džebom (**Ivan Džeba je bio zadužen kao glavni Rizničar Otpora za sjeverni kontinent, mo**), i ostalima, a Brbić i tako u Australiji ide posebno i Lukas za Argentinu. Nu pomozite kako god znate. I hitno.

c.) Po pitanju proslave Desetog Travnja, kao najhitniji problem, uspio sam poslati jednu malu poruku na Nikicu Jurića u Hamilton, gdje oni slave prvi put sami. Zatim jednu lekciju br. 1. u Australiju na Brbića. To je doktrinirana stvar, odnosi se na značenje Desetog Travnja i konkretne tehničke i političke probleme akcije za obnovu. To je Stipe dobio i on će to umnožiti i dati svojim ograncima. Ne znam kakve tehničke mogućnosti ima Stipe da bi hitno napravio dva primjerka i poslao Lukasu za Argentinu, ili Ratku za Toronto. Pa možda bi moglo i stići, a ako ne, neka bude za Antunovo, za Radni Skup, jer nije za širu publiku, nego za Otporaše i borbeni element. Šaljem zato original, napisan, Marijanu Nosiću, pa neka kao pročelnik pročita Radnom Skupu, ako se sastane u Torontu. Inače nadam se da ću moći obaviti još nešto korespondencije, odgovoriti najhitnije i dati upute za Švedsku, Francusku i Njemačku, možda i poslati kojeg govornika, ali ne znam što i kako ću još stignuti učiniti za Notrh, Sud i Oceaniju, pa da znate i snađite se, kako znadete, sastavite poruku i pročitajte u moje ime. OBRANU ste dobili i imate letak: TKO NEĆE HRVATA ZA BRATA, HOĆE SRBINA ZA GOSPODARA. To neka bude središnja misao, kao što je bila i 1941. godine. Proslavite kako znate, s kim možete, prema lokalnim mogućnostima.

d.) OBRANA. poslao sam je i sve ću učiniti da bi još jedna stigla, ona posebna za 10. travnja u području North i Sud, te Evropa, i pokoji u Oceaniju. Ali ne znam što nam donosi sutra i kako ću biti sa vremenom. Nadam se da ću moći smlatiti, makar i manji broj, i poslati ga na vrijeme. Ali ako bi se moralo biti i bez toga, poslati ću Vam letak ili što bilo. (**jedno obrazloženje. Upoznat sam toliko da je DRINAPRESS nekada izdavala po dva broja OBRANA jedan za drugim, iz razloga toga što je pristizalo toliko mnogo materijala za novine; vijesti sa svih strana i onih hitni i onih koje mogu pričekati. Tada bi general sa svojim radnicima tako to priređivao i tiskao one friške vijesti u prvu OBRANU, a one druge koje ne gube na vremenskoj važnosti bi stavljao u drugi broj OBRANE koju bi čekao da dođe vrijeme za razaslanje. Tako se je naš general koprcio da zašpara i uštedi na novcu, mo**)

e.) Učinite u pogledu našeg internog "puča" našeg pukovnika, kako najbolje znate. (**ovdje se radi o pukovniku Ivanu Štiru. Došlo je do nekih nesuglasica i trzavica između Puk. Ivana Štira, Lukasa i drugih Otporaša u Buenos Airesu, mo**) U gornjim okolnostima, neće Vam biti teško vjerovati, da nemam ni vremena, ni smisla, za napredovanje sa usidjelicama Buenos Airesa. Nekada i sam počimam sumnjati u sve te naše Korsky, Štiere, Rovere, koji iako idu s nama, trpe, ginu, ipak uvijek ostaju izvan onog začaranog kruga narodne duše, kao i Štrosmajeri, Šeperi, Pichleri itd. na klerikalnom polju. Štir je imao napisanu brošuru protiv Hefera, (**Mislim da general misli na knjižicu od 35 stranica OTVORENO PISMO DRU. STJEPANU HEFERU, Buenos Aires 1966, mo**) mene, Vrančića, Jelića, Oršanića, i do zadnjeg časa je brenzao stvar sa Heferom, i nije dao naprijed Otporu, a onda sam mu morao protiv Hefera, kuma, (**oni su kumovi, mo**), jer veli: pasti će i tako, a sada sa

Korskim ruši Oršanića u Republikanskoj stranci, Vrančića u novom HOP-u i mene u Odporu. Vele mi sasama ozbiljni ljudi, da ih posjećuje sa onim programom u ruci i dokazuje, da sam se prodao - komunistima (**Nova politika Hrvatskog Narodnog Otpora za POMIRENJE S HRVATSKIM KOMUNISTIMA, mo**), a ja njega već 1945. morao tenkovima vaditi iz ruka Moškova, Kirina i vojnog redarstva, jer je pokušavao vaditi iz partizana naše HSSovce. I sve je to "osječka garnitura" koja je trebala nadomjestiti onu - "dinarsko-koljačku". /Hefer, Korski, Štir, Klaić, Asančaić, itd. sve su to osječka garnitura/. Zato ograničite se na manevre na vlastitom području, jer inače nitko tu ne može konce vezati. Na pr. imamo s više mjesta ponude od "prvog HOP-a" (**Poglavnik/Hefer, mo**), a negdje "drugog", (**reorganizacija HOP-a koju je vodio dr. Vjekoslav Vrančić, mo**), a i "abatri" sa svakim i protiv svakoga.

f.) Nitko više kao ja ne želi da se postavi stvar VANJSKOG FRONTA na noge. Ali nisam nikada želio da mu sijelo bude u Madridu, ali ni u Buenos Airesu, ni u Njemačkoj, ni u Parizu, jer ako treba postojati iz političkih razloga onda on treba biti u USA. To je tako logično, da nije potrebno to nijednom od Vas dokazivati.

Pupak svijeta nije u Argentini iako može u njoj biti dobar dio naše političke elite, koja bi i te kako dobro došla na drugim područjima. Nu da se stvori nešto pametna i što će biti operativno, trebaju postojati operativni i stabilni RADNI SKUPOVI ODPORA. To se pak ne može riješiti "pukovničkim udarima" koje ovdje zovu "kvartelazo", tj. kasarniški udar. VANJSKI FRONT ODPORA je isključivo politička institucija i mora biti plod razumijevanja, politike, izmjene misli, dogovaranja, uma i trpljivosti, ali uvijek u rukama autoriteta, da se ne izrodi "kvartelazo". I recimo Cecelja je donio u Argentinu duh svoga zapovjednika Štira i komesara Korskog, operirajući na svim "conbinazionne". To nije Otpor, to je spekulacija. FANJSKI FRONT mora biti prikladan za svoje područje, da ovdje obavi svoju misiju a ne zato, da Odpor uskladi svoj rad prema želji svakog područja. I još manje prema želji pojedinaca.

Naša je propaganda, pa i naš "specijalni program" više štete nanio komunistima, nego sve učinjeno kroz 20 godina. Papa, Kapitalizam, Nacionalizam operiraju na socijalnom polju, jer to je znak vremena i četvrta dimenzija svih pothvata XX stoljeća, - a mi, koji smo bespravna raja, socijalno iskorištavani, sa praktični jednim operativnim i solidnim partnerima u hrvatskom industrijskom radništvu i mladoj generaciji intelektualaca izlazimo sa pričama o starom raju, kad te priče ne uvjeravaju ni nas, a kamoli one, koje valja izvući ispod pandža internacionalnog i srpskog komunizma.

Vanjski Fronta neka se ograniči na usklađivanje u svojoj okolini, neka brani Hrvatsku pred svijetom, neka ima riječ u ime prava naroda, a ne da diktira taktičke poteze psihološkog rata sa 15.000 kilometara daljine onima, koji moraju na terenu biti "al jour" (**a jour, biti jasan, mo**). Zar će naš Operativni Stožer u času pokreta u Domovini trebati uzimati u obzir mišljenje svakog od nas ovdje ili preko mora. Takvu propagandu nam diktiraju PRILIKE. Njemačka, Austrija, Engleska, pa i Vatikan, pa i Španjolska a da ne govorimo o Francuskoj i Nordičkim zemljama, traže svoje putove, i saveznike tamo, gdje su mogući, a ne na Mjesecu. CIA i UDBA će jedni drugima organizirati napade na ambasade, demonstracije, krađu dokumenata, itd. i onda ako uistinu stoje na istoj strateško globalnoj koncepciji: mir, da bi se očuvali od Kine, i "mali rat" da si očuvaju pozicije i vlast unutar zemlje. I naš VANJSKI FRONT trebao bi biti VLADA HRVATSKE, a ne njen organ za konspiraciju, represiju, psihološki rat. Dakle uzdignuti se u visine, a ne turati nos u male poteze, varakanja, "vrcanja" kako bi rekli naši Imočani. Zato taj organizam more biti fleksibilan, diplomatski, dostojan, ugledan i "raison d'etre" (**opravdanje, mo**) razlog opstanka. Zasad to ne znači nikakvo nadglasavanje, nego delegiranje predstavnika svih područja u VANJSKI FRONT U USA, a ne miješanje Područja, ili svih i svakog u svaki potez taktičkih organa Otpora. Vidjeli smo kako su svršili svi mangupski, fanfaronski, hoštaplanski potezi stratega HOP-a i "mladih revolucionaraca" i njihovih zaštitnika, i ne smijemo počinuti takvu pogrešku. I nećemo ju počinuti,

što dokazuje reakcija svih Vas na "Štirov puč". Nitko od mene ne želi (više, mo) efikasniji Vanjski fronta, ali s tim, da mi pomaže kao zapovjedniku Otpora.

Onoga dana kada si među nama ozbiljno postavimo pitanje, da tko me je izabrao, odnosno postavio, stvar je propala. Ne zato, jer ne bi bilo drugoga, boljega, mlađega, pametnijega i prihvatljivijega, nego zato, jer ne bi bili ozbiljni, pa ne bi znali ne samo pomagati mene, nego ni na mjesto moje postaviti drugoga. Ako zato trebadnemo "poslovnik" onda ga možemo posuditi od HOP-a i svršiti kao i oni, kao Ustaški Pokret, kao HSS, itd.

Ako imamo svijesti, pameti i živaca, onda ćemo znati voditi Otpor i kad trebadne izmijeniti i zamijeniti Zapovjednika, i malo će nam pomoći svi poslovници, pravilnici, ustavi, itd. Na terenu će pak diktirati prilike, cirkustancije (to je španjolska riječ što bi mogo značiti: okolnost, slučaj, prigoda i sl., mo), uvjeti saveznika, itd. i teret ostaje na Vama, VANJSKOM FRONTU, da znade prihvatiti nove prilike, ljude i potrebe. (Tko je do sada pomno pratio ova pisma, mogao je očito primijetiti promjenu političke linije, ili pravac, generala Drinjanina. On ovdje govori dužnosnicima VANJSKOG FRONTA ODPORA "...da znadu prihvatiti nove prilike, nove ljude i potrebe ...". Dakle ljude iz Domovine, njihov način mišljenja i njihove potrebe, ako želimo doći do Hrvatske Slobode i Hrvatske Države. To je jedino mogao učiniti dr. Franjo Tuđman. Nikada ne mogu zaboraviti riječi kada mi je na Prvoj Konvenciji Hrvatske Demokratske Zajednice u Clevelandu 20 siječnja 1990 rekao: Mile, mi se borimo za Hrvatsku Državu gdje mišljenje pojedinaca nije toliko ni važno. Hrvatska je važna ..., mo). Neće dugo trajati da se "drugi HOP" pretvori kao i nekada Jelićev Odbor u druga poprišta razdvajanja, o čemu imam već nesamo mišljenje, nego i konkretne obrise. Kao što "osječka klapa" tako i "dinarska" ima svoje Hercegovce, Ličane i Dalmatince, svoje prave i krive Ustaše, pravovjerne Poglavnikove Nastaše, na klerikalne i antiklerikalne, itd. Toliko o tome.

g.) Tiskara. Moram Vam i o tome nešto reći, ali bojim se da neću dovršiti, jer mi vele da je stigao Pater Oltra i moram ići. Ne samo da nije svoje dovršila, nego je tek počela. (Ovdje se radi i tiskari DRINAPRESS, mo). Rata svjetskog nema, a ako ga bude, neće se biti (tući, mo) u Evropi, a "naš će Tito" ili nasljednici biti na strani Amerike kao pokusni kunić za nove eksperimente ili kao logistička baza protiv "vlastitih saveznika". Može biti i drukčije, ali boj će se naš biti u glavama i srcima Hrvata. Preko Hrvata treba osvajati Hrvatsku, jer ne treba računati na "blatobrane" (ovdje se za sigurno misli na talijanske blatobrane o kojima je sustavno jugo promidžba govorila i napadala Poglavnika da je on došao na talijanskim blatobranima s nekoliko stotina svojih vjernih Ustaša, mo) a niti za sada na "antikomunistički križarski pohod". Znači treba pojačati rad novina, letaka, knjiga, stručnih, povijesnih i političkih knjiga. Imali smo jednu mašinu i ta je kroz 4 godina radila danju i noću. To je previše i za jednu američku, englesku ili njemačku, a kamoli za jednu skromnu "bosansku industriju" ovdje. Počela je faliti. Popraviti ćemo ju, i ta će mašina još pisati povijest. Ali sam morao kupiti drugu, i nova OBRANA izlazi tiskana na njoj, ili ne bi izašla. ili napredovati, ili stati. Moramo naprijed, ili krepiti. To je zakon za čovjeka, drvo i mašinu, ili skup istih. Moramo dakle modernizirati, jer ovo nije više ona zemlja, u kojoj smo bili, nego zemlja za 18 milijuna turista i dva milijuna radnika izvan zemlje. Nema radnika, a oni koji dođu, imaju evropski nivo. A mi ostali isti, i to osjećam teško. Radi se dakle osim svega i o novim investicijama, ulogu kapitala u zemlje psihološkog rata, kojeg vodimo, kako smo to rekli. Vjerujem da ćete ovu stvar odobriti, jer nema druge. Inače skoro ćete dobiti knjigu MISIJA U HRVATSKOJ, tj. dnevnik bivšeg tajnika vatikanskog izaslanika u Hrvatskoj, a to do sada najjači dokument hrvatske državnosti godina 1941-1945. Velim 1946. jer je isti bio svjedok prve godine Titove vlasti. I zatim jedna druga, slična. Moram ići. Vjerujem da ćete me razumjeti, pomoći i savjetovati.

Grli Vas odani Vam general Drinjanin (potpis)

(A šta na sve ova izloženo reći? jeli ova očaj ili borba za Hrvatsku? Neka si saki čitatelj i saki Hrvat sam sebi odgovori. Otporaš.)

11-08-2015 05:12#564

Bobani

Stari lisac

Datum registracije

Jun 2013

Poruke

2,348

JEDNO ZANIMLJIVO PISMO MAKSA LUBURIĆA, GENERALA DRINJANINA.

(Donosim ovdje jedno pismo koje nema datuma kada je pisano. Našao sam ga u istoj omotnicu **(kuverti, mo)** u kojoj je bila OKRUŽNICA ZA ČASTNI SUD sa datumom 22 veljače 1956. godine. Poslije ovoga pisma ću iznijeti "KRATKI PREGLED DOGAĐAJA U ARGENTINI" OD 2.XI.1955., kojeg je napisao Poglavnik dr. Ante Pavelić. Onima koje ove povijesne stvari budu zanimale će svakako događaji koji su se tada događale u Argentini moći pomoći doći do zaključka da se je ovo pismo pisalo u ta vremena kada je već postojao razlaz između generala Drinjanina i Poglavnika. To će se uočiti pri dnu ovoga pisma, što je napisano i nadodano rukom. Ovo pismo se ne nalazi u knjizi **"PISMA VJEKOSLAVA MAKSA LUBURIĆA"**. Mo. Otporaš.)

**HRVATSKI NARODNI ODPOR
URED GLAVNOG TAJNIKA.**

SVIM POVJERENICIMA. Stan, den (kako sam rekao, nema datuma, osim ako će se datum uzeti 22 veljače 1956., mo.)

Dragi brate ! (Ante Kršenić, mo)

Prilažemo OKRUŽNO PISMO, koje razdijelite svim hrvatskim skupinama bez obzira na političke i ine razlike, koje među nama vladaju. Vjerujemo da će svi čestiti Hrvati dići svoj glas u korist progonjenog Državnog Poglavarara, članova Hrvatske Vlade i naše braće u Argentini.

Prema izvješćima prijatelja naši su politički protivnici svuda u svijetu počeli sa agitacijom, ne bi li ove teške časove iskoristili za rušenje naših redova. Posebno se treba čuvati komunističkih agenata, koji će pokušati stvoriti duboki jaz između nas i našeg hrvatskog svećenstva, što se mora najenergičnije spriječiti. Mogu zgriješiti i svećenici, mogu biti i naši zadržani politički protivnici, ali mi smo svjesni stanja i znademo, da su to samo pojedinci, koji to rade na svoju ruku i da iza njih ne stoje nikakve više crkvene vlasti. Mi, koji pretendiramo i opet biti stvaraoci države Hrvatske znademo, da je Crkva činbenik s kojim treba ozbiljno računati, kako danas, tako i u budućnosti. Naš je narod duboko religiozan i Crkva imade božansku misiju i svoja naravna prava u svim zemljama, gdje živu katolici. Ostanimo kao i do sada u zdravom ekvilibriju i u vjernosti Crkvi i duhovnim i moralnim načelima i ostanimo vjerni našem zakonitom Državnom Poglavaru u pitanjima oslobođenja naše porobljene Domovine. Samo je komunistima u interesu produbiti jaz, nastao djelovanjem pojedinih svećenika i katoličkih intelektualaca, kao i događajima u Argentini. Svaki pravi rodoljub i svjestan čovjek nastojati će svaku stvar postaviti na svoje mjesto i ne gubiti živce. Sačuvajte mir u vašim kolonijama, društvima i skupinama.

Bez obzira dali će Poglavnik časovito moći biti ili ne u vezi kao do sada s pojedincima i društvima, ostanite čvrsti, jer znate što vam je činiti. Kad je progonjen mi smo Mu još vjerniji i više ga volimo, jer je progonjen za Hrvatsku. Sve će se urediti, laži će biti opovrgnute, i istina će pobijediti.

Javite nam se, pišite o posljedicama u vašim okolinama i prije poslije svega:

Čuvajte se neodgovornih elemenata, samozvanih političara i čekajte u miru ishod svega. Mi ćemo uvijek i svakom dati potrebna obavještenja.

ZA POGLAVNIKA I DOM - SPREMNI !

General Drinjanina v.r.

Pukovnik Pušić v.r.

Nadodano rukom pisano:

Ps. Obitelj je spriječila da Poglavnik dodje ovamo. (U Madrid, mo) Tim sam ja bio onemogućen učiniti ono, što su svi normalni ljudi očekivali. Sve sam imao spremljeno, ali zetovi i kćeri (Poglavnikove kćeri i zetovi, mo) te uža klika, ne da. Bog neka čuva našeg Poglavnika. Skoro više. Pozdrav. Drinjanin.

Kolko sam ja kroz moje duge godine emigracije moga saznati je slijedeće:

Prvo (1) Tih godina poslije WW2, dale 1945. pa dalje, na vlasti u Argentini je bio Juan Domingo PERON (1895-1974) sa svojom ženom Evom (1919-1952). Bio je "željezna" ruka i uveliko je pomogao Hrvatima koji su poslije Bleiburga masovno se doseljavali u Argentinu. I hrvatski Poglavar dr. Ante Pavelić je došao u Argentinu 1947. god. Bilo je tu mnogih istaknutih prvaka NDH, te prema svojoj hrvatskoj i nacionalnoj svijesti su prikupili i pokrenuli u Buebos Airesu hrvatsku izbjegličku Vladu.

Drugo (2) predsjednik Argentine Peron je svojom industrijalizacijom i socijalnom reformom došao u sukob sa crkvom, i tako, sve malo po malo, dolazilo je do nezadovoljstva naroda, što je uzrokovalo revoluciju i svrgnuće predsjednika Perona.

Treće (3) za to revolucionarno vrijeme bilo je (po)nekim Hrvata koji su bili za predsjednika Juana Perona, što su argentinski ljevičari sa jugoslavenskim poslanstvom i svim jugoslavenskim udbaškim aparatom iskoristili do maximuma protiv Hrvatske Državne Izbjegličke Vlade, Poglavnika i Hrvata općenito.

Četvrto (4) kada je nova revolucionarna Junta došla na vlast, bilo je i odveć mnogih doušnika koji su dojavljivali novim vlastima kako su se Ustaše isticale u borbi za Perona a protiv revolucionarne Junte. To je bilo dovoljno zeleno svjetlo za hapšenja svih istaknutih Hrvata.

Peto (5) u tom metežu bilo je jako teško se snaći. Ako se sam prijaviš, postojala je velika bojaznost da te se izruči jugoslavenskom poslanstvu u Buenos Airesu a potom jugoslavenskim parabrodom direktno za Jugoslaviju.

Šesto (6) da se to ne bi dogodilo u tom metežu i nesnalaženju i našem hrvatskom Poglavaru dru. Anti Paveliću, njega se je držalo podalje od svih tih meteža, kako ga se bespravno ne bi izručilo Titinoj Jugoslaviji.

Sedmo (7) trebalo je malo vremena pričekati dok sve istine iziđu na svijetlo dana.

Osmo (8) možda će se malo bolje razumjeti iz ovog i slijedećeg pisma. Otporaš.

JEDNO ZANIMLJIVO PISMO MAKSA LUBURIĆ, GENERALA DRINJANINA (drugi (2) dio

Kako sam rekao da ću iznijeti pismo "KRATKI PREGLED DOGAĐAJA U ARGENTINI", što sada činim. Ali moram dati neka objašnjenja. Ovo pismo je kopija pisama gdje je netko, ne znam tko, izbrisao ime primatelja pisma a na mjesto stavio sedam točkica i uskličnik. Molim da se ovo uvaži, jer želim biti dosljedan originalima koje ovdje iznosim. Hvala! Otporaš.

PRIEPIS

dne 2.XI.1955.

dragi moj .....!

Hugo (**neznam tko je taj Hugo, mo**) mi je saobćio sadržaj pisma, što si mu ga upravio. Nisam bio dospio prime, pa to sada činim i najljepše i najsrdačnije Ti se zahvaljujem na brizi i spremnosti priteći u pomoć, što me nije iznenadilo poznajući već od davnih dana Tvoje vrlo rodoljublje i spremnost na svaku žrtvu.

Znam, da su kolale najfantastičnije vijesti, pa Ti u prilogu šaljem jedan kratak prikaz događaja, koga sam napisao za naše organizacije i istaknute naše ljude, odakle ćeš dobiti sliku stvari. Osim toga ćemo skoro izdati jedno Okružno pismo u istoj stvari a pobliže ćeš moći upoznati optužbe i iz "Hrvatske", (**novina i glasilo HOP-a, mo**) koja je izlazila kao i obično jer držim, da je dostava zakašnjivala, što nije ništa neobičnoga u vrijeme revolucije, kada i pošta ima svoje smetnje.-

U početku je stvar bila vrlo pogibljena obzirom na paklensku osnovu neprijatelja i neupućenost novih vladajućih, nu ubrzo su laži bile otkrivene i sva je sramota pala na obraz denuncijanata. Što više, našoj je stvari sve u svemu još napravljena i znatna reklama, koju sada želim iskoristiti na taj način, da sastavljam jednu knjigu o našem narodnom pitanju i nadam se, da će obzirom na opće pobuđeni interes biti dosta čitana u zemljama španjolskog jezika.

O reklami je dosta, da Ti rečem, da kada sad naš mali čovjek dođe na periferiji ovog ogromnog grada u kavanicu, u koju je i prije dolazio i gdje ga ljudi poznaju, i kada zatraži da plati što je konsumirao, konobar mu odgovara, da je već plaćeno, jer da su drugi gosti to platili. Kada naši, što su namješteni u ministarstvu javnih radova jutrom dodju na posao, domaći ih ljudi pozdravljaju sa: Ariba Croata! Jedan visoki novi državni funcioner, koji je sudjelovao u vođenju istrage, izjavio je, da je čudo, odakle Hrvatima tolika energija u borbi za svoju slobodu.-

Prijatelj Rude (**Rude Erić iz Clevelanda, USA, mo**) me je obavijestio, da je Drinjanin pisao, da će sada biti sve skoncentrirano u Španiji, našto sam mu odmah odgovorio, da to ne dolazi u obzir, nego da sve to ostaje kao i do sada i središte ovdje gdje organizacija nije ni u najtežem času ni za trun zapela a može biti, da će sada mogućnosti rada biti još veće, nego prije. Molim Te, da mu ne moram ovaj čas pisati ponovno: i u času, kada sam zaokupljen svim mogućim poslovima, da mu izručiš moje najsrdačnije pozdrave i da mu pošalješ prilazeći prikaz za organizacije s molbom, da se sadržaj stavi do znanja svim organizacijama i našim istaknutim osobama.-

Još jednom Ti srdačna hvala, javi mi se. Moja je adresa kao i do sada. Uz srdačni pozdrav,

Za Dom Spretni! Ante, vlastoručno.

Ovo je bilo na prvoj stranici. Sada počima druga stranica.

KRATKI PRIKAZ DOGADJANJA U ARGENTINI

Savezno sa nedavnim događajima u Argentini, širili su se razne vijesti o hrvatskom narodnom kolektivitetu, tu i u ostalom svijetu.

Iz stanovitog kruga, nažalost i na našu opću sramotu, Hrvata, počelo se već prije sudbonosnih događaja u Argentini, širiti lažne vijesti o osobama, koje pripadaju hrvatskom oslobodilačkom pokretu, a kada je došlo do revolucije, ti su denuncijanti htjeli izrabiti konfuzno stanje, koje uvijek i svugdje u revolucionarno vrijeme vlada, te su paralelno sa komunističkim eksponentima jugoslavenstva poduzeli veliku akciju, kako bi izvrgli pogibelji živote hrvatskog državnog poglavara i drugih istaknutih osoba i boraca, te kako bi došlo i do njihova izručenja Titu.-

U tu svrhu su povećali do vrhunca širenje laži pred argentinskom javnošću, a zatim podnijeli i prijave izravno revolucionarnim oblastima (kao nedavno stanje u Libiji, gdje je revolucionarno vodstvo vršilo izravnu vlast i ubijali na licu mjesta bez suda i porote, mo), da je veliki dio, zapravo svi pripadnici organizacije "Hrvatski Domobran" na čelu sa dr. A. Pavelićem bio u plaćenju službi prijašnjeg režima, te da su se s oružjem borili protiv revolucionaraca i protiv argentinske vojske. Putem letaka i putem novinstva su zajedno sa komunistima prikazivali hrvatskog državnog poglavara i hrvatske borce i državnike, da su za vrijeme rata počinili najstrašnije zločine na vlastitom narodu u službi fašizma i nacizma, prikazujući ujedno, da N.D.H. nije bila nikakva država (ne treba se čuditi strancima što tako misle i što su povjerovali srpskim i jugoslavenskim lažima, kada i danas imamo Hrvata koji tako misle, poput Mesića, Josipovića i njihovih pajdaša, mo), nego neka Hitlerova podružnica, kao što to i inače neprijatelji hrvatskog naroda žele uvijek prikazati.-

Uslijed toga je bila nastala velika pogibelj, da svi istaknuti ljudi budu pozatvarani ili dapače u onim burnim vremenima, kada nitko ne može nositi odgovornost za ništa, pobijeni ili jednostavno kratkim putem izručeni jugokomunističkom poslanstvu, koji bi ih lako sa svojim parobrodom otpremilo tamo, gdje bi bili mučeni i vješani. Međutim, čim su se prilike malo sredile i oblasti počele uredovati, ustanovljeno je, DA SU OBTUŽBE BILE LAŽNE i sva je sramota pala na obraz besavjesnih i podlih denuncijanata, koji se nisu žicali ni podnositi tužbe i širenja vijesti, da su ti hrvatski rodoljubi palili i pljačkali katoličke crkve a istodobno, da su podmetali bombe pod razna strana poslanstva, pa i pod zgradu jugoslavenskog poslanstva.-

Svi su se optuženi, čim su oblasti počele uredovati, stavili istima na raspolaganje spontano za provođenje istrage, a one su se ponijele najljepše i posve objektivno istražile i prosudile. Bila je sreća, što u prvom času opće srpske nije od istaknutih prvaka dospio u čije nepoznate ruke, pa su tako isti mogli odmah poraditi na tome da se pred mjerodavnima stvar razjasni i prava istina ustanovi, u kom su se trudu istaknuli svi, a napose dr. Vjeko Vrančić, starješina Ing. Asančić, Velečasni Mate Luketić, Velečasni J.Zovko, Dr. Dumandžić i još mnogi drugi. Napose je Dr. Vrančić kroz sve vrijeme, po danu i po noći bio u pokretu i na djelu.-

Od velike je važnosti i koristi bilo, što su odmah sa svih strana počeli dolaziti brzojavi i pisma od naših ljudi i organizacija iz cijelog svijeta, tako da su odmah novi vladajući ljudi, koji nisu stvari poznavali od prije, odmah mnogi uvidjeti, da se radi ne o banditima, kakovim su optužene i hrvatske borce htjeli podli neprijatelji prikazati, nego o jednom narodnom pokretu, koji se bori za slobodu svoga naroda a poštuje zemlje u kojima se u tuđini nalazi.-

Sramotni denuncijanti su osobe, koje su već od dulje vremena kušale nabacivati se blatom na čisti obraz rodoljuba, a to su nažalost oni oko Uredništva lista " Glasa Sv. Antuna " među kojima je i bogohulac Lendić i svojedobni partizanski komunistički kapetan Fra. Paško Andrić, bivši šef promidžbe u N.D.H. Ivo Bogdan sada prisni prijatelj i suradnik šefa propagande komunističkog

Titovog poslanstva druškana Miloša Lunića, s kojim se Bogdan (Ivo, novinar za vrijeme NDH, mo) stvarno družio i surađivao sve do revolucije.-

Od posebne je velike važnosti bio jedan vrlo plemeniti gest jednog visokog hrvatskog crkvenog dostojanstvenika, koji je svojim preuzvišenim ugledom i svojom plemenitom riječi (ovdje ima jedna zvjezdica i olovkom napisano da se radi o Nadbiskupu Vrhbosanskom dru, Ivanu Šariću, umro u Madridu u srpnju 1960 god., mo) čast i poštenje optuženih do najviše mjere zaštitio, a također je bilo plemenito zalaganje (ovdje su bile dvije zvjezdice i olovkom napisano: i papin nuncije bez imena, mo) i jednog drugog visokog crkvenog dostojanstvenika, strane osobe. O čemu će u svoje vrijeme hrvatska javnost biti točno obaviještena.-

Tako su hrvatski rodoljubi unatoč najvećoj pogibelji bili pošteđeni od pripremane im propasti, a sramota je pala na sramotne tužitelje, koji su surađivali na najsramotnijoj izdaji sa komunistima i najvećim neprijateljima hrvatskog naroda, a htjeli su se pokriti sa najvećim hrvatskim i katoličkim svetinjama, kao što je naša vjera i ime jednoga u hrvatskom narodu najštovanijega svetca,. (Nesumnjivo se radi ovdje o Svetom Anti, mo).

(Bilo bi dobro i poželjno da se netko javi tko je tada živio u to doba u Buenos Airesu pa da opiše za naše hrvatske nadolazeće naraštaje šta je uistinu bilo. Ja što znam i šta sam čuo da je to bila jedna velika spletko jugoslavenskog poslanstva da pred novom argentinskom revolucionarnom vladom optuži Poglavnika i zatim sve Hrvate da su bili za Perona. Otporaš.)

12-08-2015 04:21#565

Bobani

Stari lisac

Datum registracije

Jun 2013

Poruke

2,348

U ODRAZU VREMENA – ČASTNI SUD HRVATSKOG NARODNOG ODPORA
(U prethodnom opisu sam iznio "ČASTNI SUD HRVATSKOG NARODNOG ODPORA" kojeg se je sazvalo u ime HNO kao hrvatske...

kamenjar.com

3 Comments

12-08-2015 12:56#566

Bobani

Stari lisac

Datum registracije

Jun 2013

Poruke

2,348

U ODRAZU VREMENA - ČASTNI SUD HRVATSKOG NARODNOG ODPORA

("ČASTNI SUD HRVATSKOG NARODNOG ODPORA" kojeg se je sazvalo u ime HNO kao hrvatske vojničke ustanove, kojim se je htjelo i željelo dati do znanja hrvatskoj emigraciji da se hrvatski visoki i niži časnici i vojnici HOS ne mogu blatiti kako se kome prohtije i kada to kome

politički odgovara. Iz te optužnice se je moglo uočiti o komu se je radilo i zašto je pokrenut taj "ČASTNI SUD". Sada donosim zapisnik s tog SUDA, s naslovom "U ODRAZU VREMENA". Molim one koji iz povijesnih motiva i osobne znatiželje budu ovo pratili, da prave bilješke kako iz optužnice tako isto i iz zapisnika. Svakako se treba uzeti u obzir kako prilike i vrijeme, tako isto i zemlje u kojima su tada Hrvati razbacano živjeli po svijetu. Ne bi bilo uputno, a još manje poželjno da se ovaj povijesne naravi pothvat mjeri iz današnjeg ugla/kuta gledanja. Tim više, bojim se reći, da niti jednoga iz ovih opisa nema više živa među nama. Zato gledajmo ovo više s povijesnih perspektiva nego osobnih. Znam da mnogima to neće biti lako, jer su mnogi još uvijek u oblacima prošlosti, i sve vide onako kako se njima sviđa a ne kako je uistinu na terenu bilo. Svakako treba uzeti u razmatranje Poglavnikovo pismo upućeno predsjedniku hrvatskih društava Australije gosp. Petru Filipoviću 11 srpnja 1956. godine, kao i odgovor Poglavniku gosp. Petra Filipovića Poglavniku od listopada iste godine. Žao mi je reći ali ovi zapisi sa ovog "ČASTNOG SUDA" u Barceloni nisu unijeti u knjigu **"PISMA VJEKOSLAVA MAKSA LUBURIĆA"** Šteta! M.B. Otporaš.)

U ODRAZU VREMENA

ČASTNI SUD

Z A P I S N I K

O zasjedanju časnog suda u vremenu od 4-6 svibnja 1956. u Barceloni, u predmetu protiv natporučnika Srećka Rovera, optuženog radi izdaje.

Predsjednik Suda proglašuje otvorenje suđenja nadporučniku **S r e ć k u R o v e r u** i konstatira slijedeće činjenice:

1. Ustanovljuje se, da su na zamolbu optuženog natporučnika Srećka Rovera od 16. II. 1956. kao i povodom traženja Pripadnika Hrvatskog Narodnog Otpora, Raspisom Hrvatskog Narodnog Odpora br. 61504 od 22.II.1956. pozvane kao stranka, koja optužuje, tako i optuženi, da u svrhu sastava Suda imenuje osobe svoga povjerenja kao i tužitelja resp. branitelja, da podnesu ovome sudu svoju optužnicu i obranu, te imenuju svjedoke i doprinesu sva ostala dokazala (**dokaze, mo**), kojima misle, da mogu potkrijepiti svoje navode optužbe odnosno obrane.

2. Konstatira se, da se je optužena strana gornjem pozivu br. 61504 od 22.II.1956. u cijelosti odazvala i predložila kao sudce sa svoje strane Juru Trullolsa i Dinka Šakića (**po završetku ovog sudskog Zapisnika trebat će se nešto više reći o osobi Dinka Šakića, mo**), kao branitelja Dra. Mihaela Benavent, a isto tako imenovala je 6 osoba, koji bi imali biti članovi Porote. Kako su međutim nastupili nepredvidivi događaji, koji ugrožavaju optuženom Srećku Roveru njegov boravak u Australiji i kako bi obavještavanje Porotnika, koji se nalaze po drugim zemljama i kontinentima tražilo mnogo vremena, koji se ne smije gubiti, i kako je potrebno što prije doći do pune istine u svrhu obavijesti australskim vlastima, to se je odustalo od postavljanja Porote i sudjenje će izvršiti Sud sastavljen od tri osobe.

3. Konstatira se, da je optuženi donio svoje izvješće od 16. II. 1956., koje je zaprimljeno pod brojem 5/1956. i imenovao svoje svjedoke u osobama bojnika Jelenka, pukovnika Štira, stožernika Ivica Hećimovića (**Mile Markić, mo**) i natporučnika Branka Božičevića, koji su svi podnijeli svoja izvješća, zaprimljena pod brojevima, 6, 7, 8 i 9 iz 1956. Osim toga zamolio je, da sud zamoli ministre Lovru Sušića, Matu Frkovića i Mehu Mehičića te Ivicu Krilića, Franca Meštovića, Ratkića i pukovnika Džala, da i oni podnesu sudu svoje iskaze o tome, što im je u ovoj stvari poznato u vezi sa optuženim natporučnikom S. Roverom.

4. S druge strane sud sa žaljenjem konstatira, da se stranka, koja je optužila S. Rovera radi izdaje i samovoljnog nagovaranja ljudi na polazak u šumu, pozivu sudu NIJE odazvala, te niti je sa svoje strane imenovala sudce ni porotnike, niti tužitelja, niti je podnijela optužnice, a isto tako ni bilo kakovih dokazala za tvrdnje iznesene u pismu Poglavnika Dra. Ante Pavelića, objavljenom pod naslovom "**DO ZNANJA**" u "HRVATSKOJ" od 7.III.1956.

Prema svemu gore iznesenom trebalo bi svaki postupak protiv okrivljenog natporučnika S. Rovera odmah obustaviti, jer za njegovu krivicu u stvari ne postoji ni optužnica ni bilo kakova dokazala, a niti se je ovome sudu bilo tko prezantira kao tužitelj. Međutim upravo radi S. Rovera potrebno je da se ovo suđenje ipak održi, jer su temeljem vijesti i okrivljavanja iz vlastitih ustaških redova Hrvati Australije, a među njima i S. Rover došli u jedan teški položaj, pa tako među ostalim australske novine "THE SUN" donosi vijest, da među Hrvatima Australije imade mnogo komunista.

Radi svega gornjeg Sud je donio zaključak, da se suđenje održi, da se u osobi Josipa Trullolsa imenuje tužitelj ureda radi, a za optužnicu da se uzme raspis Poglavnika "**DO ZNANJA**".

Nakon što su učinjene gornje konstatacije predsjednik suda pozivlje zastupnika optužbe, da pročita raspis "**DO ZNANJA**" od 31.XII.1955., koji je izišao u listu "HRVATSKA" broj 5 (197) od 7.III.1956.

U gornjem raspisu optužuje se nadporučnika S. Rovera:

1. Da je najviše nagovarao pojedine rodoljube i borce, da u tragičnom slučaju velikog rodoljuba i borca Bože Kavrana podju u Domovinu, a u više je slučajeva prikazivao, da je to i Poglavnikova želja bila.

2. Da je Rover sve osobe, koje su otišle u šumu u grupama i grupicama prevodio preko granice i predavao u ruke navodnim Križarima, da ih oni vode dalje u šumu, a međutim se je kasnije ispostavilo, da to nisu bili Križari nego Oznaši, koji su te ljude odveli u zatvor i na stratište, dočim se je Rover svakog puta vratio natrag u Austriju.

3. Da je među ostalim preveo i Božu Kavrana.

Budući da optuženi S. Rover nije pristupan (nisu mu australske vlasti dozvolile napistiti Australiju, tako da Srećko Rover, uz najveću želju, nije bio nazočan na ovome sudu, mo), predsjednik poziva prisjednika (pomoćnog sudca, mo) satnika Šakića, da pročita izvješće optuženoga, koje se sastoji od 48 tiskanih stranica kao i dopis od 8 travnja, u kojem se stavlja u svemu na raspolaganje Sudu.

Rover u svom izvješću kaže:

ad 1. Da je zaista pozvan na sudjelovanje u akciji Bože Kavrana od bojnika Gržete, dopukovnika Tomljenovića i pukovnika Drage Jileka i to u mjesecu rujnu 1947. Akcija vrbovanja ljudi u Italiji stajali su na čelu državni tajnik Mime Rosandić i stožernik Julije Špalj. On je pristupio njima tek onda, kada je od gornjih dobio garanciju, da je stvar odobrio Poglavnik. Dne 14. XII. 1947. došao je u Austriju i ovdje po prvi puta stupio u vezu sa B. Kavranom, s kojim se je poznavao još iz vremena ilegalne borbe u hrvatskoj godine 1937. i s kojim je kasnije bio zajedno u zatvoru na Adi Ciganiji, zajedno sa petnaest poznatih hrvatskih ustaških boraca.

Početkom siječnja 1948. upućen je u Salzburg na ministra Mehu Mehičića sa nalogom, da nakon toga krene u Njemačku i da kraj ostalih poslova potraži i logore u kojima imade hrvatskih častnika i iste pozove na odlazak u šumu. U tu svrhu dao mu je ministar Mehičić i potrebna novčana sredstva. Između ostalih naloga dobio je od B. Kavrana i nalog za izradbu raznih štembilja, tiskanica i klišeja, a napose da dade izraditi 10.000 Poglavnikovih fotografija, čije je originale primio od B. Kavrana,

koji mu je prigodom predaje istih rekao, da ih je primio od Poglavnika u svrhu umnožavanja i prenosa u Domovinu. (Kolale su razne glasine koje su dovodile do mnogih prepirka pa čak i tučnjava, da Poglavnik nije znao za ovu akciju Božidara Kavrana i da je znao da ju on nikada ne bi odobrio. Ja posjedujem Poglavnikovo pismo kojeg je on pisao svojem uskom suradniku da on, Poglavnik, nikada za tu akciju nije znao. Nije na meni da istražujem dali je ili nije Poglavnik znao za Akciju Deseti Travanja. Ako nije znao, a svi koji su sudjelovali u toj Akciji Deseti Travanja su bili istaknuti Ustaše još uvijek pod vojničkom ustaškom prisegom; onda se postavlja uistinu pitanje: dali su ti Ustaše bili stegovni Ustaše ili., mo). Na jednoj u građanskom odijelu imao je biti tekst " Dr. Ante Pavelić - Hrvatski Državni Poglavar ". , a na drugoj u vojničkoj bijeloj odori " Dr. Ante Pavelić - Vrhovni Zapovjednik Hrvatskog Narodnog Odpora ". Ovo sve može potvrditi g. Prajs, koji živi negdje u Americi, kao i satnik Šakić, koji je te originale fotografije uručio B. Kavranu.

(Mi svaki zasebno možemo misliti što god hoćemo o ovom "ČASTNOM SUDU". Istina će ostati jedna a ta je: Da se je ovim "ČASTNIM SUDOM" omogućilo iznijeti mnoge stvari povijesne naravi koje u drugačijim prilikama ne bi nikada došle na svijetlo dana. Svi oni koji su sudjelovali u ovom "ČASTNOM SUDU" su dana mrtvi, ali je ostalo ono što su toga puta u tom ODRAZU VREMENA rekli. To ostaje što uveliko nekome može poslužiti za napisati jednu objektivnu raspravu, knjigu, studij, analizu i tome slično o "AKCIJI DESETI TRAVANJ" koju je poveo neustrašivi borac za SLOBODNU DRŽAVU HRVATSKU BOŽIDAR KAVRAN. Mo. Otporaš.)

Dozvoljavam da je nagovarao ljude na polazak u šumu, jer je s tim ciljem bio i poslan, ali ujedno tvrdi, da među nama, koji su doista stradali nema niti jednoga, kojega bi on bio nagovorio. Isto tako niti među onima, koji su ostali u prihvatilištu Trofaiach nema ni jednoga, koji bi bio onamo došao na njegov poziv ili nagovaranje. Tih ljudi bilo je oko 30 i svi su živi negdje u svijetu, pa ih optuženi Rover moli, da izvrše svoju ljudsku sužnost, ako im ovaj zapisnik dođe do ruku, i potvrde njegov iskaz.

Što se pak djela opušbe tiče, da se je to vršilo sa imenom Poglavnika, činilo je to zato, jer mu je tako saobćeno sa strane B. Kavrana kao u ostalom i svim ostalim sudionicima akcije, a jedna od potvrda bile su i predane mu na umnožavanje fotografije Poglavnika te osobe, koje su čitavu stvar vodile kao B. Kavran, zapovjednik Ustaše, ministar postrojnika Šušić, ministri M. Frković, Mehičić, general Peričić, doglavnici, državni tajnici, stožernici itd.

ad 2. Na poziv B. Kavrana vratio se je polovicom ožujka 1948. iz Njemačke u Austriju, gdje ga je B. Kavran po prvi puta odveo u prihvatilište Torfaiach, za koje je on tada po prvi puta nešto čuo. Tu je između ostalih upoznao stožernika Ivicu Hećimovića, (Mile Markić, mo) koji živi u Kanadi i famoznog Luku Mikovića - "Lojzeka" (Konačno sam saznao ime i prezime ovog "LOJZEKA", vodiča skupina Božidara Kavrana. Za njega sam uvijek čuo kao "vodič Lojzek" a ne sjećam se da sam ikada igdje pronašao njegovo ime. Eto, sara znamo da mu je ime LUKA MIKOVIĆ, mo), koji je upravo došao iz Domovine i koji je vršio ulogu vodiča preko granice. Unatoč opetovanih molba, da bude uvršten u koju od skupina, koje polaze u Domovinu, B. Kavran nije na to pristao, nego ga je odredio "Lojzeka" kao pomoćnog vodiča, da nauči put, kako bi kasnije samostalno mogao vršiti vodičku službu.

Dne 23 ožujka 1948. po prvi puta uzima učešća u prevođenju ljudi u šumu i to pod vodstvom "Lojzeka", kojemu je u svemu podređen i od njega imade samo naučiti put. U prvom prihvatilištu u Sloveniji upoznaje se sa vodičem "Francekom" i sa Sertićem. (general HOS Vjekoslav Sertić, mo) Vraća se iz Slovenije ponovno u Trofaiach, odakle još dva puta pod istim okolnostima kao pomoćni vodič prevodi ljude, zapravo uči upoznavati put.

Samostalno je prvi puta preveo ljude 3 ili 4 svibnja 1948., a kasnije je još preveo dvije skupine i to 18. ili 19 svibnja 1948. i 31 svibnja 1948. S njim je išao pomoćni vodič bio Ivica Hećimović, (Mile

Markić mo.) Sve osobe, koje prevodi vodi istim putem, koji je naučio od "Lojzeka" i prema točnim zapovijedima i uputama B. Kavrana predaje ih pod istim uslovima i na istom mjestu kao i prije "Lojzek" vodiću "Franceku", na koje ga je B. Kavran uputio i s kojima ga je "Lojzek" spojio.

ad 3. Potpuno je netočna tvrdnja, da je predvodio B. Kavrana i na suprot je istina, da je B. Kavrana preveo "Lojzek" i to u vrijeme kada se je on nalazio u Njemačkoj. Dobro se sjeća, da se je upravo na 3. srpnja 1948. povratio iz Njemačke u društvu Božice Križanec u Salzburg i ovdje od ministra Šušića i Frkovića saznao, da je B. Kavran već oputovao u domovinu. Da se on u vrijeme odlaska B. Kavrana nije nalazio u prihvatilištu može mu potvrditi natporučnik Božičević, koji ujedno može potvrditi, da je B. Kavrana preveo neki njemu nepoznat čovjek, dok opskrbnik Meštrović znade, da je Kavrana preveo "Lojzek". Da se je on za vrijeme odlazaka B. Kavrana nalazio na putu mogu mu potvrditi Božica Križanec te ministri Frković i Šušić.

Nakon završenog čitanja izvješća optuženog S. Rovera sud poziva tužitelja, branitelja da stave eventualna pitanja i prijedloge.

Pošto ni tužitelj ni branitelj nemaju staviti nikakvih pitanja niti prijedloga prelazi se na čitanje izvješća pojedinih svjedoka.

PUKOVNIK ŠTIR u svom iskazu, koji je štampan i u "DRINI" broj 8 - od 12 prosinca 1955. pod naslovom "Politika strasti i politika zdravog razuma" str. 355 izjavljuje, da je čitavo vrijeme otpremanja ljudi u šumu nije čuo za ime Rover, dok naprotiv tvrdi, da su ljude slali u šumu nadsatnik Edo Krušelji i Fra Stipe Osvald. Osim toga ističe, da je čitava ta akcija bila toliko poznata, da su o njoj govorili i Poljaci, koji su posljednji osobno njega upozoravali neka se ne upušta u tu stvar, jer da će se sve veoma slabo svršiti. Isto tako dali su mu i engleski časnici za naslutiti, da i oni za tu stvar znadu, pa su se na temelju toga po njegovom mišljenju može zaključiti, da je čitava akcija već od svojih prvih početaka bila kontrolirana po Englezkim i Titovim vlastima, kao i ona srpska Draže Mihailovića.

Nadalje izjavljuje Štir kao svjedok, da su ga u srpnju 1948. u Buenos Airesu u njegovom stanu posjetili ministri I. Frković i V. Vrančić te general Dragojlov, kojom prilikom ministar I. Frković saopćio slijedeće: "Jedan naš časnik u Buenos Airesu primio je ovih dana od B. Kavrana jedno pismo, pismo negdje na položaju, u kojem B. Kavran poziva Štira da iz Argentine krene u šumu, budući da ima mogućnosti, da ga se bez opasnosti prebaci avionom iz Buenos Airesa direktno u šumu. Da je potrebno da svakako dođe, jer da se o Štiru mnogo govori".

BOJNIK JELENEK u svome izvješću izjavljuje slijedeće:

Poznajem vrlo dobro Rovera kao i sve najiztaknutije šefove Kavranove akcije kao ministra M. Frkovića, Postrojnika Šušića, bojnika Altmana, velč. Draganovića, generala Peričića, pukovnika Jileka, državnog tajnika M. Rosandića kao i upravitelja radio stanice, zapovjednika baze u Trofaiachu i dva vodiča. Glavnu akciju nagovaranja ljudi za polazak u šumu vodio je u logoru Fermo M. Rosandić, pa je među ostalima i on od Rosandića nagovaran. To je u ostalom poznato i svim logorašima nekadašnjeg logora Fermo. U Austriji je glavni agent za vrbovanje ljudi u šumu bio bojni Altman kao i članovi vodstva Šišić, M. Frković i sam Kavran, koji su tvrdili, da se i sam Poglavnik sprema u šumu. Ako je Rover poslao koga u šumu, onda je time izvršio samo dobivene zapoviedi. Glavni vodič je bio neki "Lojzek", kojega je u akciju uključio Krsto Vuković. Taj "Lojzek" je preveo najveći broj skupina, samo nekoliko preveo ih je stožernik Hećimović, a najmanje Srećko Rover. Poznato mu je, da je B. Kavrana vodio u Sloveniju t.j. na prihvatilište i ujedno donio zapovijed, da za njima odmah krenu na put, Rover, Vidali, Jelenek i Meštrović sa radio postajom. Mi smo po dolasku Rovera doista svi osim Meštrovića krenuli na put, ali nas je strahovito nevrijeme i uslijed toga što smo zalutali spriječilo u našoj namjeri tako, da smo se morali vratiti sa već slovenskog teritorija natrag s namjerom, da ponovno pokušamo prijelaz, kad se vrijeme popravi.

Vrativši se u Austriju saznali smo, da su naši pohapšeni.

Tada su žene nekih uhićenih rodoljuba u svojoj boli počele po prvi puta nabacivati se sa sumnjom na Rovera i drugih preživjelih, a komunistički agenti su te sumnje proširivali, kako bi u ustaške redove unijeli što veću zabunu. (Za ovo do sada nisam znao. Poznavajući uplašenost Hrvata u to doba po raznim logorima, u kojima je bilo svega i svačega pa i jugoslavenskih agenata Ozne i Udbe, u ovakvoj nacionalnoj hrvatskoj tragediji, teren je bio jako povoljan za širenje svake vrsti sumnje među Hrvatima, mo)

NADPORUČNIKA BRANKO BOŽIČEVIĆ, u svom iskazu tvrdi, da se je nalazio u prihvatilištu Trofaiach, kad je jednog dana tamo došao B. Kavran i rekao im, da odlaze u Domovinu, da vide kako stoje stvari i da mu je vodič bio jedan nepoznati čovjek, a da Rover u to vrijeme uopće nije bio u Trofaiachu, već se je nalazio negdje na putu, s kojeg se je vratio tek nakon odlaska Kavrana.

Stožernik IVICA HEĆIMOVIĆ, čovjek najvećeg povjerenja B. Kavrana je jedan od vodiča u svome iskazu od 8.III.1956. (ovdje se mora reći, zbunjenosti (po)radi, da su mnogi izvještaji pisani prije početka samog sudskog procesa iz jednostavnog razloga što mnogima nije bilo moguće iz mnogih razloga osobno i direktno sudjelovati na sudu, mo) u cijelosti potvrđuje iskaz Rovera u koliko se odnosi na njegov boravak u prihvatilištu Trofaiach kao i prevođenje ljudi, a napose izričito tvrdi, da je Rover za vrijeme odlazaka B. Kavrana bio iz Trofaiacha odsutan i da je B. Kavrana prevodio "Lojzek".

Time je dokazani postupak dovršen i predsjednik suda daje riječ tužitelju. Medjutim prije toga ustaje branitelj i moli, da se osim preslušanih svjedoka sasluša i general Drinjanin, koji imade neke dokumente, koji će u mnogome rasvijetliti ovu aferu; nadalje moli, da se pročitaju još izjave Jose Baljkasa i Mustafe Malkoča, koje je primio ovih dana. Isti tako predlaže da se naknadno zamoli ministra Šušića, Mehičića i M. Frkovića da i oni podnesu sudu svoja izvješća u onome što im je poznato o ovoj stvari u vezi sa njegovim štićenikom, a osim njih još i Meštovića Franca, koji će potvrditi, da je B. Kavrana prevodio "Lojzek".

Tužitelj pristaje na saslušanje generala Drinjanina, te čitanje izvještaja Jose Baljkasa i Mustafe Malkoča, dok se protivi saslušanju ostalih, jer bi se teme samo gubilo vrijeme, jer isti su mogli poslati svoja izvješća da su htjeli, jer su bili pravodobno obaviješteni raspisom "HRVATSKOJ EMIGRACIJI" od 22.II. br. 61504.

Sud se povlači na vijećanje i prihvaća prijedlog za preslušavanje generala Drinjanina i čitanje izvješća Mustafe Malkoča i Jose Baljkaša, dok se prijedlog za preslušavanje ostalih otklanja s razlogom da se ne gubi vrijeme radi Australije. preslušavanje Meštovića otklanja se, jer su u toj stvari već dali svoja izvješća bojnik Jelenek i nadporučnik Božičević te stožernik Hećimović.

Tužitelj kao i branitelj primaju zaključak suda na znanje bez pregovora, pa sud poziva generala Drinjanina, da dade svoj izkaz.

GENERAL DRINJANIN kao svjedok izjavljuje slijedeće: Ja sam po odredbi Poglavnika, (Ovim general Drinjanin daje do znanja da je Poglavnik bio upoznat s aktivnostima Božidara Kavrana i njegovom Akcijom slanja ljudi u Domovinu, mo) a na prijedlog Hrvatskog Državnog Odbora (Trebalo razlikovati HRVATSKI DRŽAVNI ODBOR što je uistinu originalno ime bilo za slanje ljudi u Domovinu, od HRVATSKI NARODNI ODPOR kojeg je hrvatska državna Vlada osnovala na Ivan Planini u listopadu 1944. kao zalaznicu postrojbama HOS, mo) t.j. ministra Šušića, M. Frkovića preuzeo poslove H.N.Odbora. U tu svrhu došao je u Španjolsku postrojnik Šušić, (Ovdje treba podsjetiti da je general Maks Luburić došao u Španjolsku u listopadu 1948 god., mo) a poslije su trebali doći i ostali pripadnici tog Odbora. Kao prvu zadaću stavio sam si u dužnost, da prikupim sav potrebni materijal o cjelokupnoj akciji Kavran. Dobio sam u ruke materijal, koji sam provjerio na

osnovu podataka jugoslavenske štampe, povjerljivih izvješća domovinskih veza te iskaza preživjelih iz te akcije, koji su bili voljni te podatke dati. Iz svega toga sam ustanovio, da je krivnju Rovera i Miloša (Ivan Prusac kao sudionik Akcije bio je uhapšen, suđen i pomilovan 1962. god. Došao je u emigraciju i napisao knjigu TRAGEDIJA KAVRANA I DRUGOVA. Po njemu Ljubo Miloš i Ante Vrbani su bili prvi koji su bili uhapšeni i pod pritiskom raznih mučenja su možda nehotice odali šifre, lozinke i tajne znakove, mo) širila rodbina i osobni prijatelji onih, koji su čitavu akciju vodili, (ovo su velike riječi, jer se cilja direktno na Božu Kavranu i njegove najuže suradnike, mo) kako bi se pred hrvatskom javnošću odteretili odgovornosti, koja na njih pada.

Nadalje general Drinjanin predlaže sudu 16 izvješća zapovjednika pojedinih skupina, koje su po Kavranovom naređenju prešle u Domovinu i ondale mu prema ugovorenim znacima sa dogovorenim šiframa, unaprijed dogovorenim tajnim znakovima slali gornja izvješća o svom radu, o stanju u domovini i ujedno tražili, da se šalju daljnji ljudi. Sva ova izvješća tamo do 5.VIII.1947. govore, da su prilike u domovini teške, dok od toga datuma pa sve do posljednjeg izvješća od 22 svibnja 1948, koje je poslano po samom zapovjedniku Domovinskog sektora "Miri" (Braco Tomljanović) pune su optimizma. Iz toga se daje zaključiti, da su obavještenja jugoslavenske štampe o hvatanju naših ljudi polovicom srpnja ili prema optužnici na raspravi protiv Kavrana i drugova u Zagrebu, točno 20.VII.1947. točna.

Nadalje prilaže prijepis raspisa "OBAVIEST" od 20 srpnja 1948. potpisanog s "Iz redova Hrvatskog Narodnog Otpora" iza kojeg imena stoje Šušić, Frković, Mehičić i u kojem se raspisu između ostalog doslovce kaže slijedeće:

" Organizaciju otpreme u Domovinu i stalne veze sa Domovinom, kao i uopće cijeli domovinski sektor preuzeo je isključivo u svoje ruke Božo Kavran. Jer se je radilo o najdelikatnijoj zadaći, gdje je potrebna najveća tajnovitost u radu, to je on taj zadatak preuzeo uz uvjet, da mu u taj njegov sektor rada nitko ne ulazi osim onih, koje on sam za taj posao odnosno pojedine zadaće izabere, što je u ostalom i razumljivo. On će naknadno izvijestiti i pružiti dokaze o uspjesima, a pojedine poslove kao i osobe neće nikome kazivati. (Nisu stavljene zaporke (") kao završnica i kraj citata, mo)

Nakon što je imao u rukama dokaze, da su i "kanal" i prihvatna postaja ustanovljeni i osigurani, počeo je sa otpremom pojedinih grupa i to na taj način, da nije otpremio ni jedne daljnje grupe prije, nego je za prijašnju dobio i pismenu i krugovalnu (kad je i ta veza bila uspostavljena) potvrdu kao i usmeno izvješće vodiča, (ovo zadnje je pisano italique slovima, mo) da je sretno na cilj stiglo.

Svaku sumnju u vodiče otklanjala je činjenica, što su neki od njih svoju pogibljenu službu platili životom kao i prvi vodič Nijemac, koji je još prije svoje pogibije uspio prevesti nekoliko grupa. Ni najmanju pak sumnju u siguran dolazak grupa na cilj nije dopustila pogotovo činjenica, što su Braco Tomljanović i ing. Petračić (bojnik), koji su imali preuzeti privremeno vodstvo Otpora i zemlji, "svojim češćim vlastoručno pisanim, a ne samo potpisanim pismima i izvješćima" (stavio sam u zaporke jer je pisano italique, mo) potvrđivali pristizanje i raspored otpremljenih grupa, a također i inače opisivali "u najmanjim pojedinostima i prema dogovorenim tajnim znakovima i lozinkama i u oporuku konspirativnih imena sve okolnosti, navodeći ono što je samo njima bilo poznato". (Svakako ovo što je stavljeno u (") zaporke, je nesumnjivo OZNAŠKO izvješće, mo). Jednako su tako dolazila i putem kurira i poštom pisma Ljube Miloša, kao i poslije bojnika Gržete.

Sve je to - i krugovalne vijesti i vlastoručno pisana izvješća, koja su stizala po vodičima, odnosno kuririma, i vlastoručno pisane kraće, u konspirativnom obliku, sastavljene vijesti putem pošte, stvorile apsolutno uvjerenje o solidnosti i potpunoj pouzdanosti cijelog rada na domovinskom sektoru kod svijetu, kojim je Božo Kavran predočavao rezultate svoga rada, ne ulazeći kod toga - razumljivo - u pojedinosti radi što sigurnijega čuvanja tajne. To je on naročito predočio onima, koji

su se dobrovoljno javljali, da se pod cijenu života stave u službu domovine u redove boraca Hrvatskog Narodnog Otpora. Neumorna njegova požrtvovanost i najpomnija opreznost u njegovom radu bile su opće poznate, a ljubomorno čuvanje tajnosti cijelog rada često je bilo zamjereno i označivano kao znak nepovjerenja i prema najbližima i najpovjerljivijima.

A da je Božo uvjeren u apsolutno popunu solidnost i sigurnost funkcioniranja svoga djelokruga, dokazao je time, što je konačno i sam dobrovoljno otišao u Domovinu istim putem, kojim je prije druge slao. Tim svojim sudbonosnim korakom najjasnije je posvjedočio ne samo svoje gornje čvrsto uvjerenje - kao i svi ostali prije njega - i beskrajnu djelotvornu domovinsku ljubav, koju će konačno - kao i svi istaknuti - zapečatiti i vlastitim svojim životom.

Kako je i kada Ozni (Udbi) uspjelo ukopčati se u čitavu stvar i na koji je način uspjela iznuditi od tih idealnih i požrtvovanih narodnih boraca povjerene im tajne, a napose njihova vlastoručna pisma, nije poznato, odnosno može se tek naslućivati iz poznavanja strahoviti boljševičkih istražnih metoda. Isključena je međutim svaka pomisao, da bi bilo koji od njih to dobrovoljno učinio i tako postao izdajica (kao što je [Stjepan Mesić dobrovoljno davao strancima vrlo visoke vojničke hrvatske tajne i tako postao izdajica br. JEDAN u hrvatskom narodu, mo](#)) svojih drugova i Domovine". (Ovdje je stavljena zaporka (") kao znak kraja izvještaja generala Drinjanina, mo)

Prema svemu gore iznešenom, izjavljuje general Drinjanin, upravo je tehnički i vremenski nemoguće izdaju pripisati Roveru, jer su davno prije njegova stupanja u samu akciju već svi, koji su prije njega granicu prešli, bili u rukama Ozne, a Rover ukopčan je kao i svi kasniji vođači na već organiziranu mrežu Ozninih agenata, od kojih je glavni bio "Lojzek", koji je osobno dolazio po ljude u Trofaiač i odvodio ih drugom agentu Ozne, navodnom satniku Sertiću. ([Tomislav Sertić visoki častnik HOS, mo](#)). Sve se to vidi iz gore predloženih dokumenata.

Čita se izvješće MUSTAFE MALKOČA, koji u svom pismu od 6.III.1956. izjavljuje, da je prije samog polazaka njegova u Ameriku došao za njim u Villach bojničar Geco Altman, zvaog ga u stranu i doslovno mu rekao: " Poslao me je Božo ([Kavran, mo](#)) i on ti poručuje, da ne ideš u Ameriku, nego se vrati, jer je potrebno da ideš u Domovinu. Nadalje Malkoč piše, da Altmana nije poslušao, nego mu je odgovorio, da smatra, da za takve akcije još nije došlo vrijeme.

USTAŠKI STOŽERNIK JOSO BALJKAŠ u svom pismu od 26.I.1956. piše: " Ja Rovera poznajem kao čestita i povjerljiva, jer je i mene imao u rukama kao i mnoge druge ustaše."

Sud nakon toga podjeljuje rieč tužitelju, koji u celosti ostaje kod optužbe.

Branitelj optuženog Rovera na osnovu dokazanog materijala dokazuje ne krivnju optuženog natporučnika Srećka Rovera u svim inkriminiranim točkama i moli sud, da njegova branjenika riješi svake krivnje. Smatra svojom dužnošću, da kao uvjereni antikomunista i prijatelj starog, viteškog i kulturnog hrvatskog naroda predloži svima nama, koji su optužili jednog čestitog i nevinog čovjeka, čijim bi se prijateljstvom on ponosio, da istom dadu i sa svoje strane zadovoljštinu na taj način, da obavijeste hrvatsku emigraciju sa svoje strane, da su bili u zabludi.

Nakon toga predsjednik suda i sudci polažu zakletvu, da će suditi samo po svojoj savjesti i na temelju iznesenog materijala i da se neće dati zavesti nikakvim strastima niti osobnim simpatijama ili antipatijama i proglašuje suđenje dovršenim time, da će sud svoju presudu donijeti sutra, dne 6.V.1956. u 10 sati prije podne.

Dovršeno 5.V.1956.

Prisjednici: (pomoćno sudci, mo)

Dinko Šakić v.r.
Jure Trullols v.r.

Zapisničar i tumač:
N. Bilanović v.r.

Predsjednik Suda:
Dr. Marijan Pušić v.r.

ZAPISNIK

o suđenju Časnog Suda, održanom dne 6.V.1956.
u Barceloni, u predmetu protiv nadp. Srećka Rovera,
optuženog radi izdaje.

Predsjednik Časnog Suda otvara nastavak suđenja i prelazi na čitanje, koje glasi:

PRESUDA

Časni Sud ustanovljen temeljem traženja natporučnika Srećka Rovera i pripadnika Hrvatskog Narodnog Otpora, na svom tajnom zasjedanju od 5 svibnja 1956. razmotrivši Optužnicu i sva na raspravi od 4. i 5. V. 1956. iznesena dokazala došao je do uvjerenja, da na optuženom doporučniku Srećku Roveru radi inkriminacija navedenih u Optužnici doneseno raspisu Poglavnika N.D.H. Dra. Ante Pavelića, objavljenom pod naslovom "DO ZNANJA" u listu "HRVATSKA" od 7.III.1956. NEMA NIKAKOVE KRIVNJE, pa mu je radi toga valjalo donieti presudu, **KOJOM SE RIEŠAVA SVAKE KRIVNJE.**

NAPOMENA:

(Možda će nekom ovo izgledati ironično i smiješno da je netko, a taj netko u ovom slučaju je HRVATSKI NARODNI ODPOR, HNO postupao kao neka pravna država koja kroji pravdu svojem narodu. Moglo bi se reći da je to donekle i točno; kao što je savršeno točno i to da mi Hrvati koji smo živjeli u tuđim zemljama i bili podloženi zakonima tih zemalja, nismo imali ista prava kao i urođenici. Nas se je smatralo strancima u svakom smislu i u svakome pogledu, osim poreza i prikladnih kazna.

Naravno kao ljudi i članovi ove planete i mi Hrvati smo katkada imali problema između sebe u tuđim zemljama, što za sigurno to nije bio njihov domaći slučaj po onoj Petra Preradovića: SVAKA ZEMLJA IMA SVOJE, NE POZNAJE JADE TVOJE. Eto tako smo se mi Hrvati osjećali u tuđim zemljama i bili prepušteni sami sebi i svojim hrvatskim starim vrlinama i običajima, da svaki pa i najmanji problem rješavamo sami i između sebe. Kada je izbio problem Srećka Rovera, koji nije bio samo njegov osobni problem nego i sveopće hrvatski problem, general Drinjanin u ime HRVATSKOG NARODNOG ODPORA je nastojao ovaj problem riješiti unutar Hrvata koji su bili na jedan ili drugi način upleteni u ovaj slučaj pravne naravi.

Kako se je moglo uočiti iz same optužnice iz OVOG sudskog procesa da se jedna strana - i to ona optužujuća nije htjela ni pojaviti na suočenju, da ne kažem SUDU, sama stvar govori SVE I SAMA ZA SEBE. Neka nam ovo bude jedan sveopći primjer kako Hrvati trebaju rješavati svoje ne suglasnice i mimo razilaženja, a ne po onoj: UDRI GA NIJE TI GA MAJKA RODILA! Ovaj sudski proces na kojeg je insistirao HNO nema nikakve veze sa politikom ili ne politikom. Ovaj slučaj je bio jedan slučaj ljudske naravi kojeg samo ljudi uz dobru volju i poštenu želju mogu rješavati.

Ako se za stotinu godina netko bude ovim pitanjem bavio, za sigurno će postaviti pitanje: A gdje su bili ostali HRVATI hrvatske emigracije? Zašto i oni nisu ostavili iz sebe neke zapise hrvatske političke i nacionalne emigracije. Mile Boban, Otporaš.)

13-08-2015 00:31#567

Bobani

Stari lisac

Datum registracije

Jun 2013

Poruke

2,348

DINKO ČAKIĆ, SREĆKO ROVER I KAVRANOVA AKCIJA

(Pošto se i ovaj opis odnosi na proces Srećka Rovera, donosim ovdje KAVRANOVA AKCIJA što je izišlo na portalu "[Ustaški Pokret](#)" kojeg sam presisao i stavio 19 listopada 2012. godina na portal Uzdanic Forum Frees, a kojeg je pisao ili kojeg je potpisao Dinko Šakić. Nisam osobno poznao Dinka Šakića, ali sam znao da je Dinko Šakić bio iznad svega jedan veliki rodoljub i sve bi dao za Hrvatsku.

Mene što najviše ovdje zanima je to da u ovom sudskom procesu kojeg sam upravo donio na ovim stranicama, Dinko Šakić je bio taj kojeg je taj sud zadužio da u ime Srećka Rovera pročita njegov izvještaj i da kaže sve najsUPERLATIVNIJE o Srećku Roveru. Dakle, Dinko Šakić je nesumnjivo vrlo dobro poznao Srećka Rovera i rekao bih da su bili uzajamni prijatelji. Ovaj opis ne govori baš tako. Neka svaki za sebe donese svoje mišljenje. Moje je da su ovi vrlj Hrvatski borci rekli svoje i djelima i riječima za sva nadolazeća hrvatska pokoljenja. A sve ostalo je da povjesničari kažu posljednju riječ o svima. M.B. Otporaš.)

Motto: "Komunistički đavolski mozak stalno pronalazi nove formule za uništenje svojih protivnika.

...Njegova sposobnost prilagođavanju svim prilikama tako je velika da su i najbolji poznavatelji njegovih varka i metoda često žrtve i kroz dugo vrijeme, i ne znajući to, izvršavaju ono što im on sugerira."

Kada smo odlazili iz domovine postojala je teoretska mogućnost da će zapadni Saveznici otvoriti oči u zadnji čas i uz pomoć europskih nacionalnih snaga zaustaviti boljševički prodor u srce Europe. U to smo vjerovali ne samo mi Hrvati nego i Mađari, Rumunji, Bugari, Albanci, Srbi i Crnogorci, jer su svi u mnoštvu s vojničkim postrojbama i civilima išli u susret kulturnim zapadnim Saveznicima.

Ubrzano napredovanje oklopnih jedinica američkog generala Pattona prema Pragu išlo je u prilog našim očekivanjima. Nu, mi nismo tada znali da su različiti ALGER HISSI i drugi komunistički agenti u Washingtonu »mislili i djelovali« u ime bolesnog Roosewelta, prema uputama i zapovjedimo svojih gospodara u Kremlju. Zbog toga je i propao Churchilov plan iskrcavanja savezničkih snaga na našem Jadranu a s time su propale i sve nade prije spomenutih naroda. Polovica Europe predana je boljševičkoj nemani.

Istina je da smo se svi nadali i vjerovali u sukob Zapada s Istokom, ali smo taj sukob očekivali »pet minuta« prije njemačke kapitulacije, dok smo još bili pod oružjem i visokim borbenim moralom, zbog čega smo pošli u susret Saveznicima na Zapad, da se uklopimo u opći plan zaustavljanja ruske invazije. Međutim, bili smo izdani, na prijevaru razoružani i poslani u klaonicu.

Nakon toga, misao na povratak u hrvatske Šume bila je u svim glavama mladih hrvatskih časnika, dočasnika, vojnika i ustaških dužnosnika jer smo se uvjerali da ne možemo ništa dobra očekivati od onih koji su nas izdali.

Mnogi su pojedinci u malim grupama, od 2-3-4 čovjeka odlazili u Hrvatsku, ali to nije bilo organizirano nego spontano, bez određenog plana. Nego, jednostavno, bili su ponosni hrvatski vojnici, kako mi je jednom prilikom rekao pok. Ljubo Miloš: - Idem rađe u Hrvatsku i tamo častno poginuti u borbi, nego ovdje slušati »verfluchte Ausländer« (prokleti stranac) i doživljavati poniženja od engleskih kolonijalnih »sargenata«.

Prvi organizirani pothvat odlazaka u domovinu, s određenim programom i zadatkom, zamišljen je na konspirativnim osnovama, bio je nakon neuspjeha i tragedije poznat kao KAVRANOVA AKCIJA. (Po Božidaru Kavranu koji je bio vidljivi inspirator toga pothvata).

Božu Kavrana i sve ostale koji su s njim surađivali i dobrovoljno otišli u hrvatske šume nije na to naveo nikakav očaj ili strah od progona i »raspisanih tjeralica« kojima su bili izloženi. Vodila ih je ljubav i odanost prema domovini Hrvatskoj, čast i ponos hrvatskih vojnika koji se nisu osjećali poraženima, nego prevarenima i izdanima od onih koji su propovijedali slobodu, demokraciju i samoodređenje naroda.

Vjerovali su ili su bili uvjeravani da se unatoč tragičnih događaja, izdaje i pokolja Hrvatske vojske, još uvijek može povesti oružana borba s preživjelim borcima u hrvatskim šumama, srušiti komunistički režim i obnoviti hrvatska država.

Do toga uvjerenja dolazio je Božo Kavran na temelju različitih informacija iz »pouzdanih vrela«, iz Hrvatske i od različitih osoba koje su mu bile predstavljene kao predstavnici nekih američkih i engleskih ustanova, koje su obećavale materijalnu i tehničku pomoć za borbu »protiv komunizma«.

O Kavranovoj akciji napisano je vrlo malo (s naše hrvatske strane). Ono što je napisano to je površno, ne potpuno i tendenciozno. Svi su u tom neuspjehu tražili i dokazivali »izdaju«, što je u biti točno. Nu, nitko nije još napisao ili rekao istinu. Oni koji su je znali imali su razloga o tome ne govoriti, a neki prikazuju stvarni način da bi svoje sudjelovanje i suodgovornost u toj tragediji umanjili ili prebacili na tuđa leđa.

Stjecajem okolnosti bio sam u središtu gdje je taj pothvat zamišljen, dok je stvar bila još u zametku. Premda sam bio mlad i neiskusn, bio sam u prilici upozorili Božu Kavrana i dr. Lovru Sušića na stanovite stvari, koje su tijekom događaja mogle usmjeriti drugim pravcem, da se posvetila pažnja upozorenjima.

Komunisti, a i druge tamne sile, koje iza neprozirnih zastora upravljaju svijetom, kad osjete ili primijete da se nešto sprema ili radi što nije u skladu s njihovim interesima ili se suprotstavlja njihovim planovima oni odmah u tu sredinu neprimjetno ubace svoje spretne agente, koji svojim idejama i dinamizmom brzo zauzmu ključne položaje u različitim organizacijama i pretvore se u nenadoknadive suradnike i savjetnike političkim predvodnicima ili predsjednicima organizacija. Tako oni doznaju sve što se radi, sprema ili planira i sa svojih privilegiranih pozicija savjetuju, usmjeruju i kontroliraju cijeli rad. To se nažalost dogodilo i u ovom slučaju koji je predmet ove rasprave o Kavranovoj akciji.

Nitko nije zahvatio u dubinu problema, niti je istraživao pozadinu tog pothvata, u čemu i leži izdaja i uzrok tragedije. Nitko nije postavio jedno temeljno i jednostavno pitanje s kojim bi se moglo orijentirati, gdje treba tražili uzroke tragedije? A, to pitanje glasi:

- Kako, kada i zašto je Božo Kavran došao na ideju da organizira ODPOR u domovini iz emigracije, da upućuje ljude, časnike, dočasnike i vojnike i političke dužnosnike u hrvatske šume, a da prije toga nije ni pokušao stupiti u vezu sa zapovjednikom otpora u zemlji, generalom Luburićem, i od njega tražiti informacije o stvarnom stanju i potrebama i njemu ponuditi svoju suradnju ako bi to trebalo. Kavranu i dr. Lovri Sušiću ponudio sam vezu s generalom Luburićem, ali zaslugom njihove najbliže okoline i »savjetnika« poput Ratkića, Jileka, Rovera, Gregla i drugih oni to nisu prihvatili.

Poslije, nakon neuspjeha i tragedije oni na vrhu organizacije pokušavaju dokazivati da je glavna podloga za Kavranovu akciju bilo izvješće koje je vojnik Ante Vrban - časnik Ustaške obrane - podnio svomu pretpostavljenom, pukovniku Jakovu Džalu. ([Pukovnik HOS-a Jakov Džal i Dinko Šakić su oženili dvije polu sestre Maksa Luburića, Nadu i Zoru, mo.](#))

Naivno je vjerovati, a još pogubnije tvrdili da je netko od nas - mislim na emigrantske organizacije - pošteđen od komunističke infiltracije. Katolička Crkva, najstarija ustanova u svijetu, uz svoje skoro dvije tisuće godina iskustva, nije ostala pošteđena od te pošasti. Papa Pavao VI. je rekao: »Sotonin dim infiltrirao se u vatikanske zidove.« Tako i Ustaški pokret u prvoj emigraciji nije ostao pošteđen. Bio je infiltriran po jugoslavenskoj policiji, po uhodama vojničke obavještajne službe. Bubalo, Kruhak, Olujčić, Gruber, Jelka Pogorelec i ostali, manje poznati, su primjer. Nu, onda su vladale druge prilike, emigracija je bila malobrojna u usporedbi s današnjom pa je bilo lakše otkrivati i neutralizirati ubačene agente i izdajnike.

MITROVICA-KOMUNISTIČKO SVEUČILIŠTE

Jugoslavenska komunistička partija pokušala je uspostaviti suradnju s hrvatskim nacionalistima, ustašama, zatvorenima u Mitrovici. Vođa ustaške grupe STIPE JAVOR je to najenergичnije odbio. Moša Pijade, Đilas i ostali istaknuti komunisti - uz naklonost jugoslavenske kraljevske policije - počeli su u Mitrovici »obrađivati« pojedince. Nisu tražili da istupe iz nacionalističkih redova i da stupe u partiju. Naprotiv, savjetovali su, one koje su uspjeli zavesti, da ostanu u nacionalističkim redovima, da se što bolje afirmiraju, da dođu na važne položaje kako bi u danom času mogli izvršavati partijske naloge. U tom sotonskom planu imali su uspjeha. Jedini poznati slučaj otvorenog prijelaza iz nacionalističkih redova u komunističku partiju bio je ŠIME BALEN. ([On je taj, Šime Balen koji je napisao vrlo ogavnu knjigu "KRVNIK PAVELIĆ" 1952. godine a izdala Biblioteka Društva Novinara Hrvatske, mo](#))

Unatoč zanosu i oduševljenju u desetotravanjskim događajima, osjetila se štetna djelatnost infiltriranih »ustaša« koji su svojim očitim provokativnim djelima i ispadima nastojali kompromitirati Ustaški pokret, stvarati zabunu i dezorijentaciju u tek obnovljenoj državi. Dosta je takovih otkriveno i onemogućeno, ali je veći broj ostao prikriven u svim slojevima pokreta, državne uprave i vojničkim administrativnim uredima. Najveća infiltracija je izvršena kroz Građansku zaštitu jer su komunisti za vrijeme banovine infiltrirali veliki broj izgrađenih članova partije od kojih su, kasnije kada je Zaštita raspuštena i djelomično uključena u oružane snage, mnogi ostali nezapaženi u vojničkim redovima. Mnogima još ni danas nije jasno i osuđuju razoružanje i raspuštanje Građanske zaštite u prvim danima Nezavisne Države Hrvatske. Međutim, oni koji su to učinili, znali su zbog čega to čine?

Prvi korak, Vjekoslava Maksa Luburića, mladog ustaškog povratnika s Janka Puste, bio je preuzimanje komunističke kartoteke od redarstva u Zagrebu. Nakon neuspjelog komunističkog pokušaja u Mitrovici da postignu otvorenu i javnu suradnju s ustašama, partija je pošla drugim, zaobilaznim putem. Naredila je svojim najsposobnijim aktivistima da se neupadljivo približe istaknutim hrvatskim nacionalistima, posebno na zagrebačkom Sveučilištu. Upute su glasile: ni u kojem slučaju ne smije se pokušavati pridobiti za partiju istaknute prvake, hrvatske nacionaliste. Neuspjeli pokušaj u Mitrovici bio je pouka. Treba im odobravati njihova stajališta i pokazivati solidarnost prema njihovoj borbi protiv dinastije Karađorđevića i osuđivati beogradski žandarski

režim i teror koji provode nad hrvatskim narodom. Govoriti samo o socijalnoj pravdi, onako kako se to poklapa s ustaškim načelima. Glavni je cilj bio najprije steći povjerenje, a kasnije se postupno pretvoriti u dobre prijatelje i »nenadoknadive« savjetnike. Jedan od takovih značajnih slučajeva bio je VJEKOSLAV DILBEROVIĆ, konspirativnog imena KUM.

On se približio Božidaru Kavranu i pratio ga kao sjena sve do njegove tragične, ali i junačke smrti. Vjerojatno je Božo došao do spoznaje da nešto nije u redu s pothvatom slanja ljudi u šumu, pa je sam otišao u smrt da njegovi suborci i prijatelji ne bi pomislili da ih je on izdao i napustio.

Još na Sveučilištu prijatelji su Božu Kavrana upozoravali na njegovu vezu s Dilberovićem, ali on je uvijek odgovarao da znade da je Dilberović komunist, ali da je hrvatski orijentiran i nije mu nikada ni pokušao nametati svoje komunističke ideje, te je on isto toliko, ako ne i još više, protiv Srbijanaca i dinastije.

Kada je partija saznala - preko svojih agenata u najbližoj Kavranovoj okolini - što on planira, ukopčala je Dilberovića i on »savjetuje« Kavranu što i kako treba raditi. Partija je od prvog časa bila informirana o svemu, upravljala je akcijom iza neprozirnog zastora i svaki korak kontrolirala, a to potvrđuje prisutnost stanovitih osoba u najintimnijem krugu oko Bože Kavrana. Partija ništa ne improvizira, misli na sve i planira na dugi rok. OZNA je znala, isto kao i Kavran, da se na čelu Otpora u domovini nalazi general Luburić, pa su pretpostavljali da bi se prema ustrojstvu Hrvatskog Narodnog Otpora i prema svojoj dužnosti, Kavran trebao obratiti generalu Luburiću i s njim surađivati, što bi bilo normalno i razumljivo.

Dilberović je sugerirao Kavranu organiziranje oružanog otpora u domovini i slanje ljudi iz emigracije u šumu, ali u tom poslu mora biti potpuno odvojen od generala Luburića. OZNA je dobro znala i često na svojoj koži osjetila da se general Luburić nalazi u hrvatskim šumama i predvodi otpor, jer im je dvije godine zadavao velike brige, kažnjavajući mnoge oznaške krvnike, sve dok nije bio u jednom većem okršaju teško ranjen i zbog liječenja morao je napustiti domovinu. Oni su pretpostavljali da bi Kavran u najmanju ruku morao obavijestiti generala Luburića o svojim planovima djelovanja na području domovine i to su morali po svaku cijenu spriječiti, jer da se je Kavran obratio generalu Luburiću, OZNA ne bi uspjela u svojim namjerama.

Zbog toga je jedna Dilberovićeva poruka Kavranu glasila: »Ti si Božo najidealnija osoba da staneš na čelo otpora u domovini. Luburić je proglašen ratnim zločincem i svaka Tvoja i najmanja veza s njim škodila bi cijeloj stvari, a posebno Tvom prestižu. Ne zaboravi da je u izgledu i američka pomoć, a oni krugovi ovdje u domovini, s kojima će se morati računati u danom času, najenergičnije odbijaju svaku, pa i najmanju suradnju s Luburićem zbog njegove prošlosti. Eto, tako je na najjednostavniji način bio Božo Kavran izoliran i nije htio, sigurno u najboljoj nakani, prihvatiti ponuđenu vezu s Maksom da ne »kompromitira pothvat«.

POGLAVNIK - GLAVNI CILJ OZNE

Partija je montirala spomenutu akciju kao preventivnu mjeru, tj. prema komunističkim shvaćanjima, mora se sve potencijalne neprijatelje likvidirati i uništiti. A to su bili časnici hrvatskih oružanih snaga, politički dužnosnici i intelektualci koji su se spasili, oni koje nisu uspjeli likvidirati od Bleiburga do Vršca u marševima smrti. Stoga su uvijek poručivali Kavranu da je u domovini potreban vodstveni sloj, kojeg treba dovesti u stupicu i uništiti, jer taj ljudski potencijal u slobodnom svijetu uvijek bi im visio nad glavom kao Damoklov mač. A s druge strane, jedan veliki i tragični neuspjeh emigracije omalodušio bi i obeshrabrio i one najborbenije i najodlučnije elemente u domovini, s čime bi dokazali da se nitko ne treba ničemu nadati od emigracije, jer se vidi rezultat njezinog djelovanja.

Partiji je trebalo čim prije učvrstiti svoju vlast jer su bili svjesni da procesom i osudom nadbiskupa

Stepinca nisu uspjeli na dugi rok. Nu, glavni cilj bio im je Poglavnik dr. Ante Pavelić. Nadali su se da će im uspjeti inscenirati sve, pa i neke akcije širih razmjera koje su bile predviđene kao potpuna kontrola šireg područja po križarima, s čime su mislili navesti Poglavnika da dođe u šumu na »oslobođeno područje«.

S jednim dobro montiranim procesom protiv Poglavnika i njegovih najbližih suradnika, koji bi im pali u ruke, mislili su, i nadali su se uspjehu, postići ono što im nije pošlo za rukom s nadbiskupom Stepincem i pukovnikom Lisakom. Vjerovali su da bi na taj način zauvijek uništili i samu ideju o mogućnosti postojanja Hrvatske države izvan jugoslavenskog državnog okvira.

Kada je Ozna saznala da se Poglavnik nalazi izvan njihova dohvata, poduzeli su sve da se domognu što većeg broja najistaknutijih ustaških časnika, ministara i političkih dužnosnika. Pokušali su u emigraciji ugrabiti ministra dr. Matu Frkovića, zadnjeg ministra unutarnjih poslova u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj. U Buenos Aires je stiglo jedno vlastoručno pismo iz »šume« u domovini, naslovljeno na adresu kapetana bojnog broda g. Andriju Vrkljana, a to pismo je navodno pisao Jure Preka (Dorđe Precc), jedan od učesnika u Kavranovoj akciji. U tom pismu se traži da se iz Argentine u domovinu čim prije uputi što veći broj časnika, a posebno je naglašeno ime pukovnika Ivana Štierera jer je njegovo ime popularno u cijeloj Slavoniji. Bilo je naglašeno da onima koji se odmah jave postoji mogućnost prijevoza u Europu zrakoplovom. Taj detalj svratio nam je pozornost i osjećali smo da se nešto krupnog krije iza svega. (Dr. Vjekoslav Vrančić bio je osobni prijatelj Jure Preke i identificirao je autentičnost njegova rukopisa).

Pukovnik Štier, s opravdanim razlozima i sumnjom, otklonio je poći u domovinu zrakoplovom, što je u stanovitim krugovima naišlo na nerazumijevanje, pa čak i na osudu. Kada je Ozna vidjela da se nitko ne odaziva i unatoč zrakoplovnom prijevozu, završili su tu akciju poznatim tragičnim procesom i smrtnim osudama nad hrvatskim vitezovima koji su u svojoj neograničenoj ljubavi prema svojoj domovini pali u sotonske komunističke mreže.

U jednoj izjavi velečasnog Vilima Cecelje, koja je objavljena u knjizi Ivana Prusca Akcija deseti travanj na stranici 442. piše doslovno, citiram: »Po pričanju Jole Bujanovića, izvještaji o borbama u Hrvatskoj bili su tako uvjerljivi, da je i Poglavnik odlučio poći na put (u domovinu). Navodno ga je čekao autobus kod Maribora. Međutim, u pravi čas je stigao brzozjav da se put odgađa, pa je Poglavnik ostao u Napulju. Naravno te izvještaje je slala Ozna, kao i one koje je Rover donosio Kavranu iz Trsta«. Gornje potvrđuje moj navod da je Ozna cilj bio dovesti Poglavnika u stupicu. Nu, ne odgovara istini da je Poglavnik namjeravao poći u šumu, jer nakon Maksove poruke po bojniku Anti Vrbanu, Poglavnik je naredio Kavranu da zaustavi sve što je planirao poduzeti na području domovine.

S ISTINOM NA VIDJELO

Pod gornjim naslovom napisao je g. Srećko Rover nešto o svom sudjelovanju u Kavranovoj akciji. To je objavljeno u HRVATSKOM TJEDNIKU u Australiji 1. XII. 1979. na stranici 9.. U tim člancima Rover nastoji umanjiti svoju ulogu i suodgovornost u toj tragediji tvrdeći da on uopće nije ni znao do rujna 1947.g. da ta akcija postoji. Međutim, stvari stoje drugačije.

Nedvojbeno je ustanovljeno da je g. Srećko Rover suodgovoran jer je sudjelovao u toj akciji od samog početka. Tek sada kada, 30 godina poslije tragičnog završetka te akcije, misli da su svi koji bi ga mogli teretiti mrtvi, želi g. Srećko Rover izaći na vidjelo sa svojom istinom, u kojoj će svi mrtvi biti krivi jer se ne mogu braniti, a on, jedan od glavnih čimbenika te IZDAJE, trebao bi ostati čist i nevin. U svojoj obrani g. Rover bio bi uvjerljiviji da je pošteno i ljudski preuzeo dio svoje odgovornosti. Nu, prevario se je jer još ima živih osoba koje su na jedan ili drugi način imale uvid u cijelu stvar od prvog časa. Postoje pisma, dokumenti i razni zapisnici koji pokazuju da je Rover, alias BIMBO, partijsko konspirativno ime, od samog početka u toj akciji bio najuže povezan s

Božom Kavrainom. Donosio mu je »povjerljiva izvješća«. Služio mu je najprije kao teklić, a kasnije i kao vođa, koji je preveo preko granice osam grupa u Sloveniju i predao ih oznašima u ruke, a sve to g. Rover želi zaboraviti.

S kakvom istinom želi g. Rover izaći ma vidjelo pokazat će nam ovaj mali primjer iz njegova članka u OTPORU. G. Rover doslovno piše: »Ivan Prusac je otišao u Hrvatsku u četvrtoj grupi i bio zatvoren po Ozni u Hrvatskoj, prije nego li sam ja znao da uopće postoji dotična akcija.«.

Prema Pruščevoj knjizi Tragedija Kavrana i drugova, na stranici 38., Ivan Prusac piše da je njegova grupa pošla iz Austrije dne 7. rujna 1947.g.«. Prije sam spomenuo »izvješće« iz pouzdanih izvora iz domovine koje je u travnju 1946.g. Božo Kavran predao Poglavniku (u mojoj prisutnosti) i kazao da mu je to donio iz Trsta Srećko Rover, osoba njegova povjerenja. G. Rover svjesno ne govori istinu kad tvrdi da on nije znao do rujna 1947.g. da dotična akcija postoji.

U Obrani broj 157., Madrid, studeni 1971.g., objavljena je jedna izjava koju su potpisali dva visoka dužnosnika Hrvatskog narodnog otpora u Argentini, g. Lukas Juričić, bivši Poglavni pobočnik u Hercegovini i predsjednik Hrvatskog narodnog otpora za Južnu Ameriku, i g. Tomiša Grgić, pukovnik Poglavnikove tjelesne bojne u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj i Glavni tajnik Hrvatskog narodnog otpora za Južnu Ameriku. Iz te izjave (koja je potpisana pred javnim bilježnikom) proizlazi da je Srećko Rover u studenom 1946. godine u Rimu, Italija, pozivao generala HOS-ag. Ivana Herenčića, u prisutnosti Drage Jileka i Andrije (Brace) Juratovića, da stupi u vezu s hrvatskom (?) Oznom koja se nudi i spremna je napraviti »usluge« hrvatskoj emigraciji, likvidirati sve i svakoga tko bude na putu »pravim interesima« hrvatske emigracije kojoj bi na čelu bio, među ostalima, i Srećko Rover. Rover je predlagao generalu Herenčiću da pođe u Trst gdje će ga on spojiti s nekim oznaškim majorom koji se zove Hahn, što je general Herenčić energično odbio. Kada je general Herenčić stigao u Argentinu, napravio je pismeni izvještaj o tom slučaju i predao ga Starješinslvtu hrvatskog domobrana u Buenos Airesu, u čijoj se pismohrani taj dokument nalazi.

Možda je spomenuti major Hahn ili major Štern dao ona izvješća koje je Rover donosio Boži Kavranu iz pouzdanih izvora u domovini? "Ni Churchill mu nije do koljena" (Dilberoviću) prema Roveru. S time mi je Rover napravio neizmjernu uslugu, potvrdio je moje navode o zlokojnoj ulozi »kuma« Dilberovića. To dokazuje da je Kavranova akcija bila kontrolirana i upravljana po Ozni i da je Srećko Rover utlom svjesno sudjelovao, a najuvjerljiviji je dokaz njegova veza s OZNOM koju je u studenom 1946. u Rimu predlagao generalu Ivanu Herenčiću.

Vidjeli smo kako je Dilberović na podli način spriječio da se Kavran spoji s generalom Luburićem. Odbijanje veze koju sam Kavranu i dr. Lovri Sušicu ponudio, mi smo tumačili, i logično zaključivali, u smislu da Kavran, Sušić i njihovi najuži suradnici žele sami organizirati oružani otpor u domovini, iza leđa generalu Luburiću, da dokažu Poglavniku kako su oni sami sposobni to učiniti bez pomoći i suradnje generala koji je ozloglašen zbog svoje djelatnosti za vrijeme rata. Bio sam uvjeren u to, kao i pukovnik Džal i drugi naši suborci, ali nismo mogli ni slutiti da je takav njihov postupak bio inspiriran po neprijatelju.

U logoru FERMO, Italija 1946.g., Rover je nagovarao časnike da idu u šumu, i još su živi časnici koje je on nagovarao, a danas to osporava. U Otporu broj 2., od veljače 1979.g., Rover piše doslovno: »Uvijek mi pred očima lebdi lik i žive oči genijalnog Dilberovića- takozvanog našeg 'kuma'. On je svojim vizionarstvom odskakao nad Churchilom i da su drugi imali, na kojoj bi strani bio Dilberović sa svojim profetskim zapažanjima dotični bi rat dobili«. Naravno, ako bi poslušali savjete Dilberovića. S ovim je Rover rekao sve. Kavran je poslušao savjete Dilberovića i zbog toga je završio na vješalima sa svojim suborcima.

Tito je imao Dilberovića na svojoj strani pa je vjerojatno zbog toga rat dobio - prema Roverovu

naklapanju. Možda su ta »kumova profetska zapažanja« usmjerila Roverovu orijentaciju prema Moskvi? Sada će mnogi lakše razumjeti Roverovo kameleonsko pretvaranje, kamufliranje i prilagođivanje svakoj situaciji.

U spomenutom broju Hrvatskog Tjednika, Rover kritizira dra. Antu Pavelića što se je ogradio od ove akcije Hrvatskog državnog odbora, (Kavranove akcije), premda je on (Pavelić) osobno postavio i imenovao taj odbor, te zaniijekao da je on išta imao s dotičnom akcijom otpremom u Hrvatsku ovih rodoljuba (između 1946. i 1948. godine), a neizravno je nabacio krivnju na mene osobno.

Točno je da je Poglavnik postavio i imenovao Hrvatski državni odbor, kojem su na čelu bili g. dr. Lovro Sušić, dr. Mate Frković i dr. Meho Mehičić, ali je druga stvar snositi odgovornost izravno za sve ono što je učinjeno ili se radilo njemu iza leđa, bez njegova znanja i odobrenja, pa i protiv njegovih zapovijedi. Znadem da se je dosta toga radilo u ime Poglavnika i prikrivalo njegovim imenom i da je njegov potpis bio često krivotvoren i zloupotrebljavan. A to sam Rover najbolje zna jer se je i on tim služio kada je u logoru Fermo 1946.g. kazao hrvatskom časniku g. Mirku Bušiću da ima Poglavnikov pismeni nalog za pozivanje ljudi u šumu.

Kako sam prije naveo, po nalogu Poglavnika, pukovnik Džal i ja smo poslali u domovinu bojnika Antu Vrbana da pronađe Maksa i donese izvještaj o stvarnom stanju u domovini. Kada je Poglavnik dobio Vrbanovo izvješće, naredio je Boži Kavranu da sve zaustavi što je planirao. Nažalost, Božo Kavran nije to poslušao, nego je nastavio započetim putem, vjerojatno potican i ohrabljiv po svojoj najužoj okolini. Hrvatski emigrantski povjesničar dr. Jere Jareb poslao mi je tri različite verzije (fotokopije) izvješća bojnika Ante Vrbana o prilikama u domovini.

Bojnik Ante Vrban sretno je stigao u Hrvatsku sa svojim pratiocem i na određenoj adresi uspostavio prvu vezu. Kazao je: »Donosim poruku Ademage za Šaćir-efendiju«. »Dobro došao«, dobio je odgovor, a to je bio ugovoreni znak da je veza korektna. Morao je prokrstariti mnoga područja dok je uspio predati Poglavnikovu poruku, jer je general Luburić bio u stalnom pokretu. Za generalom Luburićem u to vrijeme tragale su dvije posebne divizije Rankovićevih oznaša i Titovih partizana na svim područjima širom Hrvatske. General je izbjegavao otvorene sukobe zbog strašnih represalija protiv civilnog pučanstva na područjima gdje su se pojavljivali križari. Poduzimao je samo one akcije koje su bile neophodno potrebne da se kazne oznaški krvnici koji su se posebno isticali svojim hajdučkim nagonima u progonu hrvatskog pučanstva.

U Valenciji početkom 1956. godine pripovijedao mi je general pojedinosti, kako je dalekozorom gledao Vrbana iz prilične udaljenosti, prepoznao ga je, a i znak raspoznavanja bio je korektan, nu ustaljene mjere opreza i sigurnosti nisu mi dopustile osobni dodir. »Kako sam mogao biti siguran da Antu netko ne prati i gleda ga iz daljine kao i ja, a da to može izbjeći svim mjerama opreza«, kazao mi je general. Kasnije u Torontu 1969.g., nakon generalovog umorstva, pripovijedao mi je pukovnik Džal opisujući Vrbanov put po Hrvatskoj i njegov povratak i usmeni izvještaj koji mu je bojnik Ante Vrban podnio, i sve se poklapalo s onim što mi je general rekao o Vrbanovu putu po Hrvatskoj.

Generalova poruka je glasila:... »da nema nikakvih preduvjeta niti se može misliti o bilo kakvom oružanom djelovanju na području domovine, jer se komunistička vlast uslađuje, pa je potrebno prijeći u pasivni otpor, spašavali ljude infiltracijom u njihove komunističke redove, u vojsci, partiji i svim državnim ustanovama, dobro se prikriti u pokrajinama gdje su nepoznati, spasiti glave i čekati kad dođe čas pa tek onda, s položaja koje bi s vremenom postigli, mogu biti koristni svom narodu".

Hrvatski narodni otpor, tj. dr. Lovro Sušić, dr. Mate Frković i dr. Meho Mehičić, poslije sloma Kavranove akcije izdali su 20. srpnja 1948.g. OBAVIJEST za najuži krug suradnika. Obavijest povezuje početak Kavranove akcije s putom bojnika Vrbana u Hrvatsku (1946.g.) i njegovim izvješćima o tom putu. Vrban je bio u Hercegovini naišao na partizansku zasjedu, bio je teže ranjen,

a njegov pratilac vodnik Cavar (ili **Ćavar, mo**) je poginuo. Spasila ga je grupa križara pod zapovjedništvom satnika Mandića.

U prvoj točki obavijesti stoji: »Da se dođe do pouzdanih podataka o stanju u hrvatskim šumama, dobrovoljno je otišao u domovinu koncem travnja 1946.g. bojnik Vrban s jednim svojim pratiocem. On se povratio koncem mjeseca listopada iste godine donesavši sa sobom nekoliko pismenih izvješća pojedinih zapovjednika jačih skupina i davši svoje vlastito izvješće o nađenome i viđenome. Proputovao je napose Slavoniju, srednju i zapadnu Bosnu te Hercegovinu, našavši manje ili veće grupe hrvatske vojske koje su bile uglavnom još nepovezane, i to napose radi pomanjkanja viših časnika...«

Potreba sustavnog povezivanja i jedinstvenog vojničkog i političkog organiziranja spomenutih grupa u svrhu vođenja hrvatskog narodnog otpora potaknula je jednu skupinu mladih hrvatskih časnika i političkih dužnosnika da krenu u domovinu. Njihova je namjera, osim gornjega, bila još napose sprječavati neodgovorne ispade pojedinih grupa i time izazivanje represalija nad pučanstvom, dakle sprječavati nepotrebno prolijevanje krvi te spremati organizirani otpor za onaj čas kad opće prilike u svijetu dozore za opći narodni ustanak.

Jer je bojnik Vrban već bio upoznao teren i mnoge grupe na terenu, što je on bio najpogodniji, to tim prije što je i dobrovoljno opet izjavio da je prvi spreman poći uspostaviti »kanal« i prihvatnu postaju, kao i organizirati »bazu«. Njemu se je dobrovoljno pridružio i bojnik Ljubo Miloš i to naročito zato jer mu je daljnji boravak poradi raspisanih tjeratica u inozemstvu bio nemoguć.

Njih dvojica, u pratnji Luke Grgića, otišli su u mjesecu ožujku 1947.g., a s njima je otišao i poručnik Nijemac koji će poslije biti vodič za ostale. (Radi se o Luki Ruščiću zastavniku Ustaške obrane koji nas je s Poglavnikom vodio preko Alpa u Italiju u rujnu 1946.g.) Oni su svi u domovinu sretni stigli te se odanle odmah javili vlastoručnim pismima prema dogovorenim znakovima, a Nijemac je nakon povratka i usmeno o tom izvijestio. Napominje se da i sama optužnica tvrdi da su Vrban i Miloš uhićeni 20. VII. 1947.g., dakle 4 mjeseca nakon njihova odlaska. Toliko o Obavijesti koju je vodstvo namijenilo najužem krugu suradnika.

Međutim, i nakon Vrbanovog prvog puta u Hrvatsku, o čemu nije ništa znao ni Onkel ni Kavran, to im je Poglavnik kazao kasnije, oni su i dalje nastavili s pripremama za svoj planirani rad na području domovine ne obazirući se na ono što će eventualno bojnik Vrban izvijestiti. A kasnije nakon Vrbanovog poraznog izvještaja, o čemu su Kavran i Sušić namjerno prešutili i ignorirali poruku generala Luburića i unatoč izričitog Poglavnikova naloga da zaustave sve što su planirali, oni su nastavili sa svojim programom i slali grupe ljudi u šumu. Vjerojatno su im njihovi savjetnici i informatori iz domovine poručivali i uvjerali ih da kada se započne s jednom širom akcijom, cijela će Hrvatska »planuti« i u roku od nekoliko mjeseci bit će komunistički režim srušen i obnovljena Hrvatska Država.

Nešto slično dogodilo se 24 godine kasnije s Bugojanskom akcijom. Prije nego je grupa mladih rodoljuba pošla u Hrvatsku iz Australije, jedan od braće Andrića rekao je jednom svom i našem prijatelju: »Vidjet ćeš, kad se započne, za tri mjeseca planuti će cijela Hrvatska...« Sigurno je i on bio uvjeren u to na temelju informacija iz »pouzdanih izvora iz domovine«, (i njih je čekao Bojnik Ante Vrban javio se je dobrovoljno poći ponovno u Hrvatsku kako to stoji u Obavijesti Hrvatskog narodnog odbora. Vrban i Ljubo Miloš bili su stari prijatelji i suborci od prvih dana osnutka Ustaške obrane, pa je i bilo normalno da zajedno pođu, tim više jer je Ljubo Miloš već davno prije odlučio poći u hrvatske šume i tamo časno poginuti u borbi. Osim toga, jer su ih Kavran i Sušić uvjerali da imaju sigurne informacije iz Amerike, iz najpouzdanijih izvora, da je ratni sukob između Amerike i Rusije neminovan i da može izbiti u svakom času, pa unatoč situaciji i stanju u domovini koju je Vrban provjerio i poruke generala Luburića, oni su povjerovali u navodni skori ratni sukob i

zaključivali da su Kavran i Sušić bolje informirani od generala Luburića, jer oni imaju izravne veze s Amerikom.

Ovdje se moram posebno osvrnuti na mišljenje dra. Lovre Sušića da se je Ljubo Miloš dobrovoljno pridružio bojniku Vrbanu iz očaja, jer mu je boravak u inozemstvu bio nemoguć zbog raspisanih tjeratica.

Uvjeren sam da je ta tvrdnja tendenciozna, nepravedna i zlonamjerna, s posebnom pozadinom. Ako ćemo problem nepristrano gledati i stvari postaviti na svoje mjesto, onda to treba prikazati na sljedeći način:

Tjeralice i lov na ljudske glave nisu bile usmjerene samo na glavu bojnika Ljube Miloša, nego na sve nas općenito, jer je Titova Jugoslavija predala Saveznicima listu od 30.000 hrvatskih »ratnih zločinaca« i, dosljedno tome, bila je raspisana tjeratica i za Onkelom, drom. Lovrom Sušićem, kojeg smo zbog toga bili sklonili kod nas u Alpama u našem uporištu broj 2, u stanu pukovnika Džala, dok nije došao Poglavnik, a kasnije kada sam ja otišao u Italiju, sklonio ga je u svoj stan, koji smo mu mi prepustili, boжник Ljubo Miloš. S druge strane dr. Lovro Sušić, kao pravnik, trebao bi imati u vidu da su i on, kao i svi ostali najviši ustaški dužnosnici, bili prema komunističkim shvaćanjima - ideološki začetnici svega onoga što se je Ljubi Milošu i svima nama pripisivalo i s čime se je nas teretilo. Dakle, prema tome i s pravnog stajališta, Ljubo Miloš i svi mi bili smo samo izvršitelji njihovih programa i planova. S toga ne mogu shvatiti da je bojniku Ljubi Milošu daljnji boravak u inozemstvu bio nemoguć i da je takorekuć iz očaja otišao u Hrvatsku, a dru. Lovri Sušiću, koji je bio visoko iznad Ljube Miloša, na vrhu hijerarhijske ljestvice kao Postrojnik Ustaškog pokreta, njemu je boravak bio moguć?

Prije sam spomenuo da mi je jednom prilikom Poglavnik rekao: »Božo je ustaša, veliki je rodoljub, idealist vjeran i odan, ali sve te njegove vrline nisu dovoljne za ovu vrst djelatnosti«. Božo Kavran je bio povrijeđen što je Poglavnik poslao bojnika Vrbana u Hrvatsku da pokuša uspostaviti vezu s generalom Luburićem, a nije njemu odmah ništa rekao, pa je iz toga zaključivao da Poglavnik nije vjerovao izvješćima koja mu je on donosio.

U knjizi AKCIJA DESETI TRAVNJA od Ivana Prusca, tiskanoj 1980. godine, na stranici 420.-422. nalazi se izjava Rev. Vilima Cecelje i u toj izjavi piše sljedeće: »Kavran je pokušao generala Gašćića pridobiti da osobno uđe u sklop akcije. Gašćić ga je zamolio da mu kaže ime voditelja vojničke akcije. Ako bi to bio general Peričić, Gašćić je izjavio da bi ušao u akciju kao običan vojnik. Kavran je odbio dati ime vojničkog zapovjednika. Kada je Gašćić upitao Kavrana koliko je pročitao literature o gerili, odgovorio je Kavran da nije pročitao nijednu knjigu. Na to je Gašćić pozdravio Kavrana i napustio Salzburg«.

U istoj izjavi Rev. Cecelje u dragom odlomku piše: »Iz arhiva je vidljivo da se je javio i Maks Luburić. On je onaj čas boravio u Španjolskoj, ali je čuo za Kavranovu akciju, preselio se u Francusku i stavio se na raspolaganje dru. Sušiću. Međutim, Sušić je odbio njegovo sudjelovanje u Pokretu. Nakon tog neuspjeha povukao se Luburić natrag u Španjolsku...«

Vjerojatno je to netko Rev. Cecelji krivo ili zlonamjerno protumačio, jer to ne odgovara istini što mogu dokumentima i još živim svjedocima dokazati. Moje je mišljenje da se tim i drugim pričama želi sakriti ono bitno, to jest da je general Luburić iz hrvatskih šuma na vrijeme upozoravao da se ništa ne poduzima u domovini iz emigracije, jer ne postoje niti minimalni uvjeti za oružanu borbu u onim časovima. **(Momentima, trenutcima, mo)** U drugoj polovici 1947. godine u jednom većem okršaju s partizanima (pokušaj oslobođenja zarobljenika iz logora Stara Gradiška) bio je general Luburić teže ranjen, ali ipak je nastavio s borbom dok mu se rana nije inficirala zbog pomanjkanja lijekova, pa su ga u zadnji čas njegovi suborci prebacili u Mađarsku, gdje su ga prihvatili i pomogli

mu njegovi stari prijatelji iz doba Janka Puste, zaliječio je ranu privremeno, ali je bila potrebna komplicirana operacija da spasi nogu. Iz Budimpešte je prešao u Beč, odakle je kroz Njemačku, uspostavivši vezu s našim fratrima, pukovnikom fra Bertom Dragičevićem, prešao u Francusku. Tamo je operacija izvršena i spasio je koljeno. Postojala je opasnost da mu koljeno ostane zakrečeno tj. ukočeno bez artikulacije. Nakon operacije radio je u jednom rudniku soli u Wittenheim-u u blizini Mulhouse, Haut Rhin, južno od Strasbourg-a, odakle se je obratio Međunarodnoj komisiji za izbjeglice u svrhu dobivanja statusa izbjeglice i osobnih dokumenata. Međunarodna komisija IRO je odgovorila molitelju i poslali su mu formulare da ih ispuni, što je general i učinio. Dobio je osobne dokumente na ime LORJNZ KOVACH (**Laurent na francuskom, mo.**), rođen u Bratislavi, mađarski državljanin. Nama u Rosario, u Argentinu, javio se preko fra Ive Sivrića iz Chicaga, a zatim dok je boravio u Francuskoj, dopisivali smo se preko Rev. Emanuela Zloušića, 7. Rue Marie Rose, Paris 14. Francuska.

General je uspostavio vezu s Poglavnikom i on mu je zapovjedio da se prebaci u Španjolsku, da se ne vraća u domovinu, što je general i kanio u namjeri da spašava svoje suborce pribavljajući im potrebne dokumente kojima bi se mogli prikriti i uklopiti u normalan život i čekati čas. Odlučio je poći u Španjolsku, a kako je procedura za dobivanje ulazne vize trajalo predugo, on je postao nestrpljiv, jer je osoba koja je radila na dobivanju vize bila indiskretna i postojala je opasnost da ga otkriju, pa je odlučio prijeći Pirineje pješice i ući ilegalno u Španjolsku, unatoč što mu rana nije još bila dobro zacijelila. Prešao je granicu 18. listopada 1948. godine, prijavio se na postaji Gurdic Civil i dospio u zatvor dok španjolske vlasti nisu ustanovile njegov pravi identitet. Odmah je pušten na slobodu i dobio dozvolu boravka. Tamo je stekao velika prijateljstva i razumijevanje za našu pravednu hrvatsku oslobodilačku borbu, za samostalnost Hrvatske države.

Prema tome nije general Luburić došao iz Španjolske u Francusku da se stavi na raspolaganje dru. Lovri Sušiću, nego je istina da je general Luburić, osim poslaničke poruke po bojniku Vrbanu, upozoravao dra. Lovru Sušića pismeno, preko našeg pukovnika fra Berte Dragičevića, da ne šalju ljude u domovinu jer će svi stradati. Međutim, kako se vidi iz jednog pisma koje je pisao dr. Sušić generalu Luburiću da on nije mogao nigdje pronaći njegova pismena upozorenja. Može biti i to, jer piše da nije mogao pronaći i druga generalova pisma na koja se je general pozivao. Možda su zapela na »cenzuri« koju je vršila okolina, a najvjerojatnije jest da nakon tragedije i neuspjeha nije bilo oportuno priznati da je bio upozoravan.

Možda je do konfuzije i krivog tumačenja došlo zbog nekoliko redaka koje je pisao dr. Sušić generalu Luburiću u pismu od 19. VI, 1948. g., neposredno prije nego je izbila na javu vijest o tragičnom završetku Kavrana i drugova. U tom pismu piše dr. Sušić generalu mnoge pojedinosti koje su se događale nakon tragičnog svibnja 1945. godine. Navest ću neke. »... U zimi na godinu 1947. nije se moglo ništa poduzeti. Istom u proljeću krenuli su kao pioniri u domovinu isti Vrban i s njime Ljubo Miloš, Vaš rođak, s kojim sam većinom tu zimu proveo zajedno u istoj sobi u susjedstvu Vašeg šure Jakova i gđe sestre, (**pukovnik Jakov Džal i supruga mu Zora, general ova polusestra, mo.**) kod kojih sam također jedno vrijeme stanovao. Šakić je sa svojom gospođom otišao pod jesen u Italiju, a sada je u Argentini, dok je prije toga bio kod Jakova odnosno u susjedstvu. J. (Jole Bujanović, moja primjedba) bio je nedavno ovdje. Pred par dana vratio se u vječni grad (Rim). On nam je pričao za Vaše veze s Ivanom Heinrichom koga je opisao kao velikog dobrotvora (benefaktora) za naše izbjeglice. Kaže da je Bratovštini u Rim poslao već debele hiljade dolara. Kaže da bi on na samu Vašu poruku sigurno odmah doznačio u našu opću svrhu veći iznos, a on bi bio kadar i od drugih sakupiti, samo to bi trebalo biti u najvećoj tajnosti. On živi u Buenos Airesu. ... Držim, da sam Vam uglavnom bacio malo svjetla na naš rad i stanje naše stvari, a također i odgovorio na neka Vaša pitanja. Mi smo ovdje također govorili o Vama. Naše je zajedničko mišljenje da bi, s obzirom na Vaše neosporne sposobnosti, našem poduzeću u domovini izvanredno mnogo koristili. Međutim »s obzirom na obzire« za sada barem držimo, da nije svrsishodno, da se pojavljujete ... a kod raznih dodira s prijateljima sugerirano nam je da ne kompromitiramo stvar s

»kompromitiranim ljudima«, među koje napose poznatog Vam Maksa. Dakako da će to s vremenom opasti pa će biti sretni ako se takovih što više nađe!«

Dakle, iz gornjeg citata ne može se nikako doći do zaključka da je Maks saznao za Kavranovu akciju i da je zbog toga došao iz Španjolske u Francusku, a još manje da se je on ponudio uzeti učešća u istoj.

General Luburić je saznao u Mađarskoj preko svojih starih veza, koje su bile infiltrirane u strukture nove vlasti, da su neki Hrvati uhićeni, a neki ubijeni prilikom pokušaja prelaza mađarske granice u Hrvatsku, pa je i žurio da ode čim prije iz Budimpešte na Zapad, da naše ljude upozori, što je i učinio preko ustaškog pukovnika fra. Berte Dragičevića.

Kasnije, nakon tragedije, pisao je dr. Sušić drugo pismo generalu Luburiću s nadnevkom od 24. rujna 1948.g. pa u jednom dijelu piše:

»... Kazali ste da treba ustanoviti osobne i načelne manjkavosti, jer da je prodor moguće uslijedio ovdje. Za nas ljude ne postoje apsolutne tvrdnje, po mom najdubljem uvjerenju prodora ovdje nije bilo. Vaš prijedlog, da bi trebalo negdje stvoriti jednu maskiranu bazu i tu ljude stručno, taktički i konspirativno odgajati, izvanredno je dobar i gledajući na prošlost, nadasve potreban, dapače to bi trebalo biti preduvjetom svakoga rada ... Nu pitanje je tko bi to htio preuzeti na sebe"? Jeste li Vi voljan to preuzeti? Ako ne posredno a ono barem da Vi nađete osobu i povjerite joj taj zadatak, dade potrebne upute i vršite nadzor. Drugoga osim Vas ne znamo za taj posao ...«

Dakle, sada nakon katastrofe, general Luburić je postao jedini koji bi mogao nešto učiniti. A, ono »s obzirom na obzire i prijateljske savjete« samo potvrđuje moje navode o onome što sam pisao o Dilberoviću i »njegovim savjetima«, a sigurno je da on nije bio jedini savjetnik... Stoga je Sušićevo uvjerenje da kod njih nije bilo »prodora« točno. Nije ga trebalo biti jer je IZDAJA bila od prvog časa kada su Kavrana okružili savjetnici i suradnici koji su bili u službi Ozne. Sve ostalo je drugorazredne vrijednosti jer uloga vođiča, raznih Lojzeka i drugih, su samo tehničke strane i izvršitelji, svjestno ili ne, programa i rada koji su bili planirani i upravljani iz Kavranove najbliže okoline. (Kada sam pisao o Dilberoviću, nisam bio u posjedu navedenih pisama koje je pisao dr. Sušić generalu Luburiću.)

Nakon pada bojnika Vrbana i Ljube Miloša u ruke Ozne, koja je za njima tragala četiri mjeseca, jer je iz centrale u Villachu bila obaviještena Ozna da su otišli. Oni su mogli sretno stići u Hrvatsku, jer Vrbani nije išao »poznatim kanalom«, a nakon njihova pada u oznaške ruke" sve je bilo jednostavno"

U knjizi AKCIJA DESETI TRAVNJA, na stranici 130., piše: »... Saslušanja drugih optuženih u toj su mjeri u jugoslavenskom novinarstvu nevjerno preneseni, ili su sami optuženi u toj mjeri bili izmrcvareni, da njihovi govori na sudu zaista ne mogu predstavljati temelj za kakvo ispitivanje pravog stanja«. Međutim, g. Ivan Prusac unatoč svoje gornje tvrdnje ne primjenjuje isti kriterij na sve optužene. On pripisuje bojniku Ljubi Milošu kukavičko i izdajničko držanje i time sam sebi dolazi u protuslovlje. Sigurno je da se iza tog stajališta i ocjene o Ljubinom navodnom nekorektnom držanju kriju tamni interesi, jer kod te svoje negativne ocjene navodnog izdajničkog držanja Ljube Miloša pred takozvanim komunističkim sudom, g. Ivan Prusac nije imao ili nije htio imati u vidu sljedeće:

- 1.) Da je Ljubo Miloš bratić generala Luburića (majke su im sestre).
- 2.) Da je Ljubo Miloš bio jedno vrijeme zapovjednik svih sabirnih logora.
- 3.) Da je Ljubo Miloš bio jedno vrijeme zapovjednik logora u Jasenovcu.

4.) Da je Ljubo Miloš prilikom uhićenja, 20. srpnja 1947.g., teško ranjen, stoje Ozna prešutila, a tom prilikom je ubijen Luka Rušić jer su pružali otpor brojčano nadmoćnijem neprijatelju.

5.) Da je logor Jasenovac bio najveći srpski top iz kojeg su oni pucali ne samo po ustašama, nego po cijelom hrvatskom narodu, jer im je bilo stalo do toga da jedan bivši zapovjednik logora Jasenovca prizna pred »celim svetom« i da potvrdi sve njihove laži i podvale o Nezavisnoj Državi Hrvatskoj, Poglavniku, generalu Luburiću i Jasenovcu.

U tu svrhu, osim fizičkog maltretiranja hajdučkim metodama. Ljubo Miloš je bio podvrgnut primjeni najsavršenijih droga iz N.K.V.D.-ovih laboratorija kojima su ga u višemjesečnom prepariranju pretvorili u robota, čovjeka bez vlastite volje i razuma, pa je na taj način govorio pod utjecajem droge ono za što je bio programiran. Kako se inače može drugačije protumačiti Ljubina izjava: »Da je bilo više Miloša, ne bi me imao tko suditi...«, koju navodi g. Ivan Prusac. To bi moglo značiti, da je Ljubo Miloš priznao da je on sam likvidirao omiljeni broj: 800.000 (osamstotina tisuća) Srba, i da je bilo barem deset Miloša, onda je više nego sigurno, da ga ne bi imao tko suditi.

Dakle, ono negativno što piše Prusac o ustaškom bojniku Ljubi Milošu nije u skladu s onim prije navedenim njegovim citatom na stranici 130. njegove knjige. Ne samo to, u Pruščevoj knjizi Tragedija Kavrana i drugova imade mnogo netočnosti, izmišljenih pripovijesti na koje se ne želim osvrtni, jer nije ovdje mjesto da to činim.

A što se tiče izmišljene tvrdnje da je izvještaj bojnika Vrbana svom predpostavljenom pukovniku Jakovu Džalu, bila podloga i glavni poticaj za Kavranovu akciju, nije istina. (Jer je akcija bila rano prije zamišljena i pripremana). Bio sam svjedokom, u nekoliko prilika, kada su se pukovnik Džal i Božo Kavran žestoko prepirali u povišenom tonu i pred Poglavnikom, jer je Džal osporavao svrsishodnost planova i priprema za poduzimanje oružanih djelatnosti na području domovine, bez znanja i iza leđa prirodnog zapovjednika Hrvatskog narodnog otpora, generala Luburića, koji je u tu svrhu i ostao u domovini. Jednom prilikom formalno sam se izderao na obojicu riječima: »Zar Vas nije sramota tako raspravljati pred Poglavnikom ...« iako mi je pukovnik Džal bio izravno pretpostavljeni zapovjednik.

Nakon tragedije, u svim Obavijestima vodstva i drugih preživjelih sudionika u akciji, svi ističu da je odlučujuća podloga za akciju slanja ljudi u domovinu bilo »porazno« izvješće bojnika Vrbana ... Međutim, znadem da je Akcija bila planirana barem 6 mjeseci prije dolaska Poglavnika k nama u Wolfnitz... Mi smo saznali od Onkela za pripreme, jer je on računao s našom suradnjom koja mu je bila potrebna. Budući da su pukovnik Džal, bojnik Ante Vrban i Ljubo Miloš bili pripadnici Ustaške obrane i najbliži suradnici generala Luburića, suptilno se insinuira da je Ustaška obrana neposredno odgovorna za neuspjeh te akcije. Vidjeli smo kako g. Jvan Prusac pokušava neuspjeh natovariti na leđa bojniku Ljubi Milošu zbog njegovog navodnog izdajničkog držanja u zatvoru Ozne, a dr. Lovro Sušić u svom pismu generalu Luburiću u rujnu 1948.g. neposredno nakon tragedije piše da kod njih u »vodstvu« nije bilo prodora. Iz toga se može zaključivati da su oni mišljenja da je prodor bio u šumi nakon pada bojnika Vrbana i Ljube Miloša u oznaške ruke, jer su oni imali šifru /a radio-vezu s »vodstvom« i to su oni odali / koja je tom šifrom dovela u stupicu hrvatske rodoljube.

Nu, oni koji su upravljali cijelom akcijom, morali su poznavati sva pravila konspirativnog rada, pa su morali odmah izravno provjeriti jesu li šifre koje su dobivali iz šume autentične ne oslanjati se samo na korektnost tajnih ugovorenih znakova. Vidjeli smo kako je postupao general Luburić, iako je prepoznao bojnika Vrbana i znak raspoznavanja je bio korektan, nije se htio osobno sastati s Vrbanom »jer vrug ne spava«. On je dobro poznao komunističke metode i varke jer se je i sam služio istima u borbi protiv neprijatelja.

Vidjeli smo iz prijašnjih redova pod kakvim je okolnostima Ljubo Miloš davao izjave pred tzv. komunističkim sudom, a sigurno je da ni Jure Preka nije dobrovoljno pisao svojom rukom (čiji rukopis je poznao u Buenos Airesu dr. Vjeko Vrančić) pismo i pozivao časnike da dođu u šumu, i to još zrakoplovom. Da je tajnu šifru imao bilo koji drugi sudionik u toj akciji, odao bi je pod metodama koje su bile primijenjene na Ljubi Milošu.

Potrebno je osvrnuti se na još neke netočnosti iz Obavijesti vodstva od 20. srpnja 1948.g.. Tamo stoji da se je bojnika Vrban dobrovoljno javio poći u Hrvatsku. Ne kažu komu se javio. Pukovnik Džal i ja poslali smo bojnika Vrbana u Hrvatsku po uputama i želji Poglavnika. Vrban nije donio nikakvih nekoliko »pismenih izvještaja«, jer je kao stari iskusni konspirativac znao da svaki i najmanji papirić, s bilo kakvim nedužnim sadržajem, predstavlja veliku opasnost i odmah se podvrgava »temeljito ispitivanju«. Međutim, ako čovjek slučajno padne, a nema kod sebe ništa što bi ga moglo sumnjiviti uvijek postoji mogućnost da se nekako izvuče, osim ako nije dospio u ruke profesionalnim iztražiteljima.

Vodstvu je bilo potrebno izvijestiti Poglavnika da su dobili pismene izvještaje u kojima se traži upućivanje viših časnika u šumu. Poglavnik mi je izričito naglasio da Vrban ne smije ništa pismeno nositi šio bi ga moglo kompromitirati.

Dinko Šakić

(Eto, čuli smo sada i Dinka Šakića priču o Kavranovoj Akciji Deseti Travnja. Satnik Dinko Šakić je napisao knjigu: **"S POGLAVNIKOM PREKO ALIPI"**. Ja tu knjigu nemam ali sam neke stvari o toj knjigi čitao. Po ovome što ovdje iznosi Dinko Šakić, moglo bi se reći da je on bio sudionik i među sudionicima i organizatorima Kavranove Akcije da se ljudi šalju u domovinu, u šumu. Osim toga Dinko Šakić je aura Maksa Luburića the bi se moglo reći da je s mnogim stvarima upoznat i da neke stvari ovdje otkriva za koje se prije nije znalo. Nije se znalo - i monogi za to nisu znali - da je general Maks Luburić došao u Šoanjolsku 18 listopada pod imenom **LOREJZ KOVACH**, mađarske narodnosti, rođen u Bratislavi. Mile Boban, Otporaš.)

13-08-2015 11:42#568

Bobani

Stari lisac

Datum registracije

Jun 2013

Poruke

2,348

u spomen vidovitog generala v. Luburića i ... - Kamenjar
kamenjar.com › Povjesnice › Iz Otporaševе torbe

14-08-2015 05:56#569

Bobani

Stari lisac

Datum registracije

Jun 2013

Poruke

2,348

TKO NEĆE HRVATA ZA BRATA - HOĆE SRBINA ZA GOSPODARA

(Oni koji su do sada imali priliku čitati i pratiti **PISMA MAKSA LUBURICA**, mogli su uočiti de je u njima često puta bilo govora o nekim Okružnicama. Ova je jedna od niz OKRUŽNICA koje je general Drinjanin pisao svojim Suradnicima, Radnim Skupovima HNO. Ovu Okružnicu sam pronašao u novini **OBRANA**, glavno glasilo HNO br. 57/58 1967. kao letak za Domovinu. Ova Okružnica Hrvatskog Narodnog Otpora se ne nalazi u knjizi **"PISMA VJEKOSLAVA MAKSA LUBURICA"**. Poradi općeg hrvatskog interesa, donosim ju u cijelosti i originalu kako bi današnji Hrvati, poslije punih 48 godina, mogli shvatiti mišljenje jednog Ustaše Maksa Luburića. Otporaš.)

TKO NEĆE HRVATA ZA BRATA - HOĆE SRBINA ZA GOSPODARA
OPĆENARODNI I VOJNIČKI DESETI TRAVNJA

Približava se i opet Deseti Travnja. Mnogi će se i opet pozivati na svoje pravo da tumače značaj, vlasništvo, tok i posljedice DESETOG TRAVNJA. Ta su intepretiranja obično svojatanje toga dana i prebacivanje krivnje za gubitak države, dakle tekovine Desetog Travnja, na druge i ponajčešće na hrvatske vojnike. (Zar istu nepravdu danas ne trpe i podnose i naši Branitelji Domovinskog rata, mo). Zato ne će biti zgorega, ako i mi još jednom ponovimo:

1.) Deseti Travnja je bio sveopći, narodni, vojnički i vanstranački. Toga je dana narod razoružao Jugoslavensku vojsku, uhvatio oružje u ruku i branio kroz četiri godine uz najteže žrtve svoju narodnu Državu. Taj dan zato pripada cijelom hrvatsko narodu.

2.) Hrvatske Oružane Snage su bile one koje su doprinijele najteže žrtve za održanje Države. Na kraju su se na zapovijed svog Vrhovnog Zapovjednika i Državnog Poglavara povukle i predale zapadnim saveznicima. Nisu bile pobijedene u boju, nisu se raspale, nisu bile svladane pomanjkanjem duha i smisla za žrtvu.

3.) Hrvatska Politika, dakle stranke i političari, koji su u ime hrvatske politike govorili, nisu doprinijeli ni jedne solucije. Ne daju je ni danas, jer nisu kadri surađivati, iako je svaka od tih političkih stranaka surađivala ili pokušala surađivati sa svim susjedima i djelomično svim neprijateljima hrvatskog naroda. Zato te stranke niti imaju moralnog prava danas nama hrvatskim vojnicima niti davati lekcije, niti svjedočbu rodoljublja, a još manje kritizirati radi djela, koja da smo počinili za vrijeme rata, prije ili poslije njega. Oni bi te lekcije mogli davati tek onda kada bi suradnjom dokazali da hrvatski misle i osjećaju. To neka uzmu na znanje i oni, koji su za vrijeme pravljenja, obrane te pada Države, bili u vladama sa četničkim i srbokomunističkim koljačima. (Ovo se odnosi na prvake HSS koji su sjedili sa četnicima u kraljevskoj vladi u Londonu skupa sa dr. Ivanom Šubašićem, Titinim prvim ministrom vanjskih poslova FNRJ, mo. Otporaš.)

4.) Solucije? Mi ih dajeme. Svi drugi uglavnom govore o tome KAKO BI VODILI DRŽAVU, a nitko neće da sjedne i da razgovara o tome KAKO TREBA DOĆI DO DRŽAVE. Lakše je brbljati nego borbu voditi. Zato izbjegavaju govor o spremanju borbe i izživljavaju se napadima na borce, koji da su mnogo griješili u borbi za slobodu. To je stranačarstvo i ljudska senilnost, impotencija.

Treba u borbi za Hrvatsku Državu okupiti ljevicu i desnicu, Hercegovce i Dalmatince, Sandžaklije i Istrane, Sremce i Medjimource, Bokelje i Bačvane, katolike i pravoslavce, kršćane i muslimane, sjever i jug, proletere i seljake, fizičke i intelektualne radnike, stare i mlade, muške i ženske, ljude dinamita i ljude pera, - stvoriti HRVATSKE SNAGE, HRVATSKO VOJNO REVOLUCIONARNE SNAGE, te pripremiti HRVATSKU REVOLUCIJU, i obnoviti HRVATSKU DRŽAVU. (Vidite, general Drinjanin nije rekao stvoriti hrvatsku državu, nego je rekao: obnoviti hrvatsku državu, što je za moj pojam jače nego stvoriti državu. Poglavnik je stvorio poslije 839 godina hrvatsku državu,

koju su Hrvati izgubili 1945. godine. Sada ju je trebalo samo OBNOVITI, mo)

Prof. Franjo Nevistić dobro je u jednom članku uočio razliku između evolucije i revolucije. Mi bi rekli, da svi moramo najprije evolucionirati, da bi međusobno između Hrvata postigli jedan prihvatljivi studij političke zrelosti i državotvorne svijesti, a onda udruženim snagama sprovesti revoluciju, hrvatsku i svehrvatsku, protivnu srbokomunističke ili bilo kakve druge Jugoslavije.

I polazna točka neće biti ni povratak na kajmakčalansko, solunsko i batinačko doba, ni na ovo i ono izborno doba, na partikularne stranačke, ideološke, osobne i druge polazne točke, nego na onaj narodni, općenarodni, vojnorevolucionarni pokret, koji je doveo do stvaranja HRVATSKE DRŽAVE, a na nama je, hrvatskim vojnicima, da ju OBNOVIMO.

Stranke nisu dovele do Hrvatske Države ni onda, kada su zaista bile okviri naroda, imali jake strukture, bile mlade, dinamične i u rukama autoriteta. Ti su okviri davno propali, stranke zatajile, vodje pomrle, ideologije bile zbrisane, a na licu mjesta se stvorile nove generacije, ideje i osobe.

Mjesto stranačkih snaga imamo folklorne grupe, mjesto političkih predvodnika imamo amaterske diletante, mjesto snažne hrvatske fronte zasnivane na zajedničkom akcionom minimalnom programu, imamo šefove njemačke, australske, francuske, argentinske i drugih policija kao arbitre među razbijenim, pregaženim i deformiranim političkim grupacijama. I imamo UDBU I RANKOVIĆA KOJI ČEKAJU SVOJ ČAS.

Neka o tome razmisle i oni Ustaše koji su se borili i padali za Državu Hrvatsku, ali i oni partizani koji su bili uvjereni, da se bore tobože protiv okupatora, nacista i fašista a za radnička prava.

I neka nas u tome ne smetu deformirani preživjeli iz bilo kojeg tabora, a najmanje oni, koji jedva čekaju da ih se i opet pozove u Beograd, da spašavaju i drugu, kao što su pokušali spašavati prvu Jugoslaviju. Još manje se treba obazirati na one usidjelice, koje danas u emigraciji daju lekcije pameti živima i mrtvima, a za vrijeme rata su imitirali groteske vanjske forme koje hrvatski borci nisu nikada ni trebali, ni prihvatili.

Ne gubimo vremena; RANKOVIĆ VEĆ OKUPLJA I STVARA NOVI SRBOKOMUNISTIČKI, JUGOSLAVENSKI I ČETNIČKI FRONT. Na nama je da mjesto brbljanja, sanjanja i nadmudrivanja, stvorimo jedan APARAT KOJI ĆE BITI KADAR SUPROSTAVITI SE ONOM RANKOVIĆEVOM.

Neka proslave DESETOG TRAVNJA budu u tom duhu. Nitko nema na taj dan monopol, nitko nije isključen, nitko ne smije izostati. Neka se slavi kako god tko zna, može i hoće, ali neka nikada ne zaboravi, da taj dan i njegovo slavljenje ima značenje tek onda, ako smo nešto kadri, u Domovini ili u slobodnom svijetu, doprinijeti za njegovu OBNOVU, kao što su i veliki Francuzi padali i dizali se, ali se nikada nisu odricali svojeg najdržavotvornijeg državnog i nacionalnog praznika 14 Juillet 1789. Mi ne slavimo taj dan zato, da bilo koga slavimo ili grdimo, nego zato, da zbližimo borce za novi pohod.

U tome neka bude dostojno, sretno i bratski proslavljen dan obnove Hrvatske Države i neka se borci svuda u svijetu sjete i palih boraca, skupa sa prvim hrvatskim državnim Poglavarom, Poglavnikom Dr. Antom Pavelićem, svih ministara, generala, biskupa, predvodnika i boraca, obnovi, izgradnji i očuvanju HRVATSKE DRŽAVE.

general Drinjanin.

14-08-2015 14:36#570

Bobani

Stari lisac

Datum registracije

Jun 2013

Poruke

2,348

UPORNOST GENERALA DRINJANINA

Nesumnjivo kroz do sada iznesena **PISMA MAKSA LUBURIĆA** moglo se je primijetiti da general preko svojih prijatelja i ogranaka daje smjernice i putokaze HRVATSKOM NARODNOM ODPORU. Današnjim rječnikom to bi se mirne duše moglo nazvati PROMIDŽA. Pa ako je to tako, ili, još bolje, ako to nije tako, kako bi se moglo znati dali je ta "UPORNOST GENERALA DRINJANINA" bila efikasna. Imati jedan dio, ili bilo kakav god dio, odgovora na ovo pitanje, svakako da se treba uzeti u obzir osam (8) epoha ili vremenskih razdoblja postanka HRVATSKOG NARODNOG ODPORA.

Prva (1) epoha je bila ratna epoha kada je na Ivan planini 1944 godine, odlukom hrvatske državne vlade NDH, osnovan HRVATSKI NARODNI ODPOR kao zalaznica HRVATSKIM ORUŽANIM SNAGAMA.

Druga (2) epoha je bila KRIŽARSKA EPOHA koja je prikupljala vojnike, pripadnike HOS, koji se nisu predali na Bleiburgu u svibnju 1945., nego se povratili u Hrvatsku i borili se protiv nametnutog komunističkog poredka hrvatskom narodu.

Treća (3) epoha je bila pokretanje i obnavljanje HNO u emigraciji, počevši izdavanjem časopisa "DRINA" 1951. pa do razlaza s Poglavnikom dr. Antom Pavelićem 1956. godine.

Četvrta (4) epoha je POVUČENOST U TIŠINU od 1956. pa do Poglavnikove smrti 28 prosinca 1959. godine u Madridu.

Peta (5) epoha je od siječnja 1960. kada se je general Drinjanin ponovno pokrenuo i odlučio prikupiti stare borce a odgojiti nove u konačnu borbu za oslobođenje Hrvatske te izdao ZA DESETI TRAVNJA 1960. u 25 tisuća primjeraka "TEMELJNA NAČELA I DUŽNOSTI HRVATSKIH BORACA U EMIGRACIJI", pa do svoje tragične smrti 20 travnja 1969. godine.

Šesta (6) epoha je najžalostnija zbog toga što svi RADNI SKUPOVI, VANJSKI I DOMOVINSKI FRONT, svi Ogranci, društva, članovi i simpatizeri, prijatelji i suporter, jednostavno se nisu mogli snaći i na svoja leđa preuzeti DUŽNOSTI I ODGOVORNOSTI HNO koje je obnašao general Drinjanin. U tom vrtlogu traženja solucija unutar HNO došlo je do žestokih prepiranja i svađa. Riješenja se tražila, sastanci se održavali, nasljednici se tražili, neki se silom namećali, jedne izabirali a druge rušili, i tako je to išlo do 1974. godine. Te godine u Hamiltonu, Canada, održan je SVEOPĆI KONGRES HRVATSKOG NARODNOG ODPORA, na kojem je, moglo bi se danas reći, dat zadnji čava u mrtvački sanduk originalnog HNO.

Sedma (7) epoha je epoka POLARIZACIJE HNO. Na jednoj strani je Dinko Šakić, zet generala Drinjanina, koji je oženio polusestru Maksa Luburića, Nadu, a na drugoj je Stipe Bilandžić iz Njemačke. Prvi se uživljavaju na legitimitetu prošlosti i djeluju smjernicama originalnog HNO, dakle, idu starim putem, dok drugi kojima su se priključili, kako ih se je tada zvalo, PROLJEČARI, a to su bili između ostalih: Bruno Bušić, Franjo Mikulić, Zlatko Markus, Ivan Cerovac itd.

Osma (8) epoha je kada je iz vremenske potrebe originalno ime "ODPOR" prešlo u "OTPOR". Kao Pročelnik HRVATSKOG NARODNOG OTPORA imao sam mnogo žučljivih prepiranja i svađa sa iskrenim, dobrim i nada sve poštenim Hrvatima. Stari članovi i ODPORAŠI bi sve od sebe dali samo neka ostane staro i originalno ime ODPOR na vječitu i nezaboravnu uspomenu na generala Drinjanina. Ali više nije bilo vremena za povratak na staro ime, ali jest na stare VRLINE. Misija HRVATSKOG NARODNOG OTPORA je završila 21 siječnja 1990. u Clevelandu, kada sam kao Pročelnik HNO na prvoj Konvenciji Hrvatske Demokratske Zajednice, HDZ predsjedniku dru. Franji Tuđmanu 21 siječnja predao sve: fizičke, moralne, financijske i ine dužnosti HDZ. Otporaš.

general DRINJANIN
26.VI.1966

Bratskim odborima
SREDIŠNJICE "ERIK LISAK" i
OGRANKA "BOŽO KAVRAN"

Draga i poštovana braćo !

Osjećam posebnu potrebu da se svima zahvalim na radu i da vam čestitam na uspjehu prigodom proslave DANA HOS-a i HRVATSKIH ANTUNA u gradu Hamiltonu. Iako još nemam sasvim detaljnih podataka o toku i što se nadam da će mi se poslati, kao i o radu SKUPA, vidim, da smo kročili korak naprijed. To je zasluga svih vas i posebno bratskih Odbora, kao kolektiva, i svakog od Vas pojedinca. Hvala Vam braćo i neka Vam služi na čast i drugima kao uzor.

Zadnji uspjesi Otpora na tom području donose Vam i posebnu obvezu. Na Vama je da provedete u život zaključeno, prodrete u nove mase, stvorite nove Ogranke i baze. -da onda s tog područja dadnete i drugima, izvan Kanade, primjer i putokaz.

Molim Vas da ovu čestitku prenesete i na vrijedne članove koji su Vas u svemu pomagali.

Uz naš vojnički pozdrav,
general Drinjanin.

15-08-2015 03:51#571

Bobani
Stari lisac

Datum registracije
Jun 2013
Poruke
2,348

KONSPIRACIJA NA JADRANU, prvi (1) dio. Piše Vjekoslav Luburić, Ustaša Maks.

U nastavcima ću opisati jako slikovit opis Vjekoslava Maksa Luburića. Ovo što ću ovdje u nastavcima iznijeti nema niti jedan posto Hrvata koji danas za ova znadu. Ja dok sam ova čitao bio sam ganut, jer sam kroz ovaj Maksa Luburića opis saznao za mnoge prije nepoznate stvari. Možda sam ja jedan od rijetkih Hrvata koji sam imao priliku pročitati stotine i stotine pisama Maksa Luburić, stotine njegovih opisa kroz koja se mogu saznati njegov osobni život. Maks (tako je on poznat više nego Vjekoslav) Luburić je mnogo pisao i po svemu sudeći, što se do sada zna o njemu, on nije iza sebe ostavio neke u detalje zapisane doživljaje. On je za sigurno, kao i mnogi drugi

povijesni ljudi, htio svoje uspomene napisati u stare dane, uz kamin i sa lulom, ali je sudbina i neprijateljska ruka drugačije odlučila. Zato Maks Luburić nema zapisanih memoara, ali ima na stotine i tisuće Pisama, Okružnica, Letaka, Poruka, govora, vrpca, članaka, poziva za pomirenje itd ...Neka ovo bude uvod u nadolazeće opise. Otporaš.

Izvor: DRINA, br. 8/12, prosinac 1955., strana 291/311

KONSPIRACIJA NA JADRANU.

Otporaš.

Posljednje uređivanje od Bobani : 15-08-2015 at 03:57

15-08-2015 14:11#572

Bobani

Stari lisac

Datum registracije

Jun 2013

Poruke

2,348

KONSPIRACIJA NA JADRANU, (2) dio. Piše Vjekoslav Luburić, Ustaša Maks.

(Nekoliko osobnih doživljaja, koji su mi pomogli odgonetati tajnu, zašto smo u kolievci hrvatskog kraljevstva imali narodnjaka, talijanaša, batinaša, orjunaša, četnika i partizana.) "[Ustaša Maks](#)"

Jedan dva, jedan dva ..brojio je Boško Lavrić "ministrov" sin iz Radišića, dok je šljunak praštio pod opancima snažnih mom aka, koji su iza njega u četveroredovima stupali prema Franjevačkom samostanu Sv. Ante u Humcu, kuda bi svake "nedilje" i svetca pod hrvatskim barjacima išli na Sv. Misu. Bili su to divni momci, ti Radišćani, a Boško im je bio zapovjednik i predvodnik sviju tučnjava sa žandarima i neprijateljima hrvatskog naroda. Otac mu je žestoki Radićevac, znao je o politici, iako je bio obični seljak, i narod ga je zvao ministar. Majka mu "kuma ministrovka", tako smo ju zvali, nosila je i nama mlijeko, pa sam znao s njom ići u Radišiće u "ministrovu" kuću. Poslije smo se skupili nešto djece iz Ljubuškog, Humca, Radišića, Mostarskih Vrata, te iz mahale Gožulj, Guljista, te Žabljak, gdje smo tada stanovali, pa bi i mi išli za četom i pjevali. Naši momci samo "gangaju" i vrište, a mi "školarci" i građani pjevali bismo "MALENA JE DALMACIJA..." Kada bi prolazili kroz grad Ljubuški, prema predgrađu i Humcu, građani bi izlazili iz kafane Alije Bukovca ili iz kafane na Pazaru, pa bi vikali: "Udri Boško, živila Hrvatska!", a kada bi naišao koji fratar, ili hodža, ili vidjeniji građanin, kao gospodin Vitalić, šef "vage", tj. duhanskog ureda, (Tada se je, u to vrijeme, duhan morao predati državi koja ga je vrlo malo plaćala, a taj ured se je zvao "vaga" a onaj koji cijenu duhanu daje zvali su ga "procinitelj". Mo.) ili stari Hasan Gujić, onda bi Boško komandirao: "Pogled na desno, na pozdrav!" I kada bismo u pjesmi spomenuli "još hrvatska trobojnica", onda bi momci vrisnuli, da se čulo i na vrh Mahale.

Tako, ponavljajući marširanje, pjevanje, vrskanje i ono "malena je Dalmacija" počelo se meni vrtjeti u glavi i htio sam znati sve o Dalmaciji. Tako nam jednom fra. A. govorio o Dalmaciji, o kolijevci, gdje su se rađali, odgajali i gdje su vladali hrvatski kraljevi, gdje su ljudi kao i kod nas, "naši", i kako je iza Biokova sve naše, sve do mora, a onda i more u nedogled, gdje se sastaje s nebom. I sve naše hrvatsko... Imali smo kod kuće krasne velike slike Zrinjskih i Frankopana i uvijek su ih nosili na zabave, koje bi se priređivale u "Hrvatskoj čitaonici", koju je moj dedo, "gazda Franjo" ([djed Maksa Luburića, mo](#)) sagradio i poklonio. Htio sam znati, zašto su bili u tamnici Zrinjski i Frankopani? Tako tražeći razloge, pitajući svakoga i razmišljajući o svemu, još prije odlaska u Mostar u gimnaziju, stvorio sam bio odluku, da ću otići preko Biokove, na more, a onda ići u

Zagreb, gdje je glavni grad svih Hrvata. Htio sam sve to vidjeti, posebno Dalmaciju i more, gdje su živjeli hrvatski kraljevi.

Nikako mi nije išlo u glavu, zašto Boško Lavrić sa Radišićanima ne pobije žandare i posebno žandarskog narednika, Cigu, kako smo ga zvali, jer je bio crn kao ciganin, i imao konja isto crna kao i on, koji je progonio hodao na dvije noge, a Cigo imao ogromne brkove, - ali kada je trebalo potpisati nešto, onda je stavljao svoj muhur, jer nije znao čitati ni pisati. I zašto i sva druga sela kao i Radišići ne stvore čete, pa sa revolverima, noževima i "prebijenicama" (karbine prepiljenih cievi i kundaka) ne navale na srpsku vojsku i iztjeraju iz Hrvatske Vlahe, a da vladaju "naši". Tko je bio naš? Pa, zaboga, svi "naši", a to je bio gospodin Vitalić, koji je dao svirati "Još Hrvatska nij, propala...", dok bi braća Vitkovići, vlasli, koji su došli sa žandarima, dali svirati srpsku himnu. naši su Hamid, Dešo i braća im, svi iz moje mahale i kočijaši, koji su sa vagirima navalili na žandare pred Hotelom, kada su htjeli rastjerati Boškovu četvu. Naši su gazde Gujići, stari Hasan, šuster Edhem, naši su Radišićani, svi osim žandara, braće Vitkovića i starog Rusa, koji je s ovima došao.

Moji su pogledi išli preko Biokova, preko Vrgorca i Makarske, na more, u Dalmaciju, i dok nizam tu ideju iz djetinstvo sproveo, nisam imao mira. Kada mi je u petom razredu gimnazije profesor Radak Joco rekao: "More Luburiću, ti ove škole završiti ne ćeš" i nakon što sam više puta bio kažnjen radi lijepljenja cedulja sa natpisom: Živila Hrvatska Država, odlučio sam poći na put. Težak mi je bio grčki, težak latinski, težak "srpsko-hrvatski", teška srpska povijest razbojnika i vladika, a zvala me je Dalmacija, more, zvaio me Zagreb - i moja ustaška sudbina.

Nastavlja se.

17-08-2015 02:53#573

Bobani

Stari lisac

Datum registracije

Jun 2013

Poruke

2,348

KONSPIRACIJA NA JADRANU, (3) dio. Piše Vjekoslav Luburić, Ustaša Maks.

(Nekoliko osobnih doživljaja, koji su mi pomogli odgonetati tajnu, zašto smo u kolijevci hrvatskog kraljevstva imali narodnjaka, talijanaša, batinaša, orjunaša, četnika i partizana.) "[Ustaša Maks](#)"

Kada sam sa komadom kruha, kartom četvrtog razreda i bez pare u džepu pošao prema Trebinju, odlanulo mi je. To je bila moja sudbina i tada sam se osjetio sretnim. Na otčevu grobu u Trebinju, gdje su ga vlasli ubili, položio sam, u sebi i za sebe, prisegu, da ću se boriti protiv Vlaha, koji su ubili moga oca i doveli nas na prosjački štap, a zarobili svu našu Hrvatsku, i krenuo pješke prema Dubrovniku, na more, da vidim gdje se sastaje hrvatsko more sa nebom i odakle sam očekivao, da će doći spas, iako nisam još znao kako.

Gušio me je vlaški ambijent u Trebinju i osvježilo me Dubrovnik, gdje sam našao svoju rodbinu. Začarale su me utvrde, zadivio me zid i kule. U mojim očima sve su te kule i zidine bile pune Radišićana ([Selo kod Ljubuškog i rodno mjesto Vjekoslava Luburića, legendarnog i poznatog borca i vojnika NDH Maksa, kasnije general HOS-a, a u drugoj emigraciji poznatog generala DRINJANINA, koji je napisao "PORUKA IZMIRENJA USTAŠA I HRVATSKIH PARTIZANA", mo.\)](#) a pred svima Boško, pa ne daju u grad ući vlasima. San, nekada i stvarnost, kada su atari Patriciji branili vlasima, da mogu prenoćiti u kneževskom gradu, nego su ga morali

pred noć napustiti.

Znao sam prilično Francuski, nešto njemački i latinski, - sam se ubrzo namjestio u Hotel Imperijalu pomoću jednog zemljaka, (Zbog ove riječi "**zemljak**" Milan Bagarić (1936-2015) i ja smo se pobili sa Srbima na Montmartre u Parizu 1964. godine, zato što su nas neki Srbi/Jugoslaveni izazvali s riječima: "...a evo naših zemljaka koji govore srpski...Ja sam samo odgovorio da mi nismo "zemljaci", da su krompiri zemljaci, a mi da smo Hrvati, našto su nas počeli nacionalno vrijeđati itd. Nama nije trebalo dugo čekati, nego odmah "**ŠAKA I PERČIN**", stara hrvatska izreka za tuču. Redarstvo je došlo i smirilo stvar na zadovoljstvo francuskog redarstva, mo. Otporaš.) šofera iz Ljubuškog, koji je često radio za Hotel, dovodio i odvodio goste. Pomogao sam njemu kao tumač sa strancima, i tako me upoznali portiri i skoro me namjestili u vjeri, da sam iz Crne Gore, kano sam išao sa Mustafom, šoferom, u pratnji Čeha i Nijemaca, gostiju Imperijala. Mustafa I'm je valjda u Hotelu rekao nešto o meni, a meni je svakako strogo naložio, da ne smijem reći, da sam Hrvat, ni iz Ljuguškog, jer "ode ti i ode ja..."Nisam se radio sebe mnogo bojao, ali me je bolilo radio mog dobročinitelja Mustafe i šutio sam, a mako se i zarađivalo dobro, mislio sam skupiti nešto novaca, obući se i - na put, prema Boki Kotorskoj, a onda natrag po cijeloj Dalmaciji.

Hotel Imperijal u hrvatskom Dubrovniku! Pa to je bila grozna star! Vlasnik je bio Srpska Banka i sve čekove i razmjene moralo se obavljati na Srpskoj Banci. Ipak sam ja nosio nekada i u Hrvatsku Banku, ako nije paper izričito glasilo na Srpsku Banku. Tamo me je već poznavao jedan, domaći sin, koji bi me pogladio po glavi, a jednom me odveo direktor i obdarili me sa satom! Direktor hotel je bio Čeh Menšik. Portiri su bili Anton i Janez, ova Slovenci. Zamjenik direktora je bio Debono, pravo čudovište, tada, za mene. Katolik, Talijan i - Srbin, žestoki Srbin, koji je sve poslove vodio u kancelariji i koji ni jednog Hrvata nije namjestio. Sve su bili Crnogorci, Česi, Talijani i Slovenci. Samo sudopere su bile Hrvatice, samo one, jer su Crnogorke, koje su bili doveli polupale eve tanjure i morali su ih opet poslati natrag u Crnu Goru. Šofer je bio Vaso Crnogorac, osoblje u uredu isto, sve su bili, samo ne Hrvati. U srcu hrvatskog Dubrovnika, u srcu Hrvatske!

Bio sam dijete, ali mi je on a lekcija, lekcija Hotela Imperijala, ostala u pameti za uvijek, i uvijek mi služila kao orijentacija za sve, kada se govorilo o Dalmaciji i onom što se u njoj događalo. Nekoliko mjeseci je trajao moj rad - i šutnja! A onda su došla teška iskušenja, umorstvo Radića, Basaričeka i drugova. (Atentat na Radića je bio 28 kolovoza 1928. godine, a po ovome generalovu opisu, koji se može uvrstiti kao "**MEMOARI MAKSA LUBURIĆA**", Vjekoslav Luburiću je tada bilo 15 godina, tri mjeseca i tri tjedna, jer je Maks rođen 6 ožujka 1913., mo) Čitavi Dubrovnik je bio u crno zavijen. Gorilo je u meni, pred očima su mi bili stalno samo Boško i Radiščani, i sve misli išle su jednom: neka sva hrvatska sela svrstaju svoje čete, na čelu sa svojim zastavama i zapovjednicima, pa potamaniti Cige, žandara i srpsku vojsku, i potjerati iz Hrvatske sve te Menšike, Debone, Vase, Janeze i drugove, a dati kruha "našima" u "našoj zemlji". Tada sam se rodeo kao Ustaša, borac i osvetnik, iako sam i prije sazrijevaao, kojim bi putem trebalo ići. Oni ubijaju naše, mi ćemo njihove, i neka saki ide na svoje.

Nastavlja se.

17-08-2015 14:51#574

Bobani

Stari lisac

Datum registracije

Jun 2013

Poruke

2,348

KONSPIRACIJA NA JADRANU, (4) dio. Piše Vjekoslav Luburić, Ustaša Maks.

(Nekoliko osobnih doživljaja, koji su mi pomogli odgonetati tajnu, zašto smo u kolijevci hrvatskog kraljevstva imali narodnjaka, talijanaša, batinaša, orjunaša, četnika i partizana.) "**Ustaša Maks**"

Na Stradunu je ogromna povorka ljudi. Sve u četveroredovima, naprijed duga crna zastava, za njom mladi i čvrsti radnici iz "Hrvatskog Radničkog Društva" i onda građani, u nedogled, od Ploča do Pila, sve jedna povorka, i bez i jedne riječi. Svi prozori zatvoreni, nigdje jedne žene, sve muševci i sve sa pogledom, kojeg sam razumijevao, osjećao. Pred kneževskom palačom u polukrugu žandari, sa puškom uperenom prema povorci, a pred njima žandarski časnik sa sabljom u ruci. Povorka stali i ne miče se, a žandari zakrvavljenih očiju i sa puškom i nataknutom bajunetom.

Ne shvaćam šta se događa. Zašto naši ne guru naprijed, ta žandara je malo. Zapitam jednog koji je stajao uz mene: Šta čekate, zar nemate revolvera i noževa, pucajte u žandare... Otraga sam osjetio udarac i pal u nesvijest. Probudio sam se tek u nepoznatoj kući, okružen ljudima, koji su mi stavljali hladne obloge na čelo. Lupio me medan žandar kundekom, ali nije bilo rane. Ljudi me izvukli u metežu i odnijeli kući. Tako, to je prvo krštenje, iako nisu bile prove batine za Hrvatsku. Pitali me ljudi, šta sam i tko sam, i ja im rekao. Poznavali neki moju rodbinu. Ponosno sam išao prema Imperialu, gdje nađoh Debona. Psuje me, gdje sam i neka izvjesiti zastave jer su manifestanti prolazili i Debono (De Bono) se pobojavao. Tako, zar mene, da izvjesim zastavu. u redu! Zaboravio sam na moga dragog Mustafu, u tren oka se našao na tavanu i izvjesio Crnu i hrvatski zastavu. Morao sam okrenuti jugoslavensku i opet je nataći na koplje, dok sam srpsku razdrapao i bacio kroz prozor. I ponosno sišao dole i naravno, - izletio iz Hotela, i našao se bez posla. Debono je najviše kričao i psovao, a ja mu pred zaprepaštenim gostima na njemačkom i francuskom vikao da su ubili Radića i da ćemo mi njih...

Prije odlaska iz Dubrovnika još sam otišao do velikog reljefa na zidinama, kojega je Meštrović izradio u počast "Kralju Oslobođiocu". Pljunuo sam što sam mogao (**jače, mo**) prema njemu, i rekao: Zbogom Dubrovniče, zbogom Mirčeta, Pile i Ploče!" Otišao sam uvjeren, da će Menšik, Debono, Veso i Janez i ostali jednog dana morati napustiti naš Dubrovnik i našu Hrvatsku, (**tvoj san, dragi naš hrvatski Maksu Luburiću, je ostvaren; Dubrovnik je naš, naš, Hrvatski, mo**) u kojoj će biti kruha i slobode za naše".

Išao sam po otocima i nisam se mogao dosta načuditi, da bas ima toliko Hrvata, i da par žandara mogu nad čitavim otokom vladati! - Zašto ih ne bacite u more! Stari jedan brodar, što je vozio ugljen u Dubrovnik, i vlasnik "vapura" dali su mi pečene ribe, palente i crnog vina, i pitali me o Hercegovini, o nama, o našim muslimanima. Nikako im to nije išlo u pamet, da su "naši", ali im je bilo drago, da jesu, jer nas je tako više. Pa onda bi govorili talijanski između sebe i uvijek se vraćali na isto, dali su i "Turci" za Radića. Onda sam im pjevao "Malena je Dalmacija" i govorio o našem "Sadiku doktor trava". (**U Ljubuškom je bio jedan vrlo čuveni i dobro poznat doktor Sadiković, hrvatski musliman, mo**) Poznat je, naime, Sadik Sadiković, koji je narod liječio sa travama i nikom ništa nije naplaćivao. On bi sjedio u kafani, pio kafu, ljudi dolazili i on im davao trave i liječio ljude, a posebno je mnogo naroda dolazilo iz Dalmacije i s otoka. "Pa je li Sadik doktor naš?" - pitaju. "Pa jašta, bolan, pa jašta, naš čovjek, Hrvatina pravi, on i sinovi mu, uvijek su to bili, i naš narod džaba liječili." Ta znao sam, jer smo susjedi, živjeli dugo godina u istoj mahali Žabljak, a stari nam bili pravi bahati (**prijatelji, mo**) i prijatelji. Mnogo su se veselili da je tako, (**ali na svu žalost to tako ne izgleda danas, ali se je nadati da će se neotrijeznjeni otrijeznuti i postati ono što su od pamtivijeka i korijena bili, a to jest hrvatski muslimani, mo**) samo su uvijek govorili, da se bone Talijana, koji da su jako gladni i da će svu ribu poloviti i pojesti...

Našao sam se u Hercegovnom. Bila je sezona i sa znanjem jezika odmah sam se namjestio kao

"pikolo". Vlasnik Hotela gazda Komljenović, mislim, da je bio senator ili narodni poslanik. Imao je trgovinu i pola Hercegovačkog bilo je njegovo. Hotel "Boku" je sag radio sa parama što ih je dobio iz Beograda. Zakupnik Slovenac. Kuhar Crnogorac, konobari Srbi i Crnogorci. Među njima i mali Jordan. On je bio Makedonac, i smjesta se sprijateljismo. Jedini Hrvat ja. U grade saki dan više Crnogoraca, više Slovenaca, više Srba, a hrvatska sirotinja samo može životari, biti ribar, posluga, nadničar, zidar i tako. Sve ostalo njihovo, a to znači: Crnogorci, Srbi, Slovenci, Česi i Talijani.

Nastavlja se.

17-08-2015 17:48#575

Bobani

Stari lisac

Datum registracije

Jun 2013

Poruke

2,348

POSEBNI PRILOG

(Neka i ovo pismo gospodina Damira Sjeverac bude dio opisa Maksa Luburića. Pismo je dirljivo, jer se radi o obitelji, djedovima, koji su svoje živote dali za Hrvatsku Državu, a ne za ovaj ili onaj politički poredak, za ovu ili bilo koju političku doktrinu, za fašizam, antifašizam ni komunizam. Gospodin Damir Sjeverac traži pomoć od mene ili bil koga to bu mu mogao bilo što reći o djedovima, Ivanu i Stjepanu Sjeverac. Molim sve one koji ovu poruku pročitaju a znadu bilo što, ili su čuli o ovoj dvojici Hrvata koji su svoje živote dali za Hrvatsku, da se jave izravno gospodinu Damiru Sjeverac kojeg e-mail adresa priložena. Također i moja e-mail adresa je priložena, pa se možete i meni javiti. Hvala najljepša i evo Vas poZDravljam s našim hrvatskim poZDravom: ZA DOM SPREMNI! Mile Boban, Otporaš. mo)

Nestali za vrijeme II svjetskog rata

Damir Sjeverac (damir.sjeverac@hotmail.com)

To: froate@hotmail.com

damir.sjeverac@hotmail.com

Hvaljen Isus i Marija!

Gosp. Boban lijepo vas pozdravljam iz Slavonije (Nova Gradiška), zovem se Damir Sjeverac, inače umirovljeni hrvatski vojnik.

Pročitao sam knjigu Pisma Vjekoslava Luburića 1952-1969 i ne znam koliko sam suza prolio, jer su i moja dva djeda Sjeverac Ivan i Stjepan bili dio povijesti stvaranja NDH i težnje da Hrvati imaju svoju državu.

Šaljem vam ovaj e-mail, ako ste mi u mogućnosti pomoći oko ova moja dva djeda koja su nestala 1945 god. Eto razmišljao sam, bili ste u raznim zemljama i kretali se među našim ljudima, da li ste možda čuli za njih dvojicu, Sjeverac Ivan (1920 g.) i Sjeverac Stjepan (1914 g.), rođeni u Donjem Varošu - Stara Gradiška. Ivan je bio u ustašama od prvog dana, a Stjepan je bio čuvar po kaznionicama (Stara Gradiška i kasnije Hrvatska Mitrovica).

Moja obitelj nikad nije izgubila nadu da su ostali živi poslije Bleiburga i svaka informacija bi mi puno značila, čak i ako ste nekog poznavali a da je iz sela oko Stare Gradiške.

Srdačan pozdrav Vama i vašoj obitelji!

ZA DOM SPREMNI!

18-08-2015 13:38#576

Bobani

Stari lisac

Datum registracije

Jun 2013

Poruke

2,348

KONSPIRACIJA NA JADRANU, (5) dio. Piše Vjekoslav Luburić, Ustaša Maks.

(Nekoliko osobnih doživljaja, koji su mi pomogli odgonetati tajnu, zašto smo u kolijevci hrvatskog kraljevstva imali narodnjaka, talijanaša, batinaša, orjunaša, četnika i partizana.) "[Ustaša Maks](#)"

Nije bilo sudden ostati ni tamo dugo. Dolazi veliki parobrod iz Splita i Dubrovnik a sa "Hrvatskim Sokolom". Stajao sam na terasi i video brod i na njemu sokolaše, hrvatske zastave i glazbu, koja je stalno sviral: "Malena je Dalmacija..." Ponekada su prolazili ispred hotela, ili dublje na moru, holandeski brodovi, pa sam mislio i tada, da je Holandeski i da je njihova zastava, ali kada sam čuo zvukove koračnice, srce mi je počelo divlje lupati i kao lud sam potrčao prema luci. Kada sam stigao našao sam tamo desetak domaćih Srba, među njima i sinove gazde Komljenovića i konobara Glišu, mako se tuku s onima, koji su htjeli prihvatiti bačeni konop sa broda da može pristati. Bacio sam se kao lud na Glišu, razbio mu nos i pali oba u more kraj broda. Sa broda su mi bacili konop, i tako me spasili, jer je Glišo isplivao i njegov ga izvukli, a žandari rastjerali Hrvate i brod nije mogao pristati.

Sa broda sam tužno gledao kako žandari tjeraju naše, a Srbi se skupljaju i bacaju kamenje na brod, psuju Hrvate i sokolaše, i prijete nama na brodu. Tako sam otišao iz Hercegovine sa hrvatskim sokolom u Split!

Ja sam uvijek bio Orlaš i Križar, dale protivnik Sokola, iako smo nekada u Ljubuškom imali Hrvatski Sokol i on je bio center hrvatstva, dok ga silo nisu prekrstili u Jugoslavenski Sokol i otehi sprave i inventar. U Mostaru smo bili protiv Sokola, ali sada je za mene Sokol bio nešto veličanstvenoga, te oni su bili Hrvati! Bio je to izlet Hrvatskog Sokola po Dalmaciji i meni je to izgledalo kao jedna ogromna četa, kojoj samo fale puške i bombe. Govorio sam im o Ljubuškom, o Imperialu i Jordanu Makedoncu, koji je uvijek sa mnom bio protiv konobara Dušana i Gliše, ali su me trpjeli, jer sam znao njemački i francuski, a obi nisu znali ni jedne strani riječi i zakupnik Slovenac zato me branio pred gazdom Komljenovićem, pred Dušanom i Glišom.

Jordan je bio iz duše protiv Srba i to mi je prvi puta otvorilo oči o mogućnosti, da se i drug dignu protiv Srbije. Čuo sam bio i o komitama Crne Gore, i kuhar hotel je bio neke vrsti separatist, federalist, i nije volio Srbijance. Nije mi evo to bilo jasno, ali sam ga volio više nego druge, jer je držao sa mnom i Jordanom. Jednog dana su žandari odveli Jordana i nikad nismo znali šta se dogodilo. Vjerojatno je bio vojni bjegunac. Tako su Sokoli u mojim očima bili otkrili hrvatski Split, taj veliki hrvatski grad, gdje nije bilo Vlaha, nego sve "naši". U mojim očima rasle su čete, i nakon četa Ljubuškog i Širokog Brijega, tu su čete sa Straduna, tu Hrvati Hercegnovog i tu Sokoli Splita. Ogromna četa Splita, kola je u mojoj mašti bila duga kao od Humca do Mostarskih Vrata! Sa ovim četama bi se dala Hrvatska osloboditi! "Zašto to ne činite?" - govorio sam kapetanu broda, koji mi je rekao, da sam mulac, ali da imam dobru glavu. Kasnije mi je dao punu torbu keksa, čvaraka i sot dinars, i rekao mi da je i on Hrvat, i da ne voli Vlahe, i da je Radićevac, i da hoće Hrvatsku, - ali da

to moraju kazati iz Zagreba, gdje su vođe stranke i cijele Hrvatske.

U Splitu sam našao nešto drugo, što mi je poremetilo račune, našao sam komuniste. Tražeći posla stigao sam u okolicu Splita do gripe ljudi, koji su vadili neku zemlju i na željeznim kotačima-vangončičima ju nekuda slali. Tamo su govorili o bogatima i siromašnima, o Rusiji, o komunistima, koji će osloboditi sve proletere. Čuo sam već dosta o tome. Mostar je bio kula komunista, a u razredu smo imali komunistu Oslera, sina bogatih državnih, muslim, šumarskih inženjera, koji su i u Ljubuškom bile neko vrijeme. Ali, komunisti su bili Srbi, željeznički radnici, dok nikada nijedan Hrvat nije bio komunista, barem kod nas, ne. Ali su ovi ovdje bili, i nikako mi nije išlo u glavu, da naši ljudi mogu to biti. Jasno je, da treba osloboditi Hrvatsku i protjerati dušmane, koji sprječavaju da hrvatski čovjek bude sretan. Ali, luka i fabric su ipak odgajali mnogog komunistu, i to mi od Splita nije bilo drago. Sada se, dale, nismo dijelili samo na "naše" i "njihove", nego i među našima ima "capitalist" i "proletera", kojima je nešto drugo na pameti, a ne domovina.

Obašao sam cijelu Dalmaciju, sve otoke, eve gradove, i mnogo seli. Svi su bili Hrvati, iako ih je bilo mnogo, koji nisu bili zato, da se dižu čete. Bojali su se Talijana, da će im, onako gladni, kakvi su "pojesti svu ribu". Malo ih je volilo Srbe, a ponekada ih je bilo, koji su ih volili, ili su govorili, da su Dalmatinci, i po nekoji, da je proleter. Živilo se slabo, glad je ubijala ideale, i brodovi su donosili letke, u kojima se govorilo o raja, i o Rusiji, gdje se kruh ne plaća, nego svatko uzme u pekari koliko hoće.

Nastavlja se.

18-08-2015 22:50#577

Bobani

Stari lisac

Datum registracije

Jun 2013

Poruke

2,348

KONSPIRACIJA NA JADRANU, (6) dio. Piše Vjekoslav Luburić, Ustaša Maks.

(Nekoliko osobnih doživljaja, koji su mi pomogli odgonetati tajnu, zašto smo u kolijevci hrvatskog kraljevstva imali narodnjaka, talijanaša, batinaša, orjunaša, četnika i partizana.) **"Ustaša Maks"**

Razmišljao sam o mojima, o mom Ljubuškom, o sirotinji, kola se i po godinu dana nije kruha najela, a neka ni okusila, gdje se jeli "pure", tj. kukuruznog brašna, a i onda je bilo beričetno i svijet zadovoljan. Problem je bio ne umrijeti od glad, a kada je bio dinars, pa se mogla kupiti "štruca" tj. bijeli kruh, to su onda nosili djeci kao kolač, ili bolesnima kao okrjepu. nadnica je bila malena, trebalo je slati svojima, živjeti i spremati za "crane dane". Žuljave ruke su krampale zemlju, a tuberkuloza je ubijala u cvijetu mladosti i one, koji su se po 16 sati gušili pod zemljom, vadeći rudaču. Kod kuće obitelj, i uvijek mnogobrojna, jer u Hercegovini (**i majka prijepisa ovih redaka je imala petnaestero (15) djece, mo. Otporaš.**) nema bijele kuge, nego crna, kola je ubijala zdrava, snažne i mlade od gladi.

Kada upekne "zvizdan", (**tako smo mi u hrvatskoj Hercegovini govorili za veliku ljetnu vrućinu: "kad upekne zvizdan", mo. Otporaš.**) bez kiše, zemlje malo, ili nimalo, kamen sve i živi se na kamenu i od kamena, onda ni pamet ne funkcionira. Mrzi se onog, tko ima kruha, a kamo li ne bi onog, tko ti ga krati, krade, otima. Pravo, rada i kruha! I kao u Rusiji, gdje uđeš u pekaru i zametneš se štrucom od pet kila ako hoćeš. I nema para, dinars i kupovanja, nego svatko dobije sve što treba i

koliko treba! Tako su govorile cedulje, letci, knjižice i brošure, koje su nam dali oni radnici na čitanje. (Po ovome što ovdje iznosi Vjekoslav Luburić (**jer tada on još nije bio poznat kao Maks niti je bio general,**) moglo bi se razumjeti one Dalmatinske, Istarske i Bosansko/Hercegovačke Hrvate koji su jugoslavenskom, komunističkom i ruskom prijevarom otišli u partizane, misleći da se bore za radnička prava i socijalnu pravdu i ravnopravnost. Dakle, sve u svemu, to je bila jedna zavaravajuća proleterska doktrina, koja je sto puta gora od fašizma i nacizma, koja je prevarila i Istok i Zapad i mnoge svjetske prijestolnice, tj. metropole, pa se nije čuditi da je među tim prevarenima bili i Hrvata, mo. Otporaš.)

Bio sam još dijete, ali sam prošao patnju i glad. Znao sam što je željeti i ne imati kruha. Vidio sam i svoje i druge, bez kruha, znao sam cijeniti i vagati. Ali, kada bi hrvatska vlast sjedila u "vagi", tj. u duhanskom uredu, i pošteno platila naš duhan, svaki bi seljak mogao ići u Srijem i Slavoniju i kupiti žita, koliko mu duša hoće, pa u mlin, samljeti i vesela ti kuća! Tako su govorili svi naši. Da je hrvatska Vlada, on a bi platila pošteno (**ovdje se misli na duhan, mo**) i svi bi bili zadovoljni. A ovako samo su zadovoljni braća Vitkovići i atari Rus, koji imaju monopol na ćate (**papir za pušenje u koji se duhan mota kao cigareta, mo.**) i šibice, jer je vlast njihova, srpska, vlaška. Ne treba nama džabe somuna, ni štruca, ni u Rusiji "ne vise somuni o drači", nego treba pošteno platiti duhan i sve u redu. Radniku platiti svoje, pa pekar neka prodaje somune i štruce, stari Alija neka prodaje kakve, (**tako piše u tekstu, mo.**) činovnici poštuju svoj narod, kao što su činili gospodin Vitalić i ostali, koji su bili "naši", a ne kao Cigo, koji nije znao čitati, nego udri prstom ili pečatom, a konj mu se propinje na dvije noge od puste hrvatske muke što ždere. Tako su umovali naši ljudi i tako sam ja mislio. I tako to rekao i onima u Splitu. Otišao sam iz Splita s vjerom u Sokolaše i dobre Radićevce, ali nisam zaboravio ni onih, koji su sanjali o Ruskim pekarama i zemaljskom raj u bez novca i kapitala.

(Neka mi bude dozvoljeno ovdje nešto ubaciti što se nije znalo a trebale se je znati, a to su neke ideje Maksa Luburića.

MOLBA SVIM HRVATICAMA I HRVATIMA!

Jedna skupina ozbiljnih Hrvata u još uvijek preostaloj političkoj hrvatskoj emigraciji se ozbiljno bavi napisati ozbiljnu knjigu ili knjige o životu i radu Vjekoslava Maksa Luburića. U tu svrhu su nam potrebni svaki i najmanji mogući podatci koji nam još uvijek fale, kako bi se mogla istinito napisati životna biografija o Maksu Luburići, generalu DRINJANINU. Ono što su neprijatelji o njemu pisali, nije nikakva ozbiljna i vjerodostojna biografija. Mnoge su se laži na račun Maksa Luburića napisale i izrekle, a najmanje se je o njemu istina rekla. Ja ću ovdje ukratko iznijeti samo onaj mali dio o kojem mnogi još ne znaju skoro nošta:

Vjekoslav "Maks" Luburić je rođen 6 ožujka 1913. godine na Humcu, selo Radišići pokraj Ljubuškoga. Otac Ljubomir, Ljubo Luburić, kojeg su srpski žandari ubili pred Božić 1918. (Ovo područje treba istražiti.) Djevojačko prezime njegove majke je bilo Marija Soldo. Udaje se za Ljubo Luburića, imaju četvero djece: Miru, Dragu, sestru koja se je utopila u rijeku Neretvu kada joj je bilo 15 godina i Vjekoslav. Udovica Marija Luburić se preudaje za Jozu Tambića iz Livna, s kojim ima troje djece: Nadu, Zoru i Tomislava. Ovo područje treba do temelja ispitati. Pučku školu je pohađao na Humcu a gimnaziju kod hrvatskih franjevac na Širokom Brijegu. Malo se zna o njegovom školstvu u Mostari, i tu je to područje gdje nam podatci hvale. Njegova majka Marija (1886-1989) se preudaje. Vjekoslav Luburiću je bilo zabranjeno pohađati bilo kakovu školu u srpskoj kraljevskoj državi SHS. Godine 1929 napušta svoj rođeni Humac, ide u Dalmaciju, posjećuje ujca na otoku Korčula, radi svakojake poslove, stiže tridesetih godina u Zagreb gdje saznaje da postoji u Mađarskoj jedan Ustaški Logor u koji dolazi ni punih 18 godina starosti. Tu upoznaje mnoge Ustaše među kojima i legendarnog Juru Francetića, koji Vlekoslav Luburiću daje konspirativno ime MAKSA, a ovaj njemu LASO.

Odavle pa do dolaska Maksa Luburića u Španjolsku preskačem. Maks Luburić dolazi u Španjolsku 18 listopada 1948 godine. Najprije je bio u jedno vrlo strogom samostanu, sve dok nije dobio valjane i potrebne papire za stalni boravak u Španjolskoj. Tu, siguran u svoju budućnost, počima razvijati svoj hrvatsko državotvorni rad kroz redove Hrvatskog Narodnog Otpora. Okuplja rastrkane hrvatske vojnike. Upoznaje jednu otmjenu španjolsku damu po imenu Isabel Hernaiz, s kojom se ženi 19 studenoga 1953. godine. Sa njom ima četvero (4) djece: Domagoj 1954, Drina 1956, Vjekoslav 1957 i Miroslava 1958. Spor i razlaz POG LAVNIK/LUBURIĆ 1956. godine je posebna tema koju bih svakako želio podijeliti sa mojim prijateljima - pa i sa onima koji se ne smatraju mojim prijateljima -

BISERI I IDEJE VODILJE GENERALA DRINJANINA -

1968 -

"Mi smo za Hrvatsku Revoluciju i u toj Revoluciji ima mjesta svakom Hrvat u borbi za Hrvatsku Državu, a ne za ovaj ili onaj politički režim" - -

1968 - -

"Hrvatske Oružane Snage moraju znati preboljeti rane prošlosti i UZDIĆI SE NAD SVE IDEOLOGIJE i biti sluge Domovine, a ne gospodari Domovine, i još manje sluge OSOBA, STRANAKA, IDEOLOGIJA I KLASA". - 1966 - -

"Hrvatska mora nadoživjeti preživjele ustaše, raspršene "seljake", odebljale partizane, buntovne hrvatske komuniste, sve ideologije, sve osobe, sve stranke, sve programe i sve razlike."

- 1967 - -

"Kao politički zreo i nacionalno svjestan narod moramo organizirati svoju političku borbu bez natruha ideologija, a svoje oružane i revolucionarne snage postaviti tako, da ne služe osobe, pokrete, režime, ideologije, nego samo i jedino HRVATSKU DRŽAVNU IDEJU, HRVATSKI NAROD I HRVATSKU BUDUĆNOST!"

-1967 -

"Ranković će naučiti hrvatske komuniste moliti oče naš, general Drinjanin Anti Kršeniću 13 svibnja 1967. Povodom Deklaracije hrvatskog književnog jezika."

-1968

- - "Predugo smo mi Hrvati mislili glavom svojih stranačkih i ideoloških šefova i predugo smo bili pasivni objekti političkog rada, problemi su bili rezultati takvog stanja i predugo traje naša pobuna duhova, a da bi smo htjeli kročiti stazama prošlosti".

- DR. ANTE CILIGA - OBRANA svibanj 1970, str. 11 -

"Naša je emigracija od 1945/1969 dala samo dvije MARKANTNE LIČNOSTI: prof. Krunoslava Draganovića i Vjekoslava Maksa Luburića ...Oni su se istakli nizom inicijativa, koje su dale obilježje života ove emigracije ...Luburić se afirmirao kao jedna od NAJVAŽNIJIH i NAJMARKANTNIJIH ličnosti ove emigracije...stanovite VOJNIČKE kao i stanovite POLITIČKE sposobnosti Luburićeva su NEDVOJBENE i POZITIVNE ...PRIRODNA INTELIGENCIJA LUBURIĆA BILA JE VANREDNA ...DALEKO IZNAD DRUGIH VODJA I VODJICA NAŠE EMIGRACIJE. PA I ONIH S DOKTURATIMA ..." - DANICA - 17 prosinca 1969.,Tjednik hrvatskih franjevaca u Chicagu -

Da vidimo šta kaže Luburićev ideološki i politički protivnik i bivši zatvorenik u Sabirnom Logoru Jasenovac, dr. Ante Ciliga (1898/1992): -

" Uvjereni smo zato, da će hrvatski narod, kada jednom bude ujedinjen i oslobođen, kada svlada svoju dosadašnju plemensku razdrobljenost i pocijepanost, u oslobođenu domovinu, kao simbol

hrvatske slobode i ujedinjenja, prenijeti u zajednički grob u Zagreb, na Miragoj, tijela onih neujedinjenih u životu svojih vođa, Mačeka i Pavelića, a da će Luburićevo tijelo biti prevezeno na vječni počinak u njegovu Hercegovinu, u njegov Ljubuški, te da će na putu u Zagrebu, biti izloženo mrtvom borcu i opće priznanje. Koliko god je on griješio, u prvom redu u onoj prvoj fazi svojega života, bilo iz ideološkog fanatizma, bilo iz dinarske svojevolutnosti, nikada on nije griješio zbog koristoljublja; sve što je učinio, činio je za ideju, kako ju je on shvaćao, nikada za novac, za bogatstvo, za materijalno dobro, za ugodan i lak život. To je najveće priznanje, koje će mu povijest dati". Iz "DANICE" 17.12.1969. •

U Kninu sam upoznao još nešto. Snijeg zameo kod Gračanca, kako su rekli Ličani željezničari i naš se vlak vratio u Knin. Ne može se dok se ne probije, govorili su, a to će biti na proljeće. Probali su sa tri četiri lokomotive, a onda evo stalo i dok ne otopli, nema prolaza u Gospić, ni Otočac, ni Zagreb, kamo je vodio moj put. Zakupnik kantine bio je konobar Vaso. Vlastnik je bio gazda Stevo. On je bio predratni četnik ili dobrovoljac i dobio je sve "štacije" ([sve kantine i pristaništa na kolodvoru, mo](#)) od Otočca pa do Splita u zakup. Možda i nije sve bill njegovo, nego većina, ali su govorili: Sve je to gazda Steve, koji je onda iznajmljivao i masne pare zarađivao. Vaso je bio oženjen sa Hrvaticom. Kći im pravoslavna i data za pravoslavnog, iako ju je majka odgojila kao katolkinju. Ruža se zvala. Sinovi su joj već postali pravoslavni i Srbi. Brat Vesine žene se oženio sa pravoslavnom, iz iste obitelji, ali je majka odgojila djecu kao Srbe, pravoslavne. To je za mene novi problem. Oboje izgubljeni za Hrvatsku, sva djeca su srpska i pravoslavna. Tako njih saki dan više, a nas manje, kale gazda Toni, bogati hrvatski trgovac iz Knina, koji je predao sinovima trgovinu, a oni mu davali svaki dan 100 dinara da "tera kera", kako su onda rekli, da lumpuje, plaća tamburaše i hrvatuje po Kninu, tuče se, on i njegovi sa srpskim tamburašima gazda Steve. Da preživim, dok se "otvori pruga", kako su govorili, radio sam na stanici, išao sa drugim radnicima čistiti, lopatati snijeg i navečer s njima skupa se grijao, pjevao i čitao im novine i knjige. Drugo se nije moglo šta raditi. Tada sam upoznao svu tragediju hrvatskog Knina. Željezničari Šikić i Orešković, "bremzer" i vlakovođa, bili su Hrvati. Ostali su bili Srbi, pa su se družili sa Srbima, a Hrvati sa Hrvatima. Svaki svome. Dok nisu došli tamburaši gazda Steve i istjerali sve sa stanice, tako je bilo i žandarima posla.

Gazda Toni se isto naganjao i "terao kera", kao i gazda Stevo, spiral se naizmjenično srpske i hrvatske himne, koračnice, a lupale se i hrvatske i srpske glave. "Kada započne", svi su govorili, kada su se svađali. Jedini koji nije bio ni na jednoj strani bio je šef ložione, Mađar porijeklom, koji je pio sa svakim, gdje je bili vina i rakije, i medan "financ", koji nije znao šta je. Bog bi ga znao odakle je bio i šta je bio. Inače i financi bi se od vremena do vremena napili i podijelili. Jedan je bio Hrvatina i sa bajunetom natjerao tamburaše gazde Steve sa stance, a onda bacio finansijsku kapu i stavio ličku kapicu na glavu i tako sa tamburašima hodao po Kninu.

Nastavlja se.

Posljednje uređivanje od Bobani : 18-08-2015 at 23:00

19-08-2015 14:09#578

Bobani

Stari lisac

Datum registracije

Jun 2013

Poruke

2,348

KONSPIRACIJA NA JADRANU, (7) dio. Piše Vjekoslav Luburić, Ustaša Maks.

(Nekoliko osobnih doživljaja, koji su mi pomogli odgonetati tajnu, zašto smo u kolijevci hrvatskog

kraljevstva imali narodnjaka, talijanaša, batinaša, orjunaša, četnika i partizana.) **"Ustaša Maks"**

Tako smo dočekali proljeće i tako ostavo Knin, gdje je svaki svakome govorio: "Kad započne". Nije bili sumnje ni za mene ni za nikoga tamo, što se misli! Gazda Stevo je uvijek imao užasne žandare, a gazda Toni uvijek protiv. Čak se i Soka, sestra Vasina prijetila našima. Ona je hodala po selima i kupovala zlatne i srebrene kune, naime krzna, koja su nekada u starim vremenima tvorili osnovnu hrvatske valute, kao i za vrijeme NDH, kad je kuna postala hrvatski novac. Progonila je Hrvate koji bi se bavili hvatanjem kuna. Kada sam stigao u Gospić, izgledalo mi je kao da sam došao u Hrvatsku Državu. Tamo su ljudi nosili ličke kapice i hrvatski grb, zastavu i bili kršni, borbeni, bili ono, što su kasnije postali - Ustaše!

Zagreb! Naš bijeli Zagreb! Tamo sam našao one, koje sam tražio, postao Ustaša i tamo ostao do danas. kada sam u Zagrebu našao Ustaše, jasno mi je bilo sve ono, što sam sanjao, što sam razglabao, ali nisam mogao ni znao u djelo sprovesti. Moj put je bio jasan, sve je bilo jasno, sve odgonetano. Tada sam i na probleme Dalmacije gledao drugim okom, povezivao događaje i dao im cjelinu. Tamo su mi razjasnili cjelokupnost problema, ulogu Menšika, ne samo u Imperijalu i Dubrovniku nego i u cijeloj Hrvatskoj. Tamo mi je bilo jasno, šta su sve učinili razni De Boni, razni Janezi, Vase i drugovi. Oni su konspirirali na živom tielu majke Hrvatske, oni nas ekonomski zarobljavali, kao što su i gole Čehinje širile sifilis među mladim ribarima i mornarima. Oni davali letke o idealnim Ruskim pekarama, gdje se dijele somuni bez novca, oni govorili o hrvatskim kapitalistima i popovima, a služili su srpske kapitaliste i srpske popove dovodili u hrvatsku Dalmaciju. Jasno mi je bilo, da će se sutra, čim bude prilika, tamburaši gazda Steve i gazda Toni tući ne tamburama, nego olovom i dinamitom. Jasno mi je bilo i to, zašto su Hotel Imperijal i srbska vojska stvarali "Srpsku glazbu" u Dubrovniku i zašto Sokolašima nisu dali iskrcati se u Hercegovom. Jasno mi je bilo zašto čete na Stradunu ne uzmiču pred žandarima, ali ih ne napadaju, i prime svega jasno mi je bilo, zašto se ne digne ponosni hrvatski narod i ne obračuna sa dušmanima.

Otišao sam i na Prilaz i bio primljen skupa sa nekim drugim omladincima kod Mačeka, ([general Drinjanin je u svojim 15/16 nastavaka "Povodom smrti Vladka Mačeka" koje je objavio u novini OBRANA 1964/1965. godine o tome pisao, kako mu stražari nisu dozvolili ući kod Mačeka, a on da se je na silu i silom probio da vidi Radićeva nasljednika mačeka, mo.](#)) gdje su nam rekli, neka budemo dobri! Predveo nas je jedan dalmatinac, valjda Ivšić, koji je nosio debeli štap i bio u demonstracijama, ali nije htio čuti, da bi nam dali revolvere, što smo tražili. Jasno mi je bilo zašto se ne pokrene četa Boška Lavrića i sve takove čete i spoke se, u jednu ogromnu Hrvatsku Četu, koja će stvoriti Državu Hrvatsku. Ne, nije ova put, nego treba ići ustaškim putem, putem borbe, časti, obraza, žrtve i krvi. Postao sam čovjek, postao Ustaša.

U emigraciji su Dalmatinci bili stup ustaštva. Njih je bilo najviše, obi su bili i najglasniji i najdinamičniji u logori su volili Dalmatincima, a kučeberi ([u ovom smislu to su trgovci koji svoju robu prodaju hodajući kroz selo i od kuće do kuće, mo.](#)) su postali ustaški agent i organizatori. Radnici, rudari, student, seljaci, mornari, zanatlije, - sve su to ustaše! Tako, to su Dalmatinci, to su Hrvati, to su oni koje Hrvatska treba! Menšiki, Janezi, Vase, Save i Soke, to nisu Dalmatinci, to su dotepanci, stranci, to su sluge tuđina, sada, jučer i odvajkada, oni će i sutra biti protiv nas. Oni su permanentna i živa konspiracija protiv Hrvatske. Oni su **cdv**, koji nas rastače, otrov, koji nas ubija, gaze, koji našu krv sišu, komunisti, koji nas razdvajaju, vječne sluge svih neprijatelja Domovine, sluge svih tlačitelja od pamti vijeka. Ustaša je revolucija u svojim Načelima postavila svaku star na svoje mjesto. Ali, konspiracija dušmana je tekla i posebno došla do izražaja onda, kada je naša borba za postignuće svoje Države dosegla vrhunac, kada je osnovana Nezavisna Država Hrvatska.

U borbi za ostvarenje svoje države Dalmacija se tukla kao i svaka drug hrvatska provincija. Dalmatinci su se tukli kao i moji Radišćani, kao i Boško Lavrić i drugovi, kao i Bošnje, kao Sremci, Slavonci i Zagorci. Sva je Hrvatska bila jednodušna, Sea je plamtjela istim žarom, sva je bila jedna!

Došla je sloboda, ali uz slobodu i sjena ropstva, došli su Talijani! Oni su došli, a sve je govorilo, kao da se vraćaju, da se vraćaju na svoje, talijansko, rimsko, venecijansko! Snimaju se smiješne snimke kako "oslobađaju" Dalmaciju i hrvatski je čovjek u Dalmaciji najprije osjetio u srcu, a skoro i na koži, kakvo je to "oslobođenje".

mladaj Državi Hrvatskoj guša je bila stisnuta, moralo se je praviti compromis. Onoga dana, kada se naša delegacija, na čelu s Poglavnikom, vraćala iz Rima, Koškov i ja smo osiguravali zadnji dio puta prema Zagrebu. Nismo govorili o problem, šutjeli smo, a Moškove su oči bile pune suza. On je iz Kotora, i znao je, da je Boka Kotorska teška žrtva u rukama talijanske soldateske. Tamo ima majku i ima izravne veze i vijesti. Bez rieči mi je dao pismo, koje je dan prime dobio. Zlo, zlo i gore! Šta nam donosi Poglavnik iz Rima? Obavlja li smo poslove osiguranja savjesno, ali bez radosti. Predosjećali smo, da je nešto žrtvovano, da je tu prva povijesna hipoteka naše ustaške revolucije. Na licima onih, koje smo čekali nismo čitali ništa dobra. Nigdje radosti, ni oduševljenja, svi su bili teško žalosni.

Nastavlja se.

20-08-2015 00:12#579

Bobani

Stari lisac

Datum registracije

Jun 2013

Poruke

2,348

<http://ljubuski.net/16190-hrvatskofr...31-srpnja-1965>

Lijep PoZDrav iz Ljubuškog, gosp. Boban.

--

neovisni portal ljubuski.info

20-08-2015 22:12#580

Bobani

Stari lisac

Datum registracije

Jun 2013

Poruke

2,348

KONSPIRACIJA NA JADRANU, (8) dio. Piše Vjekoslav Luburić, Ustaša Maks.

(Nekoliko osobnih doživljaja, koji su mi pomogli odgonetati tajnu, zašto smo u kolijevci hrvatskog kraljevstva imali narodnjaka, talijanaša, batinaša, orjunaša, četnika i partizana.) "[Ustaša Maks](#)"

Sam Poglavnik je nastojao dati njegov poslovični smiješak, ali Mu je jedva uspijevalo. Moškov je već bio pregorio Boku Kotorsku, nego se bojava gorega. I to gore je došlo: Rimski ugovori. Svi smo bili svjesni, da ih je trebalo stvarati, svi se osjećamo krivcima, ako je krivice na njima, svi dijelimo odgovornost, ako ju trebamo imati, svi smo sudionici hipoteke, koja je kasnije dobila konkretne oblike u borbi od četiri godine. Tada, i za sva vremena, dok bude Hrvata, neće se zaboraviti sve ono,

što su značili i znače Rimski ugovori. Mi smo ih stvarali, mi prihvaćali, mi podnašali tegobe i posljedice tih ugovora, mi svi smo ih osuđivali i branili. Oni su bili ključno pitanje postanka Hrvatske Države. Oni su nam momentno i oni će nas i u grob pratiti, oni će biti primjer za buduće generacije, koje ne smiju nikada ponoviti Rimskih ugovora, ni na Jadranu, ni na Drini ni na Muri. (Ovaj paragraf general Drinjanina, Maksa Luburića o Rimskim ugovorima ili Rimskom ugovoru bi trebalo sustavno ponavljati kao jednu od tisuće mudrih izreka Maksa Luburića. Nemojmo se ustručavati ovo ponavljati, jer su upravo Rimski ugovori natjerali Dalmatinske i Istarske Hrvate u partizane, gdje su i nesvjesno postili antifašisti u borbi protiv tada postojeće Hrvatske Države. Mo. Otporaš.)

Prvi moji suradnici u Zagrebu bili su Dalmatinci, grupa ustaških revolucionaraca iz Šibenika: Matković, Marojević i drugova, evo akademici u stadiju završetka studija. Oni su razoružavali srpsku vojsku, oni stvarali vlast i oni pred općinom iz teških strojnica pucali po komunistima, koji su već tada pokušali u nečem hrvatskom i kraljevskom Šibeniku preuzet vlast. Dušmanska je konspiracija zaslijepila šaku hrvatskih proletera, a ovima se priključio ološ ljudskog društva, kojeg ima jednako i u crvenoj Moskvi, kao i u kapitalističkom Washingtonu, kao i u papinskom Rimu. Naši su se sukobili sa Talijanima i došli u Zagreb i ponudili se ustaškoj revoluciji na službu. To su bili Ustaše, revolucionarci, borci. Rimske su ugovore shvatili onako, kako je trebalo, kao žrtvu i nosili svoje breme sa strpljenjem i sviješću. Čekalo se ishod rata, čekalo na šta bilo, da se to breme otrese, da se riješimo naše hipoteke, ali dotle je trebalo braniti Hrvatsku. (a neki su ju napadali i borili se protiv nje, mo.) Samo ona je jamstvo, da ćemo se riješiti bremena i hipoteke, Rimskih ugovora. Zato su slijedili Pokret i Poglavnika, zato služili Hrvatsku, i zato pali u toj borbi, kao i mnogo tisuća fanatičkih boraca za Hrvatsku, a protiv Jugoslavije i protiv komunizma.

Dok je dušmanin Srbin uz pomoć okupatora i naših jadnih "saveznika" klaio i palio zemlju hrvatskih kraljeva, mnogobrojni sinovi Dalmacije vjerno su služili hrvatsku domovinu i hrvatsku revoluciju. Sve su jedinice bile pune sinova naše Dalmacije! Bježali su ispred četničke kame (bajunete, mo) i talijanskih topova, dolazili su goli i bos, ostavljali ognjišta, pragove i grobove, ali su slijedili borbu, branili su Hrvatsku, lili krv po Psunju i Papuku, Kozari i Prosori, Grmeču i Velebitu, bilo ih je u ustaškim i domobranskim jedinicama, tukli su se na Crnom i Azovskom moru, plovili monitorima po Savi i Dunavu, letjeli u hrvatskim zrakoplovima nad Volgom i tukli se u Legiji u Staljingradu. Nisu izdali Hrvatske! Nisu proklinjali svoju i našu sudbinu! Nisu nam spočitavali, da smo izdali Jadran, Dalmaciju i Hrvatsku! Davali su svoj obol u krvi za Majku Domovinu u nadi, da će se sve dobro svršiti, i da će Hrvatska osloboditi svoju obalu i u more baciti vječne neprijatelje, koji stoljećima sanjaju svoj imperijalistički gladni san o vladanju nad ovim obalama našeg Jadrana.

Narod je trpio, odvlačili su ga u Italiju, klali ga četnici i partizan, Seal im rušili talijanski topovi i žene im i djecu klali četnici u talijanskim uniformama (odorama, mo) i na talijanskom kazanu, ali nisu izdavali hrvatske državne misli, ni hrvatske Države. Vjerovali su u oslobođenje i to je oslobođenje došlo, iako je nad svima nama, nad čitavom Hrvatskom i Europom lebdjela boljševička opasnost. Jasno je bilo, da smo izgubili rat, izgubili mi i naši saveznici, kao i to, da Zapad za nas i naše problem slab ili nimalo interesa pokazuje.

Pa ipak kucalo je hrvatsko srce Dalmacije. Proleterske brigade su bile sastavljene od ološa i silo mobiliziranih, od osvetnika, od onih, koje su četnici i Talijani tjerovali u šume, od desperatnih, koji nisu vidjeli izlaza, od kukavica, kojih imade jednako na sjeveru, kao i na istoku i zapadu, - i vođene su bile od Crnogoraca, Srba i drugih stranaca, a tek sasma mala supina Dalmatinskih komunista, porijeklom Hrvata, trebala je valjda poslužiti kao kamuflaža, da site vidi, da su Dalmatinci tobože protiv svoje Države!

Talijanski zulum tjerao je iz porušenih sela ljude u šumu i tamo su ih čekali razni Vaše i beogradski student, žandarski narednici i drugarice, skoro nikada pripadnice proleterskih obitelji, nego

razmažene gospodske kćerke, željne slobodne ljubavi. Tamo su im govorili, da im je cilj osloboditi Hrvatsku od Talijana. Pa ipak su kasnije sa talijanskom komunističkom divizijom "Garibaldi" i nadalje rušili hrvatska sela i ubijali hrvatske ljude. U kome se probudila naša krv, (hrvatska krvi, mo) pa digao glas, brzo je dobio kuglu crnogorskih i srbijanskih komesara. Bili su bačeni na frontu sa parolom tjeranja okupatora, a zapravo su sami dovlačili nove okupatore. (Srbe, mo)

Hrvatski čovjek je vidio o čemu se radio, ali je ipak padao žrtvom te konspiracije. Čitavi komunizam nije drug nego stalna i savršena konspiracija, a u Dalmaciji su imali savršeni teren, kao nigdje na svijetu. I tamo, gdje je konspiracija četnika i komunista, Talijana i hrvatskih rijetkih izdajnika, uspijevala prodrijeti među Hrvate, bilo je to mjestimično i bilo je časovito.

Nastavlja se.